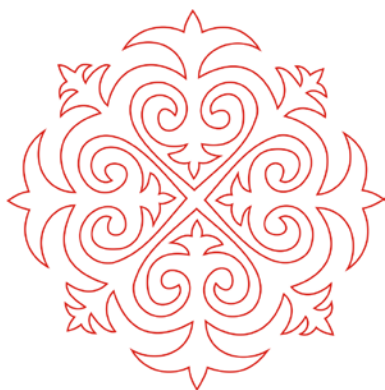

Жаныбек Мырзаibraимов

Мең балсам...

Ош 2013

УДК 821.51
ББК 84Ки 7-4
3-18

ISBN 978-9967-03-846-2

Жаныбек Мырзаibraимов
«Мен болсом...»; Ош. 2012; 216 б.

Китептин демөөрчүсү Жанарбек уулу Байел

3 470230010012

ISBN 978-9967-03-846-2

УДК 821.51
ББК 84Ки 7-4

© Мырзаibraимов :Ж 2012.

Мен болсом эл тааныган
акындардай,
Менменсип көйрөңдүккө
жакындабай.

Мелмилдеп Ыссык-Көлдүн
тереңиндей,

Мекенге кызмат кылсам акылга
бай.

МУГАЛИМ-АКЫН

Жаныбек Мырзаibraимов 30 жылдан ашык билим берүү тармагында эмгектенип, мугалимдик кесипти аркалаган инсан. Ал өз өмүрүндө ар бир күнү үчүн эсеп берип, натыйжалуу кадамдарды таштоого аракетенип келет. Ал эми «Мен болсом...» аталыштагы китебине өзүнүн жашоосу, турмушу, арманы сүйүүсү камтылган. Өзү мугалим болсо да, күнүмдүк тиричиликтеги оң-төрс окуялар агайдын жүрөгү менен өтүп, кандайдыр бир ой калтырып, ыр жаратууга аргасыз кылат. Жаныбек агайдын ырлары райондук, облустук жана борбордук гезиттерге байма-бай жарыяланып келет. Непизинен Жаныбек Мырзаibraимовдун ыр саптары улуу акындардай таасир калтыра албаса да окуган адамдын жан дүйнөсүнө селдей каптап, ойлонууга мажбур кылат. Мисалга алсак:

Сенсиз калды казан-аяк калдырап,
Сенсиз калды, эшик төрүң жалдырат
Өзүң барда каралбаган чоң сүрөт,
Эми турат көзүн албай жан сурап.

Бул ыр кырчындай кезинде каза болгон кызы Венерага арналган. Бир эле жогорудагы ыры эмес Венерага арналган бардык ырларында сагыныч, кусалык, атанын мээримин сезилип турат. Ушул сыяктуу эле Ата-Журт, сүйүү, өмүр, өлүм темасында жазган ырлары да окурмандарды кайдыгер калтырбайт. Андыктан, башка акындардан сабак алып, поэзия майданына арыштуу кадам шилтөшин каалайбыз.

*Каныкей Жороева,
«Өзгөн нуру» гезитинин жооптуу катчысы.*

МЕН БОЛСОМ...

Мен болсом эл тааныган акындардай,
Менменсип көйрөндүккө жакындабай.
Мелмилдеп Ыссык-Көлдүн төрөңиндей,
Мекенге кызмат кылсам акылга бай.

Ыр жазып Ала-Тоонун бийигиндей,
Ыргалып алды жакка билиндирбей.
Ынтылып арасынан акындардын,
Ыр арнап адилеттүү кимге-кимдей.

Болсом деп көп ыр жазган акындардай,
Болжогом калыс сөздүү акылмандай.
Бошобой түн күзөтүп, күн күзөтүп,
Бактылуу ырлар жазып такыр талбай.

Ыр жазып ырым менен чымчыбасам,
Ыр кылып калыстыктан тынчыбасам.
Ыгы жок жөп-ичкенден жаза кетпей,
Ыш кылып жалын чокко кымтыбасам.

Болсом деп акыйкатчы акындардай,
Болсом деп кедейленип жакырдабай.
Байлыгым бекем болуп ырым менен,
Байма-бай талант күчөп салкындабай.

Ыр жазып болоюн деп акындардай,
Ылайым өмүр берсе акырлабай.
Ыгы жок эл тынчтыгын бузгандарды,
Ыр менен кое албаймын такымдабай.

Ыпылас элдин мүлкүн сузгандарды,
Ыр кылып ашкерелейм акым бардай.
Ыгы жок жөп-ичкенди көргүм келбей,
Ыр атып жок кыламын жакын барбай.

МЕН МУГАЛИМ

Мен мугалим, мен агаймын ким деген,
Мен окуткан окуучулар миңдеген.
Отуз, кырк жыл катар иштөп талыкпай,
Оор жашоону кыйналганды билбегем.

Мен мугалим, мен агаймын ким деген,
Мен окутуп, эмес элем тилдеген.
Мээнет кылып күнү-түнү ойлонуп,
Мектеп-үйүм, үйүм-мектеп билбегем.

«Мугалим»-деп атап койсо сүйүнүп,
Муңайыңкы маанай тутуп ийилип.
Мектеп жакка баскан сайын жасанып,
Бар кийимди болгонунча кийинип.

Ар бир сабак даярдыксыз өтпөгөн,
Ар кыл кыял окуучулар көптөгөн.
Ар жыл сайын мөмөлөрүн бышырып,
Атым калаар ардакталып өчпөгөн.

Мени айтып, мени сыйлап жүрүшөт,
Мен окутуп, мен өстүргөн мөмөлөр.
Сыймыктанам көргөн сайын аларды,
Сабагымды алып калган кажыбас.

Мен карысам мөмөлөрүм карыбас,
Менден күчтүү, менден алдуу арыбас.
Мени издеп, мени сыйлап келишип,
Мендей болсун, кажыбаган талыбас.

АРАКТАН БОЛСО ДОСУҢАР

Кайран бир досум арак ай,
Кайкайып басып карабай.
Карааның калды жоголуп,
Кайрылып мени карабай.

Достоштуң мага бир өзүң,
Дооматың жоктой мүнөзүң.
Док кылаар сага сөзүм көп,
Тоготпой кайтып күлөсүң.

Жүрчү элөң мени жетелеп,
Жүрөктө тагың кете элек.
Жүзү жок жасап мамиле,
Жүрдүңгө көпкө ке –келеп.

Жапайы кыла баштадың,
Жыйырма, отуз жаштагым.
Жашаган күндөр мас кылып,
Жараксыз кылып таштадың.

Аялдын баркын билбедим,
Акыл сөз айтса кирбедим.
Эсимди билбей эндиреп,
Энеңди дедим тилдедим.

Туугандын сөзүн укпадым,
Туш келген жерде уктадым.
Турмушум кетти бузулуп,
Туулуп сөңдөн чыкпадым.

Жакшынын сөзүн укпадым,
Жамбаштап сага ыктадым.
Жаны жок досум арак ай,
Жактырып сөзүң уккамын.

Кызматтан кетип бошодум,
Кыйналып айтып кошогу.
Кыйышпас досум арак ай,
Кыямат болгон ошонуң.

Жамандык ишке тутулдум,
Жашадым бирок утулдум.
Жакшы күн көрбөй өткөрүп,
Жарчысы болдум учурдун.

Бул турмуш кимге жарашат,
Бир жолу өмүр жаратат.
Бузулуп айрым жаштарым,
Болбогон жолдо баратат.

Мисалга айттым өзүмдү,
Угабы дедим сөзүмдү.
Көчөдөн көрүп балдарды,
Көрмөксөн кылып көзүмдү.

Көңүлүм жаман сыздады,
Көйкөлгөн сулуу кыз дагы.
Көркүнөн кетип отурса,
Карабай көңүл муздады .

Арактан болсо досуңар,
Алыстап жолун тосуңар.
Алсаңар жакшы сөзүмдү,
Албасаң кош бол, кошуңар.

КАРЫЛЫК

Ой карылык, карылык,
Абалың калып дарылык.
Ал-күчүң кетип калтырап,
Дарыгер издеп зарыгып.
Бекчейип белиң ийилип,
Белдемчи калсаң тагынып.

Карылык чиркин карылык,
Бул эмес экен жаңылык.
Барганда жашың сөксөнгө,
Өзү эле келет кабылып.

Карылык кандай карылык,
Каласың күчтөн арылып.
Калтаңдап дадил басалбай,
Кудайга калдың таарынып.

Карылык бөрсин касиет,
Кор кылбай узак зарыгып.
Кыйнабай бала-чакаңды,
Көздөн нур кетип багынып.

Карылык кандай карылык,
Ызаттуу сыйлуу табылып.
Ырысың сенин балдарың,
Калышар бир күн камынып.
Кош айтып көзүң жумулуп,
Кеткенде мажбур багынып.

МЕНИН ОЮМ

Акчалай берсең алабыз,
Арзыган жанга салабыз.
Армансыз эми болсун деп,
Аркада калган балабыз.

Ала бер деген, айтылган,
Калдыбы бизде кайсы ыйман.
Акаев өзү үйрөтүп,
Алуунун жолун жай кылган.

Акыйкат, тактап шайлайбыз,
Адилет, кылдат талдайбыз.
«Өткөнү өттү, кетти» -деп,
Алданып эми калбайбыз.

Акчалап сатып ала албайт,
Алданып элим капа албайт.
Абайлап акыл жүргүзүп,
Алдамчы жолго бара албайт.
Абдандап эми түшүндүк,
Адамзат эки жаралбайт.

Асасын алып колунан,
Алдамчы ишин кыла албайт.
Айтыла турган жалгыз ой,
Акчалап бийлик боло албайт.

МЕНДЕН КАЛАТ

Менден калат мээрман шаарым Өзгөнүм,
Өтүп кетсем түк жумулуп кездөрүм.
Өмүрүмдү өткөргөм бул шаарымда,
Өксүтпөстөн, эскиртпөстөн сактагын.

Карт шаарыма каары тийбей өзгөнүн,
Калсын дедим калыс айткан сөздөрүм.
Карааныңды карай берип кайталап,
Гүлдөп өсүп, көкөлөй бер Өзгөнүм.

Кыргызымдын кымбат шаары Өзгөнүм ,
Кылым жашап келет сени көздөгүм.
Калдым бирок кыйла жашты аркалап,
Кымбаттыгың айтты ырдап сөздөрүм.

Тарыхый шаар теңдеши жок Өзгөнүм,
Таамай сүйлөп, таамай тиктеп көздөрүң.
Таттуу тамак арзанчылык өзүңдө,
Таасири бар, тамашалуу сөздөрүң.

Бирге баскан өзбек, кыргыз досторум,
Бүгүнбү же эртең сунуп кош колуң.
Бул турмуштун жашоо күнү түгөнсө,
Бозоргон боз топуракка кошпогун.
Бекем сактап жүрөгүңдө түбөлүк,
Бир туугандай бир жүргөнгө окшогун.

МЕНИН ЫРЫМ

Менин ырым Жумамүдүн, Бектемир,
Жүрөк сезип, жүлүн эзип кеткен ыр.
Мукамбетов, Аксуубайдын ырлары,
Мукам үндүү комуз күүсүн черткендир.

Менин ырым Жеңишбегим, Ырысбай,
Кыргызымдын комузунун кылыңдай.
Уккан сайын, уккум келип кайрадан,
Айыбы жок, кыйыбы жок кымыңдай.

Менин ырым-Эстебесим, Токтосун,
Төкмөлүгү акындыгы көп досум.
Мөлмөлүндө, кыз жигитте кымындай,
Кыйыгы да айыбы да жок досум.

Менин ырым Калыбегим, Муканым,
Уккуң келет уксаң ырдын мукамын.
Ашыраалы, Атай авам, Мыскалдын,
Калды эсимде кадимкидей укканым.

Менин ырым Гүлсүн менен Гүлмайрам,
Каным, Зейнеп булбул болуп, сайраган.
Жапар менен Үкүевдин ырларын,
Уккум келет картайсамда кайрадан.

ӨТҮПТҮР ӨМҮР

Төрөлүп төрдү ээлеп жаткан кезим,
Ким билет кандай болгон, кандай сезим.
Кышылдап, пышылдаган уйку менен,
Кылтылдап, кылыктанып ачкан көзүм.

Төнтөктик төң келишпей төңтуштарга,
Туш келип анча-мынча чоң муштарга.
Торолуп балалыкка жетип чекке,
Баргандай кызык жашоо укмуштарга.

Балалык баскан болуп алыстарга,
Бош ойноп, араладым камыштарга.
Бир жүрүп балдар менен күлгөн убак,
Бүгүн жок чыкпай калдым жарыштарга.

Жигит кез жипке байлап койгонундай,
Жыргаган куунак мезгил ойгонулбай.
Жылбастан ошол бойдон калып калдың,
Жан эргип жакшы күнгө тойгонундай.

Бапырап бала баккан токтоо убак,
Өтүптүр көп билинбей убап-чубап.
Өкүнбөй өткөнүнө бул мезгилим,
Өзгөчө өзүн эстеп калат сурап .

Эмки жаш, бирге басып бирге жүрүп,
Элге окшоп эки-үч бөлмө үйдү куруп.
Эрте кеч элестетип өткөн күндү,
Эңкейип, ээкте сакал көңүл буруп.

Эч кандай өзгөрүүсүз окшоштукта,
Ойлосом калыптырбыз боштондукта.
Отурсаң туруу кыйын белиң ооруп,
Бул деген кары жашка кошкондукта.

Бир жүрөт бул күндөрүм эч бөлүнбөй,
Ал эми өткөн күндөр тек көрүнбөй.
Айтса да айтпаса да түшүнүктүү,
Акыркы жашоо күндөр кыш күнүндөй.

МЕН ЖАШООГО ТУТУЛДУМ

Курган жаным куйкаландым күйбөдүм,
Кучак жайып, күткөндөрдү сүйбөдүм.
Куп ооруткан мээнетине чыдабай,
Кудай таала колдосун деп сүйлөдүм.

Капалантып күндөр өтүп кыйнаган,
Кайгыланып кайра-кайра ыйлагам.
Чыдам бербей чыркыратты бул оору,
Чын дүйнөдөн кетүүнү да кыйбагам.

Оору менен алпуруштум тайлаштым,
Оңолгонсуп уулумкуна жайлаштым.

Отургун деп кетирбешти балдарым,
Оңго солго оңойлонуп жай бастым.

Кадимкидей баласындай карашты,
Кудайлашып ден-соолукту каалашты.
Кагылайын балдарыма рахмат,
Карегимди чач-башымды тарашты.
Күндөп түндөп алыстабай жанымдан,
Коркуп жатып, өмүрүмдү самашты.

Калбаса эле ооруганы бутумдун,
Кудай колдоп бул мээнеттен кутулдум.
Карылыкка кадыр берсе арылап,
Кайра келип, мен жашоого тутулдум.

АКСАКАЛДАР КЕТИШПЕСТИР ТЕРИГИП

Ата-эне он баланы бага алат,
Өзү жебей өзгөчөлөп сага алат.
Өпкө, жүрөк эзилгени билинип ,
Өзгөчөлөп ар бирине жага алат.

Бирок өмүр өткөн сайын картаят ,
Баштагыдан кубат кетип күч таят.
Башың ооруп, бутуң ооруп кыңкыстап,
Бала баккан мезгил өтүп жүз чаят.

Акыл берсин ыйман берсин барабар ,
Ата-энелер кетсе кайдан табылаар.
Алтымыштан, жетимиштен ашканда,
Балдарыңдын багып алаар жагы бар.

Калкта айтылат «жашта берсин мээнетти»,
Картайганда аябасын дөөлөттү.

Кар кылбасын каруум кеткен учурда,
Кадимкидей сактап абийир сөөлөттү.

Балдарыңдан көргөн жакшы ызатты,
Байлап бербейт токсон ашык узакты.
Бешенеңе балдарыңдан көрсөтсүн,
Бийлик эмес, байлык эмес кызматты.

Сыйың менен ыраазылык берилип,
Сөксөн ашып, токсон жашты теминип.
Акыл-эсиң, алы-күчүң жай болуп,
Ашык жүрсөң калсаң керек зеригип.
Абайлаган айткан менин сөзүмө,
Аксакалдар кетишпестир теригип.

СЕН ОЙЛОБО

Сен ойлобо бир калыпта жүрөм деп,
Өмүр бою каткырам да күлөм деп.
Сен ойлобо акыл-эстөн кемибей,
Айтаар сөздү дайым ойлоп билем деп.

Сен ойлобо, жап-жаш бойдон болом деп,
Арыктабай сөмиз жүрүп толөм деп.
Сен ойлобо алдан күчтөн кемибей,
Аттан түшпөй бийик жүрүп оңом деп.

Сен ойлобо бийлик-байлык менде деп,
Өйдө-ылдый турмуш жылып термелет.
Сен ойлобо асман тиктеп жүрүшүң,
Өкчөлүшүң өзгөрүшүң эл билет.

Сен ойлобо, мен түбөлүк оорубайм,
Кубат кетип колу буттан жоорубайм.
Сен ойлобо, түгөнбөйт деп дүнүйөм,
Өмүр бүтө кемибеймин соолубайм.

ТИРҮҮЛҮКТӨ

Өмүр кургур келет кетет турбайбы,
Кайтып келбес болсоң дагы муң кайгы.
Кайран өмүр жашап турган кезинде,
Капа кылбай сыйлашалы, сыйлайлы.

Өмүр чиркин өтөт экен кыйнамай,
Өтүп кетсе капаланып ыйламай.
Өйдө-төмөн жаман жакшы айтышып,
Өткөрбөстөн болсо деймин сыйламай.

Өмүр арман тирүүлүктө билинбей,
Өтүп күндөр жаман ишке илинбей.
Өтө жашап сексен менен токсонду,
Өлдүң, кеттиң кайра келбей тирилбей.

Оорутпасын, онтоттуруп кыйла ай,
Ошол күндөр өтөт экен кыйнамай.
Ойдо болбой күтүлбөгөн эң жаман,
Алып кетсе жаш экен деп ылгабай.

Тирүүлүктө жакшы сыйлап кучактап,
Өтүп кетсе ыйлап калбай бышактап.
Өмүр өтөп тирүү кезде бар кезде,
Өкүндүрөт бирин бири ушактап.

ОЙНОО КҮН

Ойноо көз өттү жашымда,
Омкоруп ой кыр ташын да.
Оң солду тиктеп карабай,
Ой келбей такыр башымда.

Ошол күн кетпей жүрөм деп,
Жашоону жалгыз билем деп.
Арылап өмүр картайбай,
Ар дайым шаңдуу күлөм деп.

Бир кыял болуп ачылбай,
Гүлдөгөн жашты качырбай.
Кетпестей өмүр картайып,
Өткөнүн айтам жашырбай.

Өткөн күн өтпү өткүндөй,
Сезилбей такыр көп күндөй.
Жарыгы кетип жаштыктын,
Жарашпайт эми көп күлмөй.

АЙ ЖЫЛАНДАР

Көрүп калсаң дүүлүктүрүп дененди,
Чочуп кетип айтып «апаа» дегенди.
Кара жылан, сары жылан, бир жылан,
«Каап, ушу»-деп айтып калам жөмөмди.

Соймондойсун түз жүрбөстөн ийрейип,
Көз жумбастан тиктегениң тирмейип.
Качан болсо заарың чыгып чачырап,
Калганың бар карбаластап иймейип.

Көрүнөсүң көп кылгандай иш кылып,
Көркөмдөнүп өз тилиңде ышкырып.
Калысмын деп түз кишидей көрүнүп,
Көпчүлүктү бөлүп-жарып мыш кылып.

Сугунасың сугуң тийип чайнабай,
Ал кыласын казан-аяк кайнабай.

Адалыбы, арамыбы баары бир,
Адашпастан кылаарың бар жайламай.

Ай жылаандар соймоңдойсуң созулуп,
Учуп жетип ушак айтып оозунуп.
Учур күтпөй, үмүт күтпөй өзүңдөн,
Уккум келбей, жүргүм келбей кошулуп.
Аралатпай, аралабай эл сени,
Чыккыс кылса ийин оозу тосулуп.

НЕГЕ ЧАЧЫ АГАРДЫ

Тез агарды кайран кара чачтары,
Кыялына, жоругуна баштагы.
Көрө албастык бала кезден бар эле,
Келечеги бизден өтүп ашпады.

Жаш кезинен ичи тарып көрө албай,
Же болбосо башкалардай боло албай.
«Жалгыз өзүм, бир үйдө мөн болсом»-деп,
Жаман пейил, оңолбогон тил албай.

«Бир өзүмө болсо экен» -деп бардыгы,
Бөтөндөрдүн болуп арка калдыгы.
Бир тууганга жакындабай бөлүнүп,
Бузук болуп ашып-ташып тардыгы.

Ата-энени алдап жолго салганы,
Бир жигули болуп калды алганы.
Алаксытып башкаларды туугандай,
Ашып түштү бөлөктөнүп калмагы.

Карматпады агага да иниге,
«Көрсөтпөгүн, билгизбе» деп тигиге.

Көрө албастык, ичи тарлык күч алып,
Көпкө минди мөнчик кылып тигиле.

Туугандардын жакшы жагын көрө албайт,
Тууру болуп, колдон алып бөлө албайт.
Туш тарапка ичи тарлап урунуп,
Туугандарга тегиз тууган боло албайт.

Болот экен бул турмуштун ар кылы,
Баары тууган деп айтылбай жалпыны.
Бирөө чыкса көрө албаган ичи тар,
Бузуп турат бир туугандык салтыңы.
Болуп жүргөн ичи заарлык ишине,
«Болгону»-деп карайсын да артыңы.

1975-2012-жылдар.

***Көрө албаган бир туугандан,
Мамилелеш жат жакшы.***

НООРУЗУМ КЕЛ!

Ноорзум кел, жакшылыкты ала кел,
Сени күтөт Ош-Бишкек жол, Ала-Бел.
Бийиктиктен күтүп сени алалы,
Сүйүнгөндөн, сүйүнүшүп калың эл.

Ноорзум кел, тынчылыкты жетелеп,
Анча –мынча өткөн иштер кете элек.
Бирге болуп, бирге конуп көчөдө,
Бир туугандык көңүл кири өчө элек.

Ноорзум кел, ырыс –дөөлөт көтөрүп,
Турган кезде элим бир аз жөтөлүп.

Эл байлыгын тегиз чачсаң жериме,
Эбегейсиз эл мүдөөсү бүтөлүп.

Ноорзум кел, достук-тынчтык көтөрүп,
Биз баарыбыз ынтымактык күтөлүк.
Байлык, тынчтык, ырыс менен бөреке,
Кетсе экен деп жерибизде күчөнүп.

МЕН ӨЗҮМДҮ

Куттуу болсун алтымыш жаш ашканым,
Куп эстеймин өткөн күндөр жаштагым.
Кайтып келсе кандай сонун болмокчу,
Кайран күндөр өткөн күндөр баштагым.

Кут кылсынчы жетимишче жаштагым,
Келди айтып туулган күнүм баштагым.
Март айынын этегинде төрөлүп,
Мен да окшоп элдей көзүм ачкамын .

Куттуктаймын өзүмдү-өзүм белгилеп,
Билишсин деп туулган күнүң келди деп.
Биргелешип санаалаштар чогулуп,
Бирге болсок дасторконго келгилеп.

МЕН ОЙЛОНОМ

Мен ойлоном,
Көп ойлоном.
Көөнөрбөгөн,
Карыбаган,
Көркөмдүү зат болбогом.
Кошоматчы бузукуга,
Кол алышып,
Койбогом.
Мен ойлоном,
Көп ойлоном.
Кээде коркуп,
Кээде толкуп.
Мен өзүмө,
Кой болом.
Карап көрсөм ,
Карынбайдай,
Кырчып жеп да,
Тойбогом.
Мен ойлоном,
Көп ойлоном.
Көлдү соруп,
Киттер жүрөт сойлогон.
Кумтөр алтын,
Казып жутуп,
Тойбогом.
Казынасын кыргызымдын,
Кымтыганды койбогом.
Мен ойлоном,
Көп ойлоном.
Катам,сатам койбогом,
Калыстыкты
Камсыз кылып,
Коррупция жойбогом.
Көзгө илбей кедейленсе,

Калың журтту карабай,
Тойбогом да тойбогом.
Катаам жок деп,
Калың элге,
Жойлоном да жойлоном.
Качып кеттим,
Чачып кеттим,
Башка жакка,
Ойлоном да ойлоном.

УУРУЛАР БАР

Уурулар бар эл ичинде аралап,
Учуп жүрөт асман кезип сабалап.
Унчукпайбыз көрсөк дагы көрмөксөн,
«Уурдаттыңбы? үмүт үз» -деп табалап.

Ууру жашап эл ичинде жүрүшөт,
Унчукпастан ууртун аяп күлүшөт.
Үйү жакын, үнү жакын болсо да,
Үндөбөстөн айтпайт, бирок билишет.

Уялбастан элдин акын жегендер,
Уят көрбөй мага жакын дегендер .
Ушул күндөп, ушул түндөп тоношуп,
Укмуштуудай жүзү бузук көмөнгөр.

Өлөрмандын крышасы бар болот,
Өдө-ылдый эркин басып жорголоп.
Өнүкпөйбүз булар житип кетмейин,
Өмүр бою шоруң-шордой шорголоп.

Ала берсе жута берсе жол болот,
Айла издеп, качан чара козголот.

Коррупцияга каргыш тийбей, ок тийбей,
Качанкыга жүрө берет жорголоп.
Кыргыз элин кыйнагандар ушулар,
Качан бийлик катуу жаза колдонот.

КЫЯЛДАНУУ

Жараткан жашоо башкача болуп,
Жаралган бойдон он сегиз толуп.
Жаш болуп, жашап өмүрүң өтпөй,
Жарашаар өмүр кетпесе соолуп.

Кайран кез гана карыбас болуп,
Кайраттан кетпей арыбас болуп.
Кабак-каш бүркөп, кабагы түшпөй,
Капалык ишти тааныбас болуп.

Мезгилиң өтпөй сулуулук болсо,
Менменсип кетпей улуулук болсо.
Мемирөп таза мамиле кылып,
Менде да, сенде жылуулук болсо.

Жалтанбай жаштык жаңылбас болсо,
Жаркылдап маанай жарылбас болсо.
Жарашып жашоо, төлегей тегиз,
Жамаңдык ишке кабылбас болсо.
Жашоонун баркын бааласак, билсек,
Жаштык кез кетпей табылбас болсо.

СҮЙҮНҮШТҮҮ

(Ооруканадан чыккандан кийин)

Күл алып от жакканга,
Жарап калдым.
Короону тегеретип,
Тарап калдым.
Кемпирим жумуш айтса,
Кыйыксыз жарап калдым.

Конок болуп мейман келсе,
Койкоңдоп карап калдым.
Сакалды өстүрбөстөн,
Сыланып тарап калдым.

Бул ырды жазып алып,
Буулугуп сүйүнөмүн.
Оорукана талаа эмес,
Азыр мен үйүмдөмүн.

Баардыгы өттү окшойт,
Кыйнасам да, кыйналсам да.
Учурунда капа болуп,
Байлансам да.

Бир кудай мээнетимди,
Алып койду, биллип ойду.
Жүрөктү кыйнап жаткан,
Катуу ойду, катуу ойду.

Азыр мен эл тарапты,
Карап калдым.
Айылдап мен да басып,
Жарап калдым.
Колума акча кармап,
Коротпостон.

Кемпирим келе десе,
Тоготпостон.
Санап калдым, санап калдым

Ооруган күндөрүмдө күйүнүштү, күйүнүштүү,
Уул-кыздар мына эми сүйүнүштү, сүйүнүштүү.
Балдарым, неберелер сүйүнүштү, сүйүнүштүү,
Үй-бүлөм, үйүм толуп үйүлүштү, үйүлүштү.
Бир тууган жакындарым,
Сүйүнүштү, сүйүнүштү.

УШАКЧЫ КИМ

Ушакчы ким? Уурту толгон жалганчы,
Уйду төө деп болжоп айткан алдамчы.
Учурунда жоктон барды чыгарып,
Уялбастан утуп, мөөрөй алмакчы.

Ушакчы ким? Бирди эки төрт кылат,
Урук тууган ортосунда өрт кылат.
Урду сокту барды жоктон көбөйтүп,
Уруш-жаңжал эл ичинде көп кылат.

Ушакчы ким? Адам бирок жүзү жок,
Уурдап сөздү айтканында түзү жок.
Уулап коюп, уурдап коюп жалтанбай,
Учуп күйүп, качып кетет изи жок.

ЧАБАЛЕКЕЙ КЕЛГЕНДЕ

Чабалекей келе турган күнүңбү,
Чарк айландың чыгарбастан үнүңдү.
Чак түш кезде мына келдим дегенсип,
Кайкып учуп алаксыттың көңүлдү.

Адашпадың кайтып келдің жериңе,
Абдан жакшы тилегиң бар элиңе.
Адам менен бир туугандай жашаган,
Ак пейилдик алып жүргөп теңиңе.

Досту достой урунасың дайыма,
Келдің кайра жаз менен күз жайына.
Кадимкидей ылай уруп жасаган,
Кире бергин уялаган жайыңа.

САГЫЗГАН

Сен сагызган мынча неге саксынып,
Такыр эле күнөөсү жок аксынып.
Түсүң кара агы да бар билинген,
Таза жүрсөң неге кылбай ак кылып.

Секиресин таштан ташка тайманбай,
Неге жансың кыялың жок айбандай.
Кээде үнсүз, кээде үнүң шакылдап,
Чочуп чыгат чокту басып алгандай,

Үнүң жакпайт жакшы кабар сүйлөбөй,
Айран ичсең саксынасың үйлөмөй.
Уурулукту туурулуктан ашыкча,
Адатың бар дайым айрып сүйлөмөй,

Ушак айтуу адатың бар өнөкөт,
Унчуктастан уурдаган соң жөнөп кет.
Аралашып ачык айтып ак болуп,
Жүрө албайсың, жүргүң келбейт балекет.

Чындыгы жок жалган сүйлөп агызган,
Жүрөт экен жүдөсө да сагызган.

Эгер көрсөң жолотпостон жаныңа,
Жогот айдап тээ тетиги аңыздан.

БҮРКҮТҮМ СЕН

Бүркүтүм сен - арам тамак жебегин,
Менден башка адам эмес дебегин.
Жыргап, куунап учканыңа сүйүнүп,
Бул турмушта ар кыл келет кезегиң.

Бүркүтүм сен, үзүп-булкуп жебегин,
Бул акыл сөз айттым окшойт дегеним.
Бир өзүм деп башкаларды карабай,
Уккун сөзүн улуу-кичүү неменин.

Бүркүтүм сен ууру тамак жебегин,
Билип жүргүн элдин калыс-элегин.
Байкабастан барпандасаң бир күнү,
Батасынго каргышына жеменин.

БУЛБУЛУМ

Сайраганың саз угулуп кулакка,
Саар эртөлөп көңүл бөлсөң булакка.
Сагындырып үнүң калса угулбай,
Самап калам кайда барам каякка.

Уккан сайын көңүл черин кандырат,
Үн чыгарбай уга берип магдырап.
Чарчабаган уккулуктуу үндөрүң,
Ырахаттап жүрөк черин кандырат.

Сен экенсин, сен жаралып булбулум,
Сени күтүп, күтө берем күн мурун.

Сайрай берип саламатта жүргүн деп,
Сага арнаган сагынычтуу ыр муңум.

МЕНЧИКТЕШТИРҮҮ

Менчик болду менчиктөшкөн заманда,
Мен менсиген болуп алды чамамда.
Теңдөштирбей жулунгандар жулунду,
Терең казып бөкитишип саманга.

Түшүнүпбү түшүнбөгөн көпчүлүк,
Күндөп-түндөп көбү кылды эпчилик.
Арзан баалап кол ийрейип ийилип,
Абдан кетти, абдан болуп көмчилик.

Арам тамак аралашты билинди,
Аз адамдын тизмелери илинди.
Атаганат тегизделип бөлүнбөй,
Ачуу менен келтиришти жиниңди.

Ынтымактык ушул күндөн бузулду,
Ышкырышып, бөлүп-жарып узунду.
Жетимиш жыл бирге жыйып чогулткан,
Желмаяндар сунуп чөмүч сузулду.
Жеткиришпей жетим-жесир текшилеп,
Жеп ичишти, түгөтүштү тузуңду.

КАЙРАДАН КЕЛЕТ ЫРДАГЫМ

Отуз кырк жыл мурда укчуу ырларым,
Ошол күндөр болгон экен жыргалым.
Өтсө дагы унутулбай таптакыр,
Оңдоп түзөп даге келет ырдагым.

Оо, кайран жаш, ошол кезде ырдадым,
Опурулган, оргуп турган жылдарым.
Окшошпойт го азыркыга, эмкиге,
Отуз жылда угуп жүрчүү ырларым.

Кырк жаш мурда кыйкырылган ырларым,
Кызык ой көп баскан турган кылганым.
Кыздар ээрчип жүгүрсө да артыман.
Кылыктанып айтпаганмын сырларым,

Эми кантип картайганым жашырам,
Эстен кеткис өтүп кетти жаш улан.
Эгер оңдоп кайра жашка келтирсө,
Ээрчитмекмин эркөлөтүп жашынан.

Алыс калды алыстады кырдаалым,
Атаганат арман күндүү ырларым.
Арысам да, карысам да төгөлө,
Ашыктыктын ырын келет ырдагым.

Отуз кырк жыл мурун уккан ырларым,
Ошол күндө айтылбаган сырларым.
Оң кулакка, сол кулакка башкача,
Ойлоп-ойлоп кайра келет ырдагым.
Кайран мезгил кайран жаштык убакты,
Кайра оңдоп чертким келет кылдарым.

КӨРКӨМҮН БИЛИП ЖАЗЫМДЫН

Жарк десе жазым элесиң,
Жаркылдап кошо келесиң.
Жамалың жанып элиме,
Жаңылап жарык бересин.

Жаз менен бирге келесиң,
Жанымдай көрөм бир өзүң.
Жаркырап турчуу жамалың.
Жароокер жарым мүнөзүң,

Март айы майрам башкача,
Март келип көңүл ачпаса.
Кыйналдык кышта суукта,
Кыйылбай нурун чачпаса.

Майрамдап шампан ачпаса,
Көңүлдүү шаттуу тосушуп.
Көчөдө жүрүп таптаза,
Көркөмүн баалап жазымдын,
Көйкөлүп шашып баспаса.

Кыз-келин күлүп баспаса,
Күн тийип көңүл ачпаса.
Майрамдап 8- мартыңда,
Маанисин билип түшүнүп.

КАЛБАСЫНЧЫ МУҢАЙЫП

Жаздын жыты, кыздын жыты окшошкон,
Жаз жарашып жай мезгилге баш кошкон.
Каарын төгүп кыш чилдеси жаз менен,
Кайра-кайра кол булгашып коштошкон.

Жаз жарашып келди мына элиме,
Жаз жыттанып жыпар жыты билине.
Жакшы жашоо, ынтымакты тилеген,
Жакшылык бер, тынчылык бер жериме.

Жаз жытындай жакшылык бер элиме,
Жабырлантып жакаладык сени не.

Жакшы билбей жадыраган жазымды,
Өткөн жылдар ок атыштык дегі не.

Жазды жаздай билеличи калайык,
Жаз жарышын жумуш жасап ылайык.
Жарык маанай ынтымакта тосолу,
Жаздын жыты калбасынчы муңайып.

ЭСИ ЖОК ӨМҮР ӨТКӨРБӨ

Эси жок кайран жаштык ай,
Эндиреп өткөн мастык ай.
Ээрчисе сулуу кыз-көлин,
Эп көрбөй андан качтык ай.

Эси жок сулуу жаштык ай,
Эркөлөп ээнбаш пастык ай.
Эңкейбей түптүз жол менен,
Эби жок жүрүп аштык ай.

Армандуу кайран жаштык ай,
Аралап көп жер бастык ай.
Абайлап байкап жүрбөгөн,
Аттиң ай жаштык мастык ай.

Тизгинди бекем кармабай,
Тийиштүү тамак жалмабай.
Темселеп калып көчөдө,
Теңтуштар менен байма-бай.
Акчанын билбей кадырын,
Аралап тоо-таш адырын.
Аракка сарптап ченемсиз,
Абайлап билбей акылын.

Атанын сөзүн укпадың,
Аянбай чексиз уктадың.
Аралап элдин ичинде,
Ара сөз болду укканың.

Апанын сөзүн сезбедиң,
Азыр биз дагы биз дедиң.
Айласыз күндү өткөрүп,
Аракка шерик издедиң.

Аялдын билбей кадырын,
Алдырдың күчүң акырын.
Аракты жеңип алам деп,
Айылдын тарттың жакырын.

Балаңды сезип билбедиң,
«Ата» деп сөзүн илбедиң.
Артыңдан ээрчип жүгүрсө,
«Алыс бол» дедиң тилдедиң.

Армандуу өткөн жаштыгың,
Акылын укпай жакшынын.
Айласыз өткөн күндөргө,
Алы да келбей бакшынын.

Аттиң го дейбиз кайрылып,
Алдан да күчтөн айрылып.
Абайлап баркын билбестен,
Калабыз катуу тайгылып.

Калганча турмуш бузулуп,
Калалы жылуу той кылып.
Калганын жашоо өмүрүң,
Калбасын арман кайгырып.

АЗЫР ЗАМАН

Ой тообо, кандай заман азыр заман,
Ойлонуп карап турсаң абдан жаман.
Оп тартып оодарышып, аңтарышып,
Оң келсе колу-бутуң жулуп алган.

Ой тобоо, азыр заман кандай заман,
От чыгып тоо чокудан, кыр-кырлардан.
Оң эле күн тийгенсип турса дагы,
Оолугуп шамал чыгат зыркыраган.

Ой тобоо, айта берсе азыр заман,
Отуруп ой-кырыма жетпей калам.
Окшошуп кыз-келини билинбестөн,
Оокаты арак болду бүтүн тамам.

Ой тобоо, эркин заман, эрке заман,
Ойлонсоң мындай эмес кандай анан.
Ойлонуп оң жагына буралычы,
Окшошуп кала электе чочко-каман.

КЕЛ ДОСУМ

(2010-жылдагы июнь окуясына карата)

Жанаша басып кел досум,
Жамандык ойдо болбосун.
Жакшылык күндөр алдыда,
Жараткан кудай колдосун.

Кайгылуу уруш болбосун,
Калыстап кудай колдосун.
Кайрадан чогуу бололу,
Колунду сунуп, кел досум.

Кебине кирбей өзгөнүн,
Калбасын күйүп Өзгөнүм.
Капилет кайгы кайталап,
Калыстап айтаар сөздөмүн.

Кыргызга өзбек бөл досум,
Кымыздан куям, кел досум.
Казаның кайнап, аш бышып,
Кыйкырып чакыр сен досум.
Кадимки жашоо турмушту,
Кааладым сага мен досум.

ТАГДЫРГА БОЛГОН ТИЛЕГИМ

Жашадым жакшы эле бул турмушта,
Жалкоолук кылган жокмун ар жумушка.
«Жаныбек» -дөгөн атты актагандай,
Жан үрөп салым кошуп алпурушта.

Жашоодо жалгыз бала болгонум жок,
Жамандык, наала атка конгонум жок.
Жакшыдан жакшылыкты күтүп алып,
Жаштыктын шапарына тойгонум жок.

Жар күтүп, жаманатты болгонум жок,
Жаш кезде балдар менен ойнодум шок.
Жамалың жаркыратып өчүрбөстөн,
Жарыктан алыстатып койгонум жок.

Семирип чексиз ашып толгонум жок,
Сездирбей уста болуп кармадым чок.
Сабалап саап өттүм кирешени,
Зарыкпай курсак ачка болгомун ток.

Кыйналбай кыздарымды чоңойткомун,
Кынтыксыз уулдарымды торолткомун.
Катардан калбасын деп бардыгына,
Кымбаттуу диплом алып зоройткомун.

Кудайым кубат берип отурамын,
Кут кылып жетимишти окурадым.
Кадырым кармай билип кадимкидей,
Кылдаттап пайдаландым окуганым.

Тилеймин балдарымдын ден соолугун,
Темтеңдеп жүрсө болду ак жоолугум.
Турмуштун туткасындай болмок белем,
Токсонго жеткирсе эгер бир тоолугун.
Тагдырга таарынчысы жок сүйүнүп,
Танбайын тагдыр берсе ден соолугум.

ТУРАМ СИЗГЕ

Окшошсо ойлонбоюн ыр жазайын,
Олуя датка апамды айтып дайын.
Отуруп ой кырларга чыгып келип,
Ойлонуп бир аз гана өткөн жайын

Датканын даткалыгы журтка дайын,
Даанышман чечкиндүүлүк кылган сайын.
Дарга асуу Камчыбектин өлүмүнө,
Дегенсин согушпайын, урушпайын.

Аялдан чыккан датка, датка бөлөң,
Акылман акылыңа жетпей ченем.
Алайдын талаасындай кенендигиң,
Айтылат ашык эмес сенче деген.

Кылкылдап калың элиң турган кезде,
Курманжан чыгаар бөкөн дагы бизде.
Кайрылып кабар алып касиетиң,
Кадимки жыргал жашоо болуп бизге,
Күткөндөй үмүт кылып турам сизге.

КАЛАТ КҮНДӨР

Калат күндөр,
Калат күндөр.
Картайгандан,
Катып үндөр,
Катып үндөр.
Карбаластап,
Ачылбастан.
Кайран гүлдөр,
Кайран гүлдөр.

Калат күндөр,
Калат күндөр.
Кайгы муңдуу,
Калган күндөр.
Кажаланган,
Ызаланган.
Катуу чыккан,
Жыргал үндөр,
Жыргал үндөр.

Калат күндөр,
Калат күндөр.
Кабат-кабат,
Курган үйлөр.
Карбаластап,
Калат бир күн.
Карсылдата,

Сөздү сүйлөөр,
Сөздү сүйлөөр.

Кашайгандан,
Какшыгандан.
Какшаал отуң,
Калаар күйбөй.
Калып күйбөй,
Катып дөнөң.
Жайып көнөн,
Чыкпай такыр.
Калаар үндөр,
Калаар үндөр.

АЛТЫМЫШ БЕШ ЖАШТАМЫН

Алтымыш беш катар бакза тургуздум,
Алтындарын жыйып-терип кыргыздын.
Алпурушуп жашаганым мактанып,
Ар намыстуу уулу болгом кыргыздын

Алтымыш беш шаты жасап тургуздум,
Атам кыргыз, уулу болом мундуздун.
Алпештедим уул чоңойтуп, жетилтип,
Алкышына жараса деп кыргыздын.

Алтымыш беш арык казып суу бурдум,
Ар кыл куштун үнүн уктум булбулдун.
Күкүк менен жетпей калган сайнектөй,
Күн өткөрдүм көрбөй турмуш кургурдун.

Алтымыш беш тепкич жасап тургуздум,
Алыш жасап жаркырата суу курдум.
Ак көңүлдөн ак иштедим талбадым,
Арман кылаар турмуш болбой кургурдун.

Алтымыш беш аш табагын жасадым,
Алтын аяк, күмүш кашык ашадым.
Айткым келип абайлап да атайлап,
Аалам жарык, алдуу турмуш жашадым.

Алтымыш беш ишин кылдым элимдин,
Ак тилектен таасир алып берилдим.
Ата мурас из калтырып артыма,
Алкыш алдым Ата Журтум элимден.

29-март, 2009-жыл.

9-МАЙ

Бул күн өттү, бул күн калып тарыхта,
Бүтүн элге тынчтык, жашоо зарык да.
Бүгүнкү күн жеңиш келген күнүбүз,
Болуп тынчтык жашайлычы жарыкта.

Болбосунчу ок атышуу, касташуу,
Бирге болсун ынтымакта бел ашуу.
Басалычы эгемендүү жашоону,
Барбайлычы жаман ишке туз ачуу.

Берсин бизге жеңиш күндү түбөлүк,
Бел байлашып, кол байлашып жүрөлүк.
Балдарыбыз көлөчөктө кыйналбай,
Бекер жүрбөй, биз да ойноп күлөлүк.

Биздин жерде бардыгы бар, баары бар,
Бир тууганбыз ынтымактуу баарыңар.
Бөлүп-жарып түндүк, түштүк дебестөн,
Берекелүү кыргыз жерин таанып ал.
Бөлөк-бөтөн, өзбек, кыргыз айрыбай
Бир бололу бардык улут кабыл ал.

ЭСТЕП ЖҮРҮҮ

Жамандык максат кылып бүлүк салган,
Жалдырап көп энелер кылып арман.
Жетилип жетилбеген ымыркайлар,
Жабыркап жалгыз өсүп, жетим калган.

Желмогуз жети баштуу кыргын салган,
Жоо беттеп элин жерин коргоп барган.
Жаштыгын, өмүрлөрүн тобокөл деп,
Кырчындай жигиттерден калган арман.

Кошкун деп кең Ала-Тоо мекенине,
Коркпостук эр жигиттик экенине.
Канчалар курал кармап колдоруна,
Жеңишке ишенимдүү жетерине.

Жеңилип жаны чыкты талкаланып,
Жеңишти эли, жери калкаланып.
Жинденген Гитлериңди женген күнү,
Желбирек желек болуп бизде калып.

Жеңиш күн түбөлүккө белгиленди,
Коргошкон согуш менен элди-жерди.
Жашоого тынчтык берип түбөлүктүү,
Жаркырап аман эсен келгендери.
Жаратты жаңылашып сени мени,
Жакшылап алкыш айтуу калды эми.

БИЙЛИГИҢ МЕНЕН БАЙЛЫГЫҢ

Бийлигиң менен байлыгың,
Кыргыз эл жаман айныдың.
Кыргынга салып кыйсыпыр,
Түбүнө чөктүң кайгынын.

Бийлигиң менен байлыгың,
Бириңди укпай айныдың.
Бирикпей курчуп турушуң,
Байкалат акыл айныгын.

Байлыгың түшкүр байлыгың,
Бакылдык кылган жай мунуң.
Балдардын кыйып өмүрүн,
Тартканың кандай кайгы-муң.

Бийлигиң түшкүр бийлигиң,
Тамтыгы кетип киймиңин.
Талкалап такыр үйлөрдү,
Талаалап калдың сен бүгүн.

Акылың калча акылын,
Абайлап байка акырын.
Атышып жаткан адамың,
Алыс го эмес жакының,

Ойлонуң элим ойлонуң,
Оңтойлуу жакка ойгонуң,
Обужок көкти сактабай,
Оопасыз болот койгонуң.
Оңолуп турмуш жашооңор,
Ондосун кудай ойдогуң.

ТИЛЕК ДА

Алтымыш беште курагым,
Апкарып сүрдөп турамын.
Алтымыш ашкан өмүргө,
Алладан шүгүр кыламын.

Алтымыш беште курагым,
Ойлонуп ойлуу турамын.
Ал ж а ш к а дагы кошсо деп,
Отуз беш жашты сурадым.

Алтымыш беште курагым,
Отуз беш жашты сурадым.
Оорунбай берсе кудайым,
Жүзүнчү күйөөр чырагым.

Алтымыш беште курагым,
Алладан тилеп сурадым.
Алдыга өмүр уланып,
Токсон жаш болсо курагым

Балдардын көрүп убайын,
Бакылдап баштап турайын.
Бакытым ушул тура деп,
Өмүрүн тилеп сурайын

Кыздардын көрүп убайын,
Кыйылып кетпей турайын.
Кымбатын көрүп жашоонун,
Өмүрүн тилеп сурайын

Небере көрүп убайын,
Не десе шону кылайын.
Чоң ата болуп чоң ата,
Өмүрүн тилеп турайын.

Чебере көрүп убайын,
Чыртыйып четте турайын.
Өмүрүн тилеп буларга,
Эңкейип төмөн жылайын.
Эс-акыл менен орундуу,
Эстелик койуп кулайын.
Жүзүнчү жашты чамалап,
Жүдөбөй кетүү сурайын.

УЙКУДАН ЧЫК ОЙГОНУП

Кыргыз элим түндүк-түштүк дебейли,
Кыргыз жерин кемтик дебе, де мейли.
Кыналышып кыргыз журтум биригип,
Кыйкырбастан ынтымакка келейли.

Бирге басып бир пикирге келейли,
Бийлик талаш бөлөк-бөтөн дебейли.
Баарыбызга бейпил турмуш буюруп,
Башкалардай бай жашоого теңейли.

Урушбайлы, талашбайлы оң болуп,
Уруулашып бөлөк-бөлөк чоң болуп.
Улам эле закон оңдоп түзөтпөй,
Угалычы жогор жакты оңдолуп.

Урматташып, урмат ашып жашайлы,
Улгайган сөз, айткан оюм толгонуп.
Убайланбай уйкудан чык ойгонуп,
Улак тартып, оюн-зоогуң көбөйтүп,
Ушул күндө дайым турсун той болуп,
Урмат -сыйда, жакшы ниетте ой болуп.

АТА БОЛУШ

Ата болуш оңой эмес ойлосом,
Арак ичип мае болгонду койбосом.
Ажылдашып теңтуш болуп жаштарга,
Алигиче ичкиликте колдосом.

Ата болуш оңой эмес ойлосом,
Алтымышта абийирим деп койбосом.
Аралашып улуу-кичүү балдарга,
Айрып билбей арак ичип ойносом.

Ата болуш оңой эмес ойлосом,
Алигиче жинди сууга тойбосом.
Аралашып теңин билип байкабай,
Атамын деп аяrlанып койбосом.

Ата болуш оңой эмес ойлосом,
Арак ичип жылан болуп сойлосом.
Алтымыштан өтсө дагы өмүрүм,
Эмдигиче маймыл сымал жойлосом.

Ата болуш оной эмес көрүнөт,
Аял затың, бала-чакаң бөлүнөт.
Алтын жашың аралашып күл болуп,
Алыс-качып улуу-кичүү сөгүнөт.
Ардакталып асыраштын оордуна,
Аттиң арман кадыр-баркың төгүлөт.

Ата дешке оозу барбай тартынып,
Аталыктан мөөрим алые калтырып.
Ага-тууган, бала -чака;кудалар,
Алып качат карап койбой тартылып.

КТРКга
Уккубуз келет

Эзелтен кыргыз ырга бай,
Элестеп кыргыз ырлары ай.
Эсимден кетпейт элестеп,
Элестейт шаңдуу ыргак ай.
Эфирге чыкса жарашып,
Элибиз угуп жыргал ай.

Шатырап комуз чертилип,
Шыбыты чыкпай көмтилип.
Шамшиев Жеңиш каякта,
Калды го чыкпай бекинип.
Кулакты салып турсаң да,
Укпасаң кандай чекилик.

Жумадан жума өтсө да,
Жашаган эфир өчсө да.
Жумурай-журту күтсө да,
Жут болуп күндөр үнүңө.
Жумалап мезгил бүтсө да,
Жук -жумур ыры калгандыр,

Жумакөм үнү угулбай.
Жок кылып, баарын үзсө да.
Муңдуусу, муңдуу созулуп,
Мунун да үнү угулбай,
Муңкантты жолу тосулуп,
Мукурап калбай үнүңө.
Эстелип чыкса күнүңө,
Элмира деген ыры бар,
Эсиңден кеткис сыры бар.
Кайталап угуп туралы,

Какенин элде сыйы бар.
Аралап ашуу кырларын.
Аянбай айтып, ыр кылып,
Кара сөз менен сырларын.
Көзөмөл, болбой кара албай,
Жакшы эмес мындай кылганың.
Көркөмүн көздөп койсоңор,
Көз салып байкап калганын.

АЖЫҢ ДА

Кыргыз элим жаманатты болбогун,
Кыйналсаң да кыйын ишти оңдогун.
Кыянатка эми барган бузуку,
Каргыш тийип, калк ичинде оңбогун.

Кыргыз жерин таразалап төпсөбө,
Кыргыз жерин таразалап эңчебө.
«Көчмөн эл»-деп тарыхына асылып,
Кат жазсаң да тартиби жок эч дебө.

Катылганга берет жообун тайманбай,
Көңүл канбай, көңүл тынып жайланбай.
Кайгы-капа өтүп кетет турмушта,
Кадимкидей көңүл ачык жайгандай.

Кыргызыма шек келтирбе асылба,
Кыргызымды курал кылып асынба.
Кыргызымдын кыялына кымындай,
Кыйындардан кыйн болгон ажың да.

ЧЫМЫНДАР

Учушат уйгу-туйгу кара жандар,
Ушундай бул жашоодо адамдар бар.
Уктатпай уйку бербей, тынчтык бербей,
Умтулуп бул жашоого жаралгандар.

Жүгүрүп, жүгүнүшүп тазаланбай,
Жуунушпай жүрө берет жаны калбай.
Жулунуп булганч жерди басып келип,
Жармашат жакшылыкка малынгандай.

Жүрбөгөн жери да жок, келү да жок,
Жандуунун жанга жагаар өңү да жок
Жорголоп жакшы дебей, жаман дебей,
Баспаган жер бетинде дөңү да жок.

Жүгүрүп, жүрө берип кокту-колот,
Жүктөнүп жийиркеничтүү жүктү соноп.
Жаманды жакшы жакка жеткиришип,
Жармашып жаман жактан учуп конот.

Чымынды жакындатып жандабасак,
Чымынга жаккан дары камдабасак.
Чалкалап чама бербей көбөйүшөт,
Тазалап дайым жанды кармабасак.
Таптакыр таамайлантып айтпасам да,
Чымындай адамдарга алданбасак.

БАЛАЛЫГЫМ

Балалыгым-бейпил өмүр элеси,
Балалыгым-бейбаш өскөн кемеси.
Балалыгым-бакытыма жаралган,
Балалыгым-башкы турмуш энеси.

Балалыгым-жадыраган жазымдай,
Балалыгым-байлык төрөң казылбай.
Балалыгым-кечээ бар да, бүгүн жок,
Балалыгым-калды чери жазылбай.

Балалыгым-таттуу уйку ачылбай,
Балалыгым-чексиз пейил асыл жай.
Балалыгым-унутолбай, сакталган,
Балалыгым-алтын, күмүш асылдай.
Балалыгым-ыр курамын баштаган,
Балалыгым-жакшы ыр жазган акындай.

БИР КУДАЙГА

Мен жүрөм кээде ташып, кээде толкуп,
Менменсип мактануудан калам коркуп.
Мен болуп, жүрсөм деймин чөгүп кетпей,
Мелтиреп көл бетинде сүзүп жортуп.

Жүрөйүн чектен чыкпай ашып-ташып,
Жүйөсүз калбайын деп башым кашып.
Жүдөбөй жүрөк оору коркунучтан,
Жүгү жок жеңилденип жерди басып.

Күлөйүн эл катары шайырланып,
Калбайын капа болуп жабырланып.
Калкымда кадыр менен баркым менен,
Кадимки арчадай жаш тамырланып.

Кыйнабай, оору бербей өмүр берсе,
Кудайга кулдук урам жаным багып.

БИРИНЧИ БАЙЛЫК

Биринчи байлык ден-соолук,
Экинчи байлык ак жоолук.
Үчүнчү байлык кайсы деп,
Үндөбөй кылам токтоолук.

Туура сөз, байлык ден-соолук,
Тура албай жатсаң токтонуп.
Турмушуң көзгө көрүнбөй,
Тургандай өмүр кооптонуп.

Жегениң жемиш жегендей,
Сөздөрүң сөздөй дегендей.
Жараша бербей эч нерсе,
Жалдырап жанга теңелбей.

Окшошпой койсо алтынды,
Ажалы мыкчып алкымды.
Жарыкты жактап жан көйип,
Жамбаштап издеп салкынды.

Экинчи деген байлыгың,
Ээрчишип калса кайгы-муң.
Эс-акыл болсо жарашып,
Энчилеп турса жанашып.
Эркөлөп эптүү жаныңда,
Этектеп кармап талашып.

Агартып кийим кийгизип,
Алдындан чыгып утурлап,
Ак жоолук жагын билгизип,

Оорутуп жаның кейисе,
Ошондо жардам тийгизип.
Отуруп калган жериңден,
Онтотпой өзүн сүйгүзүп,
Оң кылып жашоо ишинди,
Оң колдоп жарык күйгүзүп.

Үчүнчү байлык балдарың,
Артыңда калбай арманың.
Аркалап кармап калышса,
Азбы же көппү бар жагың.

КАНДАЙ БОЛОТ КЕЛЕЧЕК

Көчө бойлоп көп адамдар өтүшөт,
Көбү кирип арак-сарак ичишет.
Кээ бирлери кант-шекерин алышып,
Кадимкидей үйүн көздөй кетишет.

Карап көрүп кайсынысын кандай деп,
Кайрып айтсаң кадимкидей келкөлөп.
Кайра-кайра ачуу сууну жутушуп,
Кайкып кетет үй жагына төмсөлөп.

Кайран өмүр айтсаң көңүл укпаса,
Кашаа бойлоп өзүн билбей уктаса.
Кандай болот кайран өмүр кор болуп,
Көңүлүнөн арак-вино чыкпаса.

Каражат таап бала-чака бакпаса,
Кайран жаны арак жакка ыктаса.
Калаар бир күн жалгыз калып үйүндө,
Катын бала айткан сөзүн укпаса.

КОШУП БЕР

Кандай болот саартан кечке олтурган,
Кымылдашып уул небере топураң.
Кайрат кылып үмүт күтүп жашоого,
Көп ой менен ойду ойго толтурам.

Отурам да жата калам жамбаштап,
Ой санаалап ойлонбоско далдастап.
Ой чукурун өткөн күндү элестеп,
Оюп кирип, калем кармап ыр жаздап.

Сууктан коркуп үйдөн чыкпай турамын,
Кабар, ырды үн алгыдан угамын.
Карсылдаган кайран жаштык алыстап,
Кеткен экен кажыбас күч курагым.

Кылдат жашап бул турмушта турамын,
Бир кудайдан келгим келди сурагым.
Карылыктын бакытына койсо деп,
Баш оорутпас, тиш оорутпас убагың.

МЕЙЛИ БЕРСЕ КЕЧИГИП

Күндөгүдөн бүгүн кыйла үшүдүм,
Көлбөйт эле такыр мындай үшүгүм.
Канча чыдап кайрат кылып көрсөм да,
Кеткениго жаштык кубат күчүмүн.

Картайгандан карылыкпы үшүдүм,
Кайрат кылып келбесем да үшүгүм.
Канткен менен кубат кете түшүптүр,
Кадимкидей кылбасам да түйшүгүм.

Сыйлуу жерде сыйды көрүп отурам,
Өчүрүлбөй от жагылып уп-улам.
Түрлүү тамак улам-улам ичилип,
Турмуш шарттын чечилбеси чечилип.

Урмат көрүп карылыкты моюндап,
Узак жашап, өлүм жагын көч илип.
Балдарымдын неберелер алдында,
Жашты берсе токсон өтүп кечигип.
Кадимкидей кабак-кашым дебестөн,
Кете берем кош айтышып бекинип.

ӨМҮР ЭКЕН

Өмүр экен, келди кеткен туруксуз,
Өткүчөктү кеткичекти турупбуз.
Бош күнчөлүк жашоо өмүр болоорун,
Бир кудайдан кудуреттен угуппуз.

Өтчүү күндө ачыгы бар суугу бар,
Эл ичинде оройу бар, сулуу бар.
Эп келтирип эгем берген өмүрүн,
Жүз жашаган жүздөн ашкан улуулар.

Кетип күндөр узагы бар азы бар,
Кетээр күнүң, жатаар үйүң казылар.
Кайгыланып капаланып үшкүрүп,
Кайтаар күнүң бешөңөңө жазылаар.

Бул жашоого түркүк жасап койбоптур,
Буюрганга пенде заты тойбоптур.
Бура тарта баш ийбесем дегенди,
Бир кудайдан башка кимдер ойлоптур.

Мурас болуп, келип-кетип алмашып,
Муундан муунга колдор калса алмашып.
Мурункулар кийинкиге калтырып,
Өмүр өчпөй калгандар жок жармашып

Өткөн өмүр бир күнкүдөй билинбөйт,
Өксүйт жүрөк жалбырактай дирилдейт.
Өкүнсөң да бакырсаң да бир күнү,
Өткүң мында түбөлүк жай кириң дейт.

Билсек дагы билмексөңдөй болобуз,
Бири он беш бири сексен толобуз.
Бөйишиңби, тозогунбу биле албай,
Бешенеге жазган жерге коебуз.
Бул жашоодо бири бакыл бири ачкөз,
Барган жерде баардыгына тойобуз.

Жаман сүйлөп, көңүл чөгүп коебуз,
Жалган айтып, жалган көзүн ойобуз .
Жарык жашоо бир келсе да, бир кетсе,
Көрө албастык көңүл кайгы чоебуз.
Жабыркатпай жакшы сүйлөп күлөлүк,
Жакшы жашоо жакшы күнгө тоебуз.

БААРЫБЫЗ БИР АДАМБЫЗ

Мен бир адам, кудай жасап жараткан,
Мен бир адам, пайда болгом каяктан.
Мелтирөгөн жарык асман алдында,
Мелт-калт болуп өдө-ылдый жай аккан.

Мен бир адам кудай сынап жараткан,
Жашай тур деп өмүр берген тыяктан.
Жакшы жашоо, кантип жашоо өзүңдөн,
Турмуш шартын куруп алуу бул жактан.

Бай жашасаң байлык ченин биле жүр,
Байып кетсең бардам канаат кыла жүр.
Ашып –ташып көзүң бүтүп баратсаң,
Акылмандар акыл сөзүн иле жүр.

Бийлик кылсаң чоң чиновник кызматта,
Билип башкар ашып кетпей ызатта.
Бекем туруп, пейлиң бузбай оң жолдо,
Бечерага бейзат сөзүң узатпа.

Бийлеп туруп, бекер кийим кийбегин,
Бей-бечара, жетимдерге тийбегин.
Байкабастан башың менен акчага,
Эл акына калем кармап чийбегин.

Бийлик колдо тууган-урук көл дебө,
Нөлөр көлип, нөлөр кетпейт пендеге.
Бардык тизгин мен өзүмдө колумда,
Бакыт конуп, жалгыз гана мен дебө.

Өзүң таза, көзүң таза болгонуң,
Качан болсо көзүң ачык оң жолуң.
Канаат кылып, калк мүлкүнө асылба,
Кубат берсин оң колуңа сол колуң.

Исхак айткан мен тазамын сен таза,
Элиң үчүн кызмат кылгың таптаза.
Жакшы жашоо болоор эле элиңде,
Жеп ичишип, улуп-жулуп качпаса.
Эмки болоор бийлөй турган башчыбыз,
Эки колдоп элдин мүлкүн чачпаса,
Акыл калчап ашыкпаса шашпаса.

ӨЗҮ БИЛЕТ

Бул дүйнөдө ишиң бүтпөйт,
Канаат кылып, кишиң күтпөйт.
Кажынгандан үзүп- булкуп,
Катуу деген тишиң түтпөйт.

Сүйлөй берип сөзүң бүтпөйт,
Тиктөй берип көзүң түтпөйт.
Тиргилик деп түгөнбөгөн,
Түптүз жүргөн белиң бүктөйт.

Угуп турган кулак укпайт,
Улуп чыккан үнүң чыкпайт.
Утурумдук жашооң бир күн,
Унчукпастан чарчап уктайт.

Тынчыбаган бутуң чарчайт,
Тынчып сөкин акыл калчайт.
Тынчыбаган жаның тынып ,
Так айтылбай колуң жаңсайт.

Тартаңдатып мүчөң кетет,
Калтаң-култаң башың этет.
Кабыргалар карын-курсақ,
Какыраган сөөккө жетет.

Ушул келет, учур келет,
Урмат-сыйга жетсе делет.
Уул кыздардын сыйы менен,
Учурунда тилек тилеп.
Уйку көрүп түбөлүккө,
Учкан куштай учат желет.
Катарына кабыл алып,
Карт кудайың өзү билет.

АДАМДЫН БАРКЫН БИЛЕЙЛИ

Кимдер өттү, кимдер кетти калбады,
Кеби бүтпөй, сөзү бүтпөй арманы.
Кейисең да, кайгырсаң да карабай,
Кара жериң кары, жашты жалмады.

Жакшы өттү, жаман өттү калбады,
Жашап өткөн, өмүр кеткен салмагы.
Жаратканың өзү билет турбайбы,
Жашыңбы же карылатып алмагы.

Түркүк болуп, түртүп тура албады,
Түбөлүккө жашайм деген жан дагы.
Түтүн токтоп, бүтүн токтоп калганда,
Бүтөт экен эл башкарган хан дагы.

Бул турмушта алмашуу бар, кетүү бар,
Билбегенге жер түбүнө жетүү бар.
Бир күн болсо, бир күн калат түгөнүп,
Өмүрүңө шүгүр кылып этүү бар.

Өлбөгөндөй көңүл көзөп сүйлөйбүз,
Өксүгөндөр өкүнүч кеп сүйбөйбүз.
Тилегени тегиз болгон, болбогон,
Тескериге теңтуш досту үндөйбүз.

Өмүр назик көңүл назик билейли,
Өлгүчөктү жакшы тилек тилейли.
Өкүнүшпөй мамилелер оңолуп,
Өзгөрүлүп акыл сөзгө кирейли.

ЖАРАШПАГАН ЖАРЫҢА

Ыркырап беттен алса,
Ылдыйлап көңүл калса.
Ындының өчүп күйбөй,
Ылайык табылбаса.
Жаш өмүр жапа чегип,
Жамандык кабылдаса.

Жакшы сөз жарашпаса,
Жакшылап карашпаса.
Келишпей мамилеси,
Келечек каалашпаса.
Кыйылып жашоо үчүн,
Кулк-мүнөз жарашпаса.

Курулай уруш кылып,
Кызыксыз турмуш кылып.
Күн өтүп жашаганча,
Койгунуң жыйыштырып.
Жүргөнчө өмүр өтүп,
Жүрбөсөң ичиң жылып.
Жүдөсөң турмуш күтпөй,
Бөлүнүп жаның тынып.
Кабышып кабак иттөй,
Калбаса көнгөн кылык.
Кайран жаш картайганча,
Кабыргаң сынып-сынып.
Кор болуп өмүр өтпөй,
Калгының жыйыштырып.

КЫРКЫНЧЫ ЖЫЛ

(Окуучуларымдын кырк жылдык жолугушуусунда)

Кырчындай жаш кырдан аша келдиби,
Күндөр өтүп кыз кезекти жеңдиби.
Качан эле балалыкты өткөрүп,
Картайгансып кезектешүү, эмдиги.

Кырчын жаштык кырк жыл өтүп келдиби,
Кайран мезгил жаш өткөрүп жеңдиби.
Кечээкидей бала бойдон жүрбөстөн,
Картайгансып, карылыгың бердиби.

Кырк жыл өтүп окуучулук күндөргө,
Куса болуп ошол кезги үндөргө.
Кыялымда карегимде сакталып,
Окшоштурам өткөн айлуу түндөргө.

Окуучулар эстен кетпей чакырып,
Ойлондурду кайрып ошол күндөргө.
Отурсам да жетимишке таянып,
Мен силерди теңештирем гүлдөргө.
Кандай сонун болоор эле эгерде,
Кудай колдоп жап-жаш бойдон жүргөндө.

24-май, 2012-жыл. Алмаз рестораны.

БИЛИП АЛ

(Окуучуларымдын 20 жылдык жолугушууда)

Адам келип, кетээрлигин билип ал,
Ошондуктан, абдан терең билим ал.
Аралайсың аалам менен жашоону,
Ошондуктан, аң сезимдин тилин ал.

Алаксыбай абдан окуп билим ал,
Абдан керек ата-эненин тилин ал.
Асман алды, жер үстүндө жашоодо,
Ара жолдо калбастыкты билип ал.

Бул дүйнөнүн тирүүлүгүн сезип ал,
Бала бойдон жүрбөстүгүн сезим ал.
Бакыт деген өз колундан жаралат,
Өмүр өтөп жашоо мезгил кезиң ал,

25 май, 2012-жыл.

КӨРӨ АЛБАСТЫК, КАЛЫСТЫК

Неге кылбайт көралбастык калыстык,
Арабызда болбосун деп алыстык.
Өзгө эмес энелеш жан болсоң да,
Нечен ирет буттар буттап чалыштык.

Неге кылбайт көрө албастык калыстык,
Бир тууганбыз ортодо жок алыстык.
Алыс жакын аралыктар өзгөрбөй,
Алакчылап кыла албадык тааныштык.

Көрө албастык уруш жаңжал чабыштык,
Көргөн көзгө буздук-жардык табыштык.

Көрүнөөрлүк жакшылыкты жасабай,
Кайра-кайра кыла албадың калыстык.

Качан болот көралбастык калыстык,
Качан келет кылаар пейил намыздык.
Кылтылдаган кыргыз элим ичинде,
Кылбайлычы белүп-жарып алыстык.

БУЛ ӨМҮР

Бул өмүр-барды көрдү, жокту көрдү,
Бул өмүр-отту көрдү, чокту көрдү.
Башына нелер келип, нелер кетпөй,
Бул өмүр-душман аткан окту көрдү.

Бул өмүр-көптү көрдү, азды көрдү,
Бул өмүр-чөптү көрдү, сазды көрдү.
Балалык кандай келип, кандай кетет,
Бул өмүр-кышты көрдү, жазды көрдү.

Бул өмүр-ачты көрдү, жашты көрдү,
Бул өмүр-касты көрдү, досту көрдү.
Башына көбү келип көбү кетип,
Бул өмүр-Кашкар менен Ошту көрдү.

Бул өмүр-оңду көрдү, солду көрдү,
Бул өмүр-деңиз бойлоп көлдү көрдү.
Бул өмүр-СССРдин шаарларынан,
Бул өмүр-ак караны өңдү көрдү.

Бул өмүр-оору көрдү сыркоо көрдү,
Бул өмүр-байлык издеп чуркоо көрдү.
Бул өмүр-бактылуубу, бактысызбы,
Бул өмүр-жашоо бүтүп уйку көрдү .

УЗАТУУ

Бир жагы жакшы тилек айтылышы,
Бир кыйла кыйын болуп ажырашуу.
Балдарың келгенине сүйүнсөң да,
Кетирүү кыйын болуп алысташуу.

Балаңды «алыс кетип калбаса»-деп,
«Башыңа сагынычты салбаса»- деп.
Баа берип, турмушундун талабына,
Балдарың кең дүнүйө кармаса деп.
Баталап алыс жолго узатасың,
«Кудайым ушуларды жалгаса»-деп.

Айласыз жашоо күнгө баш ийебиз,
«Айланып, үргүлөбүз»-деп сүйөбүз.
Алыстап балалыкта башка жакта,
Айтаарлык жокко дейбиз бир күнөөбүз.
Эрте кеч кыргыз жаштар төнтип кетпей,
Агладан тилеп, сурап баш түрөбүз.
Бийликтер бийлөө билип жакшырышса,
Байлыкка батаар дейбиз үй-бүлөбүз.

КҮТҮҮ

Күткөмүн күндөр өтүп, жылдар өтүп,
Күткөмүн «келишет»-деп чыдам кетип.
Көлгөндө күлүп-жайнап ошол күнүм,
Жүзүңө жүзүм тийер жарк-журк этип.

Балдарым учуп келди Москвадан,
«Жакында барам»-деген бар убадам.
Жаркылдап күтүп алып аэропорттон,
Жашоомо турмушума мен кубанам.

Москва-Бишкек рейсин күтүп алдым,
Мастардай балдарыма кучак жайдым.
Байэлим, Жики, Айнам, Элнурамдан,
Жыттадым моокум канып, сагынычтан.

Балдарым үйгө келсе сүйүндүрүп,
Чечилип турган кезим шайыр күлүп.
Баркылдап сагыныч сөз түгөнбөстөн,
Достор көп түрлүү –түмөн үйүп-үйүп.
Жазылды кусалыктар, сагынычтар,
Айтылды сакталган сөз түйүп жүрүп.

МЕН ӨЗҮМДҮ

Куттуу болсун! алтымыш жаш ашканым,
Куп эстеймин өткөн күндөр жаштагым.
Кайтып келсе кандай сонун болмокчу,
Кайран күндөр, өткөн күндөр баштагым.

Кут кылсынчы жетимишче жаштагым,
Келди айтып туулган күнүм баштагым.
Март айынын этегинде төрөлүп,
Мен да окшоп элдей көзүм ачкамын.

Куттуктаймын өзүмдү-өзүм белгилеп,
Билишсин деп туулган күнүң келди деп.
Биргелешип санаалаштар чогулуп,
Бирге болсок дасторконго келгилеп.

КЫЗДАРГА

Кыз кезиң кымбат назик,
Тагдырга келген жазык.
Таарынтып капалансаң,
Кайталап бербейт жазып.
Канчалык кайгырсаң да,
Кайрылып келбейт басып.

Кыз кезек кайтып келбейт,
Кадырың биле жүргүн.
Кыйылсаң артып бербейт,
Калтыргын кайрып үлгүң.
Катуулап катуу сүйлөп,
Кетирбей баркың бул күн.

Кыз кезде кополдугуң,
Кечиргис осолдугуң.
Кекенип улууларга,
Кек сактап осол мунуң.
Туруксуз болсоң эгер,
Чолпондой Жолболдунун.

Кыз кезде сулуулугуң,
Кордобой сактай билгин.
Кыз кезде жылуулугуң,
Кынтыксыз актай жүргүн.
Карылар айткан сөзүн,
Сен үчүн болгон үлгүң.
Капилет адам болуп,
Кападан калбай бир күн.

ЫРЛАР ЖАЗАМ

Ылдый жашап ырлар жазып отурам,
Ыр курактап ырыс берээр тоо курам.
Ырым менен күч чогултуп кубаттап,
Жаза берем азыр мына соо турам.

Ыр жазамын азыр мына соо турам,
Ыр жазбасам мындан башка не кылам.
Ырым менен ырыс тилеп ынтымак,
Ырдабасам анда аны «гээ» кылам.

Ыр жазамын көзүм жаздым болгуча,
Ыр жазамын токсон жүзгө толгуча.
Ыр жазамын тоголонуп токсондон,
Ыр жазамын жерге түшүп тоңгуча.

Ыр жазамын сындап айтып жашоону,
Ыр жазамын кошоматчы жашоону.
Ырдап жазып көргөнүмдү көргөндөй,
Ырга жазам кандай турмуш жасоону.

АДАМ ЗАТКА ОКШОШТУК

Жетишпеген күндөр болоор жаштыкта,
Жетишем деп арак ичпе мастыкка.
Жакшы жашоо куруп алса досторуң,
Кере албастык ойлоп жүрбө кастыкка.

Сабыр кылып, тыйуу бергин жаштыкка,
Сениби деп зарык болбой мастыкка.
Сенден жакшы жашап турса досторуң,
Сезим кылбай, жатып алба жастыкка.

Намыс кылып, мас жүрүшүң сөзө бил,
Наадан болбой, арактан кол үзө бил.
Нары баспай, бери басып ойлонуп,
Нан табуунун жол жобосун түзө бил.

Арак сага сөн аракка окшоштуң,
Акыл калчап, биротоло коштошкун.
Арасынан адам элес айбандын,
Алыс качып адам затка окшошкун.

Айырмалап, аралашып теңелип,
Амал тутуп акимдикке Ош-поштун.
Ата-бабаң арак ичпей келишкен,
Аракеттеп ачык жолдо жол тоскун.
Айтылган сөз алыс кетпей элестет,
Абдан тандап жанында бол жан достун.

МЕН БАРАТАМ

Жолго чыктым өмүр тилеп кудайдан,
Кутулсам деп ооруп жаткан убайдан.
Жетимишке жетип жетпей курагым,
Жете элекмин картайганга улгайган.

Жөнөп жатам өмүр тилеп кудайдан,
Боло элекмин өтө каарып улгайган.
Балдарымдын көздөрүнө көз болуп,
Көрсөм деймин сый-сыпатты уулдардан,

Шыпаа берип, «Бишкек» деген шаарынан,
«Айыksam»-деп ак халатка жалынам.
Абалымды оңдоп койсо даарыгер,
Алыс кетпей балдарымдын жанынан.

Чын айыксам өтө катуу сүйүнөм,
Чыкпайт элем алыс кетип үйүмдөн.
Айла таппай, амал издеп жөнөдүм,
Кутулсам деп көп санаадан үйүлгөн.

«Жазылсам»-деп чечилбеген түйүндөн,
Мен да жүрсөм жарык маанай сүйүнгөн.
Балдарымдын кубанычы кучаксыз,
Баары келсе үйүм толсо сүйүнөм.

Кетип барам, сапар алып алыска,
Көңүл көндү чын дилимден барышка.
Кайтып келип шыпаа берип бир кудай,
Көптөр менен мен да түшүп жарышка.

БИЛБЕЙБИЗ ЖАНА СЕЗБЕЙБИЗ

Тирүүлүк кезде тилдейбиз,
Телмире тиктеп кимдейбиз.
Табигат жашоо барында,
Таасирин жөндөп билбейбиз.

Талдабай кимди ким дейбиз,
Тааныбай сезе билбейбиз.
Табигат берген өмүрдү,
Тууганды башка издейбиз.

Аралап басып билбейбиз,
Алдамчы жолду издейбиз.
Адамдык сапат сезилбей,
Айрылап өзүм биз дейбиз.

Каяша какшып издейбиз,
Кералбай бакыл сиз дейбиз.

Калыстык кылбай көрүнө,
Катаа да болсо биз дейбиз.

Жакшылык жагын сезбейбиз,
Жамандык ишин издейбиз.
Жаркырап турса көрө албай,
«Жок кылыш керек тез» -дейбиз.

Ойолу көзүн тез дейбиз
Ордуна калып биз дейбиз
Оңойлоп акча табууга
Оркойгон ишин издейбиз

Жаатташуу учур кездейбиз,
Жакшылык жагын сезбейбиз.
Жамааттап чогуу уюшуп,
«Жамандык кылсак тез» -дейбиз.

Жакшыны жакшы билбейбиз,
Жашабай калдык кимдей биз.
Жарашса дагы эркиндик,
Жапайы өскөн элдейбиз.

Жабыркап жүрөк төрдөйбиз,
Жакшы эле катар элдейбиз.
Жамандык башка түшкөндө,
Жалпаңдап жакын кел дейбиз.

Тирүүлүк сен деп сен дейбиз,
Турмушка канат сермейбиз.
Туураны, тууру сүйлөбөй,
Туугандан бөлүп кел дейбиз.
Тагыраак тактап уюшсак,
Толкуну күчтүү селдейбиз.
Тарапма тарап бөлүнбөй,
Ынтымак жолго келгейбиз.

МЕН КЕЛДИМ

Мен келдим оору кыстап илкип басып,
Мен келдим тамак ичпей табит качып.
Мен келдим үмүт менен ден-соолуктан,
Мен келдим тээ алыстан шашып-шашып.

Мен келдим Бишкек деген чоң борборго,
Мен келдим аралашып көп ойлорго.
Мен келдим кайра үйгө кайтамбы деп,
Мен келдим боломбу деп чоң тойлордо.

Мен келдим балдарымдын кучагына.
Мен келдим чоң врачтын бутагына.
Мен келдим Сайра аттуу сулуу кызга,
Мен келдим канат байлап учагыма.

Мен барам өз үйүмө, айылыма,
Мен барам кабар менен дайыныма.
Мен барам күтүп жаткан туугандарга,
Мен барам эли журтум айылыма.

12-ноябрь, 2012-жыл. Бишкек шаары.

БААРЫ КАЛАТ

Бул жашоодо атың калат аталып,
Болуп турмуш барга, жокко такалып.
Бала-чака тууган-урук калышат,
Барган жерден кабары жок катылып.

Өмүр өтөп ар кыл жашоо өткөрүп,
Өткөн күндөр ачуу-таттуу көп көрүп.

Өзүң-кетип, көзүң-кетип жумулса,
Баары калат алып кетпей бөктөрүп.

Күндөр кетип, кайталангыс өмүрүң,
Кээде күлүп, кээде чөгүп көңүлүң.
Карбаластап-үйүп жыйып чогулткан,
Баары калат отун-сотун көмүрүң.

Айлар өтүп, ар кыл күндөр өтүлөт,
«Ата»-деген атың айтпай өчүлөт.
Асыраган бала чакаң артыңда,
Алар дагы ата болуп жетилет.
Баары калат тапкан ташкан жыйганың,
Балдарыңа мурас кылып көчүлөт.

Жылдар учуп, жылып өтүп билинбей,
Жашап өткүн, жаман ишке илинбей.
Жарыкчылык кайра келбейт кайрылып,
Жерге түшүп, болгон эмес тирилмей.
Баары калып, үйүң-жайың эл журтуң,
Сактап жүргөн сарпайлар да кийилбей.

Баары калат, баары калат шашылба,
Бар акылың айтып кеткин жашырба.
Бул дүнүйө жалган дүйнө билип ал,
Баарын алат карысын да жашын да.
Баары калат кыял-жоорук мамилең,
Баркын билип барчылыкта ашынба.

АА, КУРГАН ЭШЕК

Аа, курган эшек,
Жегениң кашек.
Жаныңа келбейм,
Бар болсоң,
Эсеп.
Башкарып минет,
Башыңа кезеп.

Аа, курган эшек,
Адамбы дешет.
Азабың берип,
Кулагын кесет.
Катарда жоксун,
Өлбөсөң эсеп.

Аа, курган эшек,
Кызматың адал.
Кыйкыртып байлап,
Жегениң бадал.
Эшегим, эшек,
Өмүрүң катаал.
Баары бир курган,
Эшексиң, эшек,
Турмушуң татаал.

Аа, кайран эшек,
Жүргөнүң эсеп.
Канткөниң менен,
Ат чыкпайт сөнөн.
Намызга келип,
Эмне да десек,
Баары бир эшек,
Кайраным эшек,
Бар болгун десек.

КАРЫЛЫК, КАЙРАН КАРЫЛЫК

Жаштыгың кетет, күн кетет,
Ай тийген жарык түн кетет.
Жагымдуу жакшы сөздөрүң,
Жарашпай калып үн кетет.

Жамалың өчүп үн кетет,
Жаркылдап тийген күн кетет.
Жамынып жатчуу уйкусу,
Жалынсаң болбой түн кетет.

Басканың жакпай дүңк этет,
Балдарың күлүп күнк этет.
Бардыгы кетип түгөнүп,
Бар болгон дүйнөң мүлк кетет.

Карылык кайран тырп этет,
Кыйылып жүрөк зырп этет.
Картайган сайын алсырап,
Калтаңдап башың былк этет.

Өткөн күн өтсө кыйын да,
Өткөнгө өксүп кыйылба.
Өмүрүң кетээр мезгилде,
Өткөргөн жакшы сыйыңда.
Өлчөөсүз калат дүнүйө,
Өкүнбө курбум тыйыңга.
Өмүр да кетет кыйылба,
Кыйылба курбум кыйылба.

ӨМҮРЛӨР

Алтымыш өмүр арылып,
Жетимиш жете кабылып.
Аралап сакал агарып,
Аксакал дешсин жабылып.

Жетимиш жаштан өдөлөп,
Жөтөлүң баштап көбөйөт.
Жакындап жерге эңкейип,
Жамбашың таяк желенөт.

Сөксөндөн аша жаш берсе,
Сый-сыпат менен аш берсе.
Саламын айтып жакташып,
«Акылдуу авам, чал»-дешсе.

Токсонго жетип ашканда,
Тобокөл өмүр жаштан да.
Топ жарып элди аралап ,
Жеткирсе дадил басканга.

Акылын берип адашпай,
Балдарың багып жадашпай.
Жүз жашты берсе кудурет,
Жүрбөсүн качып карашпай.

Ойлонуп ойдо каласын,
Оо кудай качан аласын.
Жүгүртүп жүрүп жаткырбай,
Жүгүнтүп адам баласын.
Жалтаңдап артты карабай,
Жаштарга берсин чаласын.

ЖҮРӨӨРСҮҢ КИЙИН ЭСКЕРИП

Карарган кара чач элең,
Картайып калдың бат неген.
Карылык жашоо көрсөтүп,
Каршылаш мага жат белең.

Агарып турсаң өзгөрүп,
Аныңды турат көз көрүп.
Арада элдин ичинде,
Айрыкча башка көздөлүп.

Анысын кое турайын,
Алыстан сөздү угайын.
«А» десе «Б»ны сүйлөнүп,
Кулактан кетти чоң айып.

Көлөкө жерди көздөгөн,
Көркөмү жетпес сөз менен.
Көрүнчү жарык жүзүңдү,
Көөнөрдү кайран көз менен.

Карсылдап турчу кашкайып,
Катууну сезбей баш кайып.
Кайраттуу күчтүү тишиңе,
Калгандай шылтоо башка айып.

Сакалды койсоң кырынып,
Сайышпай калат кырылып.
Салаңдап сүрдүү көрүнчүү,
Бешенең калды тырыйып.
Бешиктей турчуу көрүнүп,
Бек мурун калды бырыйып.

Белдемчи байлап ийилип,
Бектердей басып кийинип.

Балдарга калды жарашып,
Башкача чапан кийилип.
Баарынан башка өзгөрүп,
Жаштарга калаар эстелип.
Бакырсаң көлбөс кезегиң,
Жаштыктан калган эстелик,
Жүрөөрсүң кийин эскерип.

ҮЧ ПЕЙИЛ

Иши кылып, ишиң такыр түшпөсүн,
«Ийрейбе»-деп нечен түздөп кеспесин.
Ийрилиги ийри бойдон түзөлбөй,
Ишеним жок, акыл айтып түз дешиң.

Ит дегенде пайда да бар зыян бар,
Ит дегендей иттен өткөн кыял бар.
Ич жылытып ийриден түз ою жок,
Ыркыраган аңдан өткөн адам бар.

Чокусу чоң кулагы тик чокчогой,
Чортулдаса, коркулдаса токтобой.
Сылап –сыйпап, сылык сүйлөп турсаң да,
Сүзүп кетет, челип кетет чочкодой.
Алыс кетип, алыс жетип калбасаң,
Адам эмес, оң кыялга окшобой.

Бул да болсо тагдыр берген бир кыял,
Буруп түзөп оңдоп аны ким тыяр.
Болгонундай болуп өтөт оңолбой,
Бүт өмүрү түзөлбөстөн жоголбой.

КӨЗГӨ СҮЙКҮМ

Көзгө сүйкүм карасам,
Көрүнөсүн СССР.
Көп өлкөгө улуулук,
Төрүндөсүн СССР.
Көркөмүңө көз жетпей,
Бөлүнөсүн СССР.

Көзгө жакын элестеп,
Көрүнөсүн СССР.
Кадырыңды кайрыбай,
Өңүндөсүн СССР.
Туулуп, өскөм өзүңдө,
Жөнүндөсүн СССР.

Тамга таанып өзүңдөн,
Окугамын СССР.
Тамагыңдын түрдүүсүн,
Чокугамын СССР.
Ой дөбөдөй элестеп,
Отурамын СССР.

Сенден калдым бөлүнүп,
Кырк бөшимде СССР.
Сенден алдым тарбия,
Куп эсимде СССР,
Куруп койгон курулуш.
Кулатышты СССР,
Кармап калды бир гана,
Каарман өлкөң РСФСР.

УЗАТАМЫН КЫЙЫЛЫП

Күндөр өтүп күткөн мезгил бүткөнү,
Кош айтууга сумкаларын жүктөдү.
Турмуш экен өдө-ылдый козгогон,
Турбайт мезгил турбай дагы күтпөдү.

Алыс жака аттанаарда балдарым,
Алсырады кетпесе деп алганым.
Амандыгын Жанарыма тиледим,
Айла жоктон кошо барбай калганым.

Мындай жолго чыгарууга үйрөндүк,
Кеткен жагын тиктеп-тиктеп сүйлөндүк.
Кабыргалар кайышкандан кайышып,
Эми кайтып келе турган күн дөдик.

Бирок кыйын алыс жакка узатуу,
Билинбестир ата-энени сыздатуу.
Бөлөк жака бөтөн жака жибербей,
Жакшы эмеспи бир төшөктө бир жатуу.
Неберенин уйку жытын жыттатуу,

Кайда жүрсө кудай берсин өмүрүн.
Качан болсо кең тилеген көңүлүм,
Кайра кайтып келгенчекти алладан.
Кечиргин дейм кеткен күнөө төгүнүм,
Көп катары, ойноп күлүп жүрүшсө,
Колдосун деп бир кудайым, теңирим.

АЯЛ, АЯЛ

(Аялдар жылына карата)

Аял, аял бир башкача экенсиң,
Аял, аял алтынга тең бекенсиң.
Ашык көрүп аягандан аяймын,
Аял, аял бешенемсиң чекемсиң.

Аял, аял сен апасың энесиң,
Ардактаймын аял заттын элесин.
Турмушуңда кыйын болгон учурду,
Бекем туруп акыл менен чечесин.

Аял, аял жарык тийген күндөйсүң,
Аял, аял соолубаган гүлдөйсүң.
Агып көңүл ырыс чачып үйүмө,
Ашып-ташып, ашык кетип күлбөйсүң.

Аял, аял тең арийлы карыйлы,
Узак жашап, өмүр берсин жарыйлы.
Аман болуп, өмүр тилеп өзүңө,
Көрүнөсүң кыз кезиңдей көзүмө.
Качан болсо аял затын урматтап,
Кадыр күтүп, турам айткан сөзүмө.

БИЛИП КОЙ СЕН

Тырмышып жардан көрсөң чыгалбаган,
Токтонуп, тыным алып, абдан ойлон.
Тартыштын же түртүштүн маанисине,
Турмушта кандай болот кантип койгон.

Турмушта экөөнө тең баа коюлган,
Жакшылап таразала сен да ойлон.

Жакшылык кылып жардан тартып алсаң,
Же аны көңүл албай түртүп салсаң,
Жашоодо бул турмушта байкап көрүп,
Абайлап акыл калчап билип калсаң.

Жакшылык кылды, адамга жардан тартып,
Жакшылап рахматын чыкты айтып.
Жашоомдо сени унутпайм өмүрүмдө,
Жан досум, жалгыз өзүң көңүлүмдө.

Жакшылык ким бирөөгө кылып койсоң,
Жакшылап унут койбой билип жойсоң.
Жакшыга жакшынакай көңүл бөлүп,
Жакшынын жакшылыгын билип кой сен.

ДАЙЫМ КҮТСӨМ ШЫҢКЫЛДАП

Самолетто келет деген кабарды,
Саар эртелеп, күтүп бардым аларды.
Сагынгандан сабырыма чыдабай,
Бир Жаныбек экөө болуп жаралды.

Самолет деп асман мөлжөп каралды,
Күтүшкөндөр көрүндү деп караанды.
Көздүн нуру көздөшкөндө асмандан,
Көргөн болдум балдарымдай караанды.

Учуп, түшүп кондуго деп сүйүнүп,
Улуу кичүү тосмо жака үйүлүп.
Уул-кыздарым көрүнгүчө көзүмө,
Улам кетип, чыдам кетип күйүнүп.

Эми чыкты күн чыккандай жаркылдап,
Эл ичинде сүйүнгөндөн ар кыл гап.

Бирөө ыйлап, бирөө күлүп кубанып,
Бирөө чыгып кыйкырыгы шыңкылдап.

Эң биринчи Байым келди жүгүрүп,
Эңип алдым кубангандан сүйүнүп.
Арт жагынан Жикум чыгып үлгүрдү,
Артып алган арт жагына түйүнүп.

Арт жагынан Пумпулушум толкундап,
Араң турдум буту-колум солкулдап.
Кучак жайып ата-балам көтөрүп,
Кантип турдум кубангандан шылкылдап.
Кандай сонун күтүп алуу учуру,
Келе берсин тез-тез учуп утуру

КОШМОК САПТАР

Бул жашодо көңүл кымбат,
Кайра келбейт оордуна.

Бул жашоодо өмүр кымбат,
Кайрып койбос оордуңа.

Бул жашоодо эне кымбат,
Колдон келбейт жасалбайт.

Бул дүйнөдө өтө кымбат,
Достон достук кече албайт.

Башка бирөө аталасаң,
Ата болуп аталбайт.

Бул дүйнөдө өмүр кымбат,
Бекем сактап ката албайт.

Бир тууганың гана сыйлайт,
Сенсиз көңүл ала албайт.

Бирге басып, бир турсаң да,
Кас душманың такандайт.

Коңшу болсоң жакшы менен,
Колтукташып агалайт.

Коңшу болсоң жаман менен,
Кастык издеп сагалайт.

Кызың чыкса кыз жибөктөй,
Сыйлап жээндер тагалайт.

Уулуң чыкса уул мырза,
Урматташып авалайт

Жаман менен бирге баспа,
Наадан сөздөр жабалайт.

Жакшы адамдар көркү менен,
Жаман ишти каалабайт.

Кадырыңа жетпегендер,
Качан болсо баалабайт.

АРНОО ЫРЛАРЫ

БАКТЫМ БАР МЕНИН БАЛДАРЫМ

Банан берип, бадам берип турушат,
Бассам, турсам көрүп көңүл бурушат.
Барып калсам Бишкектеги үйүнө,
Бабылдашып чоң театр курушат.

Кабарлашып дөн соолук деп турушат,
Капа болуп ооруп калсам урушат.
Качан болсо каражатын каржылап,
«Кандайсыз?»-деп телефондон угушат.

Балдарымдан бактым бар деп сүйүнөм,
Бакыт кушу алыс учпай үйүмөн.
Бурулумдан тапкан ушул балдарым,
Берген экен кудай колдоп сүйүмөн.

Кыздарым деп кыйла кыйын сүйүнөм,
Кымбат баалап, өмүр өтөп үйүнөн.
Кагылайын каректерим кыздарым,
Кылым жашап, үзсүн өмүр гүлүнөн.

Бешенеме келген сулуу келиндер,
Беш маал тамак жасап берген эринбээр.
Балдарымдан ашык көрсөм кемитпейм,
Бурулумдай болуп чыкты кемөнгөр.

Жаркыраган жарыгы бар неберелер,
Жалпысына башкалар жок тең көлээр.
Жашап турсам үйлөп турмуш жолуна,
Жатсам, бассам тилегимде эмнелер.

Жетсем экен, ошол күндөр буюруп,
Жоктур деймин бул бактыма тең келээр.
15 декабрь, 2012-жыл.

САШКА, ЖОРКА

Момун болуп, сонун болуп чоңойдук,
Мезгил өтүп, бойго жетип зоройдук.
Менин дагы, сенин дагы жашооңдо,
Мен билгенден болгон эмес оңойлук.

Мен дебедик, бой көтөрүп башкага,
Мейли дешип, карын тоюп ачпаса.
Менин атам, сенин атаң өзгөчө,
Мээрим салып, мээнет кылып таптаза.

Мейли дешип теңтуш болуп чоңойсун,
Мээнет-сээнет оору болбой зоройсун.
Мага дагы, сага дагы тилешип,
Кералбаган көздөр тийбей олойсун.

Сашка деймин, Жорка дейсин адашпай,
Сонун күндөр өтүп көздөр кадашпай.
Сый-сый менен өмүр өтүп келатат,
Сын айтышпай, соз айтышбай талашпай.

Сынын бузбай аяштар да келишип,
Сыйлоо менен ызат-сыйын билишип.
Сактап келет ошол күндөн бул күнгө,
Салкындабай көп иштерге киришип.

Уул кыздар да сый сыпатта жүрүшөт,
Урматташып ата-апалап күлүшөт.
Учурунда аяш ата-энелер,

Удургубай акыл-эсти билишет.
Утурумдук жасалмалап койбостон,
Ууч толтуруп колун сунуп беришет.

Жорка, 15 сентябрь, 2011-жыл.

СҮЙҮНҮМ

Сүйүнгөндөн Сүйүн деген ат койдум,
Сүймөнчүктөп Сүйүнбек го деп койдум.
Сага берип тапканымдан бөлүшүп,
Чоң үй салып заңгыратып копкойдуң.

Бишкөгинден үйдү алдың сүйүнтүп,
Баргызасың атаң-апаң түйүнтүп.
Бала -чака, дос-жарыңа барабар,
Бака -шака той кылаарсын үйүлтүп.

Эркелеттим, энтелеттим чеги жок,
Эмессин сен эп билбеген эби жок.
Эми балам сага айтаар насаатым,
Өсө бергин айыбы жок кеми жок.

3–август, 2012- жыл.

ЭЛМИРАМА

Элге тынчтык, үйгө байлык келсин деп,
Энчиледим ушул атка теңсин деп.
Элмира деп атын койдум кызыма,
Эл катары кудай өмүр берсин деп.

Акыл эстүү, ата-энелүү болсун деп,
Айлар өтүп, токсон ашып толсун деп.

Асырадык, ардактадык чоңойтук,
Аты чыгып, ардак-сыйга консун деп.

Кызым болду балдарымдын улуусу,
Кылган иши, баскан -турган туруусу.
Калк жактырып, кадимкидей макташып,
Кыялымда бул кыздарым сулуусу.

Эми жүрөт бала - чака бакмалап,
Эркелетем алигиче акмалап.
Эл катары өмүр берип түбөлүк,
Эрикпегин ишти кылып талкалап.

Эртең эмес бүрсүгүнү жарашаар,
Эрмек кылып небереңе чалкалап.
Эсен болгун, ден -соолугуң чың болсун,
Эмдигисин балдар багат калкалап.

27-июль, 2012-жыл.

КУРСТАНЫМ

Курсан болуп, койгон атым Курстаным,
Кыйла мезгил өтүп келген Арстаным.
Кылым мелжеп өмүр тилеп буларга,
Кырк чамалап тапкан менин жаштагым.

Кудай берет бешенеге жазганын,
Көпкө күтүп, көңүл чөгүп азгамын.
Канткен менен кадыр алып, барк алып,
Кармап калды чоң атанын базганын.

Калк ичинде катарынан калбагын,
Кадимкидей кадыр берсин салмагын.
Кудай колдоп, келечегиң көң болуп,
Кадыр тиле, калктан элден калганын.

Чебери бол, ар кыл иштин чарбанын,
Чектен чыкпай өзүңдү бек кармагын.
Чакан эмес чар тарабың келишсе,
Чочуп кетип, тиштеп калба бармагың.

Мактанбагын ашыкмын деп секирбе,
Манчыркабай секин болуп секинде.
Мансап жагың болсо дагы көңири,
Мээнеткеч бол, катуу иштен бекинбе.

Мекениңе кызмат кылып ар убак.
Мактоо алып калың элдин четинде,
Менменсинип өзгөрүлүп көбүрүп.
Бекем болуп эч каталык кетирбе,
Балдарымдын аксакалы болосун.
Балам дайым бекем сакта эсиңде,

2-август, 2012-жыл.

КАЙРАН АВАМ

Бала кезден көрүп билип жүргөмүн,
Бакылдабай мыйыгынан күлгөнүн.
Бак аралап эшик алдын көгөртүп,
Бир кол менен кетмен кармап жүргөнүн.

Колуң кана ава десек күлчү эле,
Кол мээлейин кээде салып жүрчү эле.
Каргыш тийген фашисттерге бергем деп,
Кабак бүркөп, жеңин шилтеп түрчү эле.

Кайран авам, карып барып жолдоду,
Карыгыча бир да перзент болбоду.
Кош айтышаар уулу болбой, кыз болбой,
Карындаш да, иниси жок болжолу.

Кете берди жарык менен коштошуп,
Кай бир жерде калып жарым сол колу.
Кайып кетти кош айтышып оң колу.

Ак сакалдуу, сопу аты аталбай,
Алдуу-күчтүү чоң киши эле бакандай.
Аяап жүрөм эстегенде авамды,
Айтып калам унутпастан такалбай,
Аттиң арман, жалгыз өттүң Макамбай.

10-август, 2012-жыл.

АРМАН КЫЛЫП

(Ы.Абдыкадыровдун 70 жылдыгына карата)

Тээ тетиги Калининдин төрүнөн,
Мен да сындуу Ырысбайдай көрүнөм.
Деген менен талантына тең келбей,
Асман менен жердей болуп бөлүнөм.

Талант чыгып Калининдин төрүнөн,
Таасири күч болгон экен өңүнөн.
Талантына тартыш өмүр буюруп,
Калганына капа болом, өкүнөм.

Ырдап чыкты Калининдин төрүнөн,
Ыр ышкылуу аша түшүп көбүнөн.
Ырын билбей, сырын билбей барында,
Ыза болуп, мен ошого сөгүнөм.

Ашып чыкты Кара-Кулжа төрүнөн,
Ашык чыкты кыргызымдын көбүнөн.
Аман болсо жетимишке чыкчы экен,
Атырылып Ысык-Көлүм, көлүнөн.
Аттиң болуп, жакшылардын өлүмү,
Арман кылып мен ушуга төгүлөм.

ҮСӨНБЕККЕ

(Ош шаардык ооруканасынын неврология бөлүмүнүн башчысы Айткулов Үсөнбектин жаркын элесине)

Мен боломун бир тууганы жездеси,
Чыдайт тура айла таппай пөндеси.
Күтүүсүздөн кеткөн жактан кайрылып,
Кандай болот Үсөнбектин келбеси.

Алтын десем, алтының тең келбеген,
Адал иштеп ак пейилде эл менен.
Аттиң арман эмне болду бул ишиң,
Сен өлүмгө ылайыктуу тең белең.

Кичи пейил, одоно сөз билбеген,
Качан болсо ачык эшик кел деген.
Кайран бала кабырганы сыздатып,
Каласыңбы кучакташып жер менен.

Айыктырып нечендердин оорусун,
Абдан тилеп ден соолукта болушун.
Арыганды чарчаганды билбестен,
Аттиң арман кандай мындай болушу.

Карабастан жүгүрдүңбү өзүңдү,
Кантип кудай жумдурду экен көзүңдү.
Карбаластап шум ажалга алдырып,
Калабызбы укпай жумшак сөзүңдү.

«Чыке»-дөчү Чыкең калды зырылдап,
Айгүлүңө калат турмуш кыйындап.
Алмазыңды аябастан таштадың,
Атаганат арман сага сый урмат.

Үйүң калды үшкүрүнүп кайгырып,
Ишиң калды бир өзүңдөн айрылып.
Бирге жүрүп, бирге баскан досторуң,
Айталбастан айтаар сөздөн айбыгып.

«Айткулов» деп жазылганы эшигиң,
Ал сен үчүн болгон белең бөшигиң.
Ал да калды арманы бар ичинде,
Аттиң кылып баары калды кесибиң.

Кош дегенге оозум барбай турамын,
Кыска өмүр жашоо болду курагың.
Кудай таала кыялыңа жараша,
Бейиш болсун барган жериң турагың.
Башка сөз жок Үсөнбегим түбөлүк,
Урматыңды, ызатыңды кыламын

КАЙРАТ КЫЛГЫН

(Бир тууган эжеси Айткулова Бурулга)

Канча жолу ооруса да сакайып,
Кадимкидей басып калчуу какайып.
Кимдер болду өлүмүнө себепкер,
Кимде калды, кимге болуп бул айып.

Телефондон сурап дайым калчы эле,
Тээ мезгилин билип кабар алчы эле.
Таамай билип, уколдорун даарысын,
Табыш кылып таксилерден салчы эле.

Кээде бирге жетелешип барчуубуз,
Кеңеш айтса кулак түрүп калчуубуз.
Кучак жайып кубанычын билдирбей,
Кетти кайда күтүп бизди алчуубуз.

Кыйын болду көбүнчөсү Бурулга,
Көп айтчуусун катуу ишке урунба.
Сөзүң тургай жазган рецет табылбай,
Кайда кеттиң, кабылдыңбы зулумга.

Какшап ыйлап карбаластап турасын,
Кайгырсаң да кандай айла кыласын.
Калыс журттун дарыгери Үсөнбек,
Кайтып келбейт биротоло врачың.
Кайрат кылгын бир тууганы Бурулум,
Каарын төгүп, кудай калыс сурасын.

АВАЛАРДЫ ЭСКЕРИП

Тизилип тизмектөшкөн аваларды,
Тирилтип ырым менен ала аламбы.
Таасири жаштыгымда калган экен,
Тастыктап мен аларды жаза аламбы.
Таарынтпай таамай били паты жөнүн,
Таарынтпай бере аламбы тура баасын.
Таасири ар биринин башка-башка,
Тагдыры кете берген ар кыл жашта.
Тагыраак билбесемда божомолдоп,
Табигат жеткирген дейт токол жашка.

АБДЫРАЗАКОВ АТАШ

Алардан айтып келсем Аташ ава,
Акыл сөз айтчы экен сага-мага.
Авалап учурган дейт ак куштарын,
Артынан боз байталдын оозун кага.
Арада көп жашаган, көптүн бири,
Ардактуу сыйда өткөн элге жага.

САРАКМАТОВ МОЛДОТАЙ

Артынан көп жашаган Молдо киши,
Айтууга жарап келген кылган иши.
Асырап, уул-кыздарын тарбиялап,
Айткыдай, демилектөй кылган изи.
Молдотай авам айткан темир болуп,
Молдо деп кыйнаса да кайтпай мизи.

ЖУСУБАЛИЕВ КОЖО

Кожо авам койкойгондон койкойчу эле,
Мурутту карыш кылып коюп койчу эле.
Мекенди коргош үчүн баргамын деп.
Кавалер, командир деп компойчу эле.
Чынында төрт тарабы төп келишкен,
Чыдабай качкан эмес ар кыл иштөн.
Чарбага биргат кылып чегеришкен.
Чын сүйлөп кадыр тапкан бардык иштөн.

ОДУРОВ АШИМ

Согуштун ардагери Ашим авам,
Солкулдап бир кадамы, эки кадам.
Сабыры саргайса да тута билип,
Советтик эң чыныгы болгон адам .
Сактабай көңүлүнө акыр-чикир,
Ак көңүл болгон авам, шартылдаган.
Апдынан чыккан ишке ар кыл ишке,
Айбаттуу тийип келген тартынбаган.

ЭСЕКЕЕВ ОМАР

Оңтойлу ойун айткан Омар авам,
Ойлосом болбогондой оңой адам.
Омкоруп согуш жолун, фашист жолун,
Ой-кырлап басып келген далай кадам.
Айтканын айтканымдай болсо экен деп,
Ар дайым үй-бүлөдөн талап кылган.

ЖЕЕНБЕКОВ ЖУНУСАЛЫ

Эсимде калган экен өткөн баары,
Эсимде аяш атам Жунусалы.
Эркөлөп эрте калды жаш кезинде,
Эр-жетпей эрке досум Сатыбалды.
Кантсе да атакелеп таяк кармап,
Кадырын анча-мынча татып алды.

ӨМҮРАЛИЕВ ПАРПЫ

Ат карап, улак чапкан-арык чапкан,
Ак ниет мээнет менен акча тапкан.
Парпы акам жакшы билип элестетем,
Паркынан элге жаккан, жерге жаккан.
А бирок емүр чиркин кыска болуп,
Ааламдан эрте кетип, эрте жаткан.

ЭСЕНБАЕВ ТАЙЧЫК

Төбөлөп, ылай кылып жер балчыкты,
Төкшилөп кыш жасаган бир тал чыкты.
Текейден тээ алыстан таанылчы эле,
Тайындап айткым келди бул Тайчыкты.
Тарсылдап тамашалап күлгөнүбүз,
Тартышкан аркы-берки күндөрүбүз.

КАСЫМБЕКОВ ДӨӨЛӨТ

Арадан кимдер өттү, кимдер өттү,
Атына жаты келген бай Дөөлөттү.
Авабыз ыйтышгандай көп жашаган,
Артынан алла берген бир мээнетти.

Алтындай, алакандай болгон адам,
Антсе да өмүр бүтүп, жай көөлөттү.

ӨМҮРЗАКОВ МАМАТ

Ажалды берет кудай сага-мага,
Арада жашап өткөн Мамат ава.
Аркалап эки аялды бир урунуп,
Экөөнө бир көңүлдөн жүргөн жага.
Элестеп өтө жакшы биле бербейм,
Эркелеп эки катын бала бага.
Эң улуу Раимжаны болгон ага.

ЭРГЕШОВ АКМАТ

Ак көңүл адам эле Акмат авам,
Айылдын наркы болуп чыккан адам.
Ырдаса ырын угуп отурчу элек,
Алыстап, кетпей туруп жарым кадам.
Аргендей үнүн угуп отурушуп,
Аккардеон үнү менен кетпей тамам.

СЫДЫКОВ НҮРДҮН

Көп сөздү сүйлөбөгөн адат эле,
Көп акча мээнет кылып табат эле.
Колхоздун арабасын жандай көрүп,
Совхозго ак эмгектен жагат эле.
Өмүрү өтүп кетти Нүрүдүндүн,
Өксүтпөй үй-бүлөсүн багат эле.

СУЛАЙМАНОВ ТӨЛӨНБАЙ

Өтүгө атлыбыздын бир молдосу,
Артында калып кетти кер жоргосу.
Өкмөттүн ишин жасап, кошо жүрүп,
Жетпестен максатына коп ойлоосу.
Көп калды ой-тилеген максатынан,
Көпчүлүк өксүп калды жакшы артынан.
Молдо деп эми чындап болоорунда,
Окулуп калбадыбы ага куран.
Ал киши ким экенин тактабастан,
Төлөнбай атын атап, айтпай турам.

ТАШТЕМИРОВ МАМАЗАКИР

Согуштун чордонунда болуп келген,
Солкулдак жакштык көзүн берип келген.
Кол-бутун ок аралап кетсе дагы,
Авамжан башкача эле бөлөк элден.
Айбаттуу келбетинен кайтарылбай,
Али да сүрдүү бойдон жүрө берген.
Ассалом барбы деген сөзү менен,
Артыңдан кууп кармамай чеке белден.

МАТАЗИМОВ МЫРЗАКМАТ

Айтайын албоосунун азаматты,
Бул адам көп үзэнеткөч Мырзакматты.
Билбеген эл ичинде калбагандыр,
Билекти бекем түрүп адыр макты.
Ойдо жок, бийик белге арык казып,
Өмүрү суусуз жерде суулар акты.
Көгөртүп тээ-тетиги дөңсөөлөрдү,
Көзөмөл көп өстүрдү дарак-бакты.

НУРОВ МАКАМБАЙ

Айылдын эң момуну колу чолок,
Ал дагы согуш жакта болуп конок.
Армандуу өтүп кетти бул жашоодон,
Артында калбай калды өлөк-жөлөк.
Бул киши Макамбай деп аталчы эле,
Ага да ини да болгон эмес андан бөлөк.

КАЛЫКУЛОВ АЛИМ

Айтамын жалгыз адам, жалгыз агам,
Ардактуу болгон эле менин тагам.
Алим деп атын эстейм өмүр бою,
Артынан кызмат кылып кантип жагам. Алпештеп
чоңойтконун унута албай,
Армандуу жаш кеткенин айтып калам.
Атайлап сыйын кылып, куран окуп,
Арнаган колдон келген ушул анан!
Айрыкча сүрөттөрү калбай калып.
Алим деп көп эскерип бүтпөй санаам.

СУЛАЙМАНОВ КАМИЛ

Катуудан темир кармап чок өтпөгөн,
Мал багып, түгөл сактап жоготпогон.
Картайып калганда да кайтарылбай,
Кажыбас кайрат-күч тоготпогон.
Капыстан катуу оору алып кетти,
Кайгыртып Камил акам ток өтпөгөн.

БАЗАРОВ ТОКТОСУН

Жийденин жибегі эле бир созулган,
Жигиттей жүрүп агам жаш боз улан.
Жакшынын жакшылыгы узак барбай,
Жакшылык, жардам алдык биз колунан.
Окуган Москвадан, Фрузеден,
Ноокатка суу каналын куруп келген.
Токтотпой Токе агама кезү түшүп,
Тез эле алып кетти кармап белден.
Аралап пенсия жаш курагында,
Армандуу етүп кетти биздин элден.

САБИРАЛИ КАСЫМОВ

Сабирали Касымов коңшу адам,
Калыстык кылчуу эле дайым авам.
Көп мезгил магазинде иштеп келип,
Айылга бир имарат белүп салган.
Артында ошол салган чайкана да,
Эл үчүн эң керектүү үйү калган.

МАМАДИЕВ ОСМОНАЛИ

Осмонали ага деген жашаган,
Көбү анча биле бербей жакшы адам.
Көп жерлерде айыл кеңеш, катчылык,
Болуп келген эл башкарган баш адам.
Акырында өз элине, жеринде,
Бир аз гана өмүр сүрүп жашаган,

КЕНЕНОВ МАДАН

Мадан акам билбес көбү азыраак,
Өтүп кеткен кыска жашап жашыраак.
Анткен менен уулдар өсүп, кыздары,
Келе жатат түтүн бул асырап.
Жесир жеңем жеңилбей да эңилбей,
Келе жатат уул-кызмарын жакшылап.

ЖУМАЕВ САТЫБАЛДЫ

Жашырак, жаштыгында жатып алды,
Жашында жаркылдаган Сатыбалды.
Жамандык жаман экенин айтып алды,
Капыстан сууга чөгүп катып алды!
Кайкыган жигит эле, адам эле.
Кыямат уйкусунан жатып алды.

ИСИРАИЛОВ ПУСУ

Эл үчүн элин коргоп аксап келген,
Эрдигин кан-майданга сарптап келген.
Согуштун запкы-заарын көрсө дагы,
Көп жумуш жасап иштеп калбай элден.
Пусу авам пусурманым эл ичинде,
Жашоодон ооруп-сыркап өтүп кеткен.

МАШАЕВ МАМАСАЛИ

Тартаңдап такыр тынып дем албаган,
Уккамын болбой калса эгер жалган.
Кадимки калпакчалык төрөлгөн дейт,
Жети айлык жерге түшүп аман калган.

Ошентип чоң кишидей болуп адам,
Антее да Мамасали менин авам,
Жапондун согушуна барып келген.

ТӨӨЛЕСБАЕВ МЫРЗАКАНЫ

Март адам, өтө мартты марты эле,
Марттиктен айткан эмес дартин деле.
Жеңемден кийин калып өтү байкуш,
Жеңилдик берген эмес емүр неге.
Бул авам Мырзаканы Төөлөсбаев,
Бул дүйнө алып туруп кайтып эле.
Кайтарса дагы эле марти беле,
Кадимки ак көңүлүн тартып дале.

АТАГАРАЕВ САМИ

Сами авам улак оюп ышкы көргөн,
Сакталып сапат жагы өтүп төрдөн.
Салышып ойундарда талаш болсо,
Сазайын берет эле күтүп жөн-жөн.
Сапары алыстабай сексен жашка,
Жашоодон бир азыраак эрте калган.

БЕРДАЛИЕВ МЫРЗАИБРАИМ

Согуштун солкулдаган жерин баскан,
Сексенден эки жашка араң ашкан.
Себелеп жамгыр төгүп турса дагы,
Сезбестен дубал урган шагыл таштан.
Салмактуу бул адам ким? бул адам ким?
Бул адам дөөдөй болгон Мырзаибраим.
Бүтүндөй чарбаларга болуп дайн,

Бутунда октун оорду болсо дагы,
Булкунуп иштеп келген атам дайым.

МАТКАРИМОВ АБИЛ

Улуулук улуу жашты көргөн авам,
Улууга урмат сөздү кандай табам.
Сөз десе сөздөн алыс кетпейт эле,
Сөзөмөл шумдугуна жетпейт эле.
Тамаша тартышканда достор менен,
Тарсылдап такымдашып теппейт эле.
«Кел, Абил кел»-дегенден башка сыйга,
Сазайын берет эле кемтиксиз келиштирип.

КУЛТАЕВ ЖУМАБАЙ

Тартипке үндөп келип далайларды,
Таасири унутулгус адам калды.
Бул адам эл башкарып, журт башкарып,
Көргөндөр көбү билээр Жумабайды.
Түнү деп, күнү дебей кызмат кылган,
Түпкүрү терең ишкер болуп тынган.
Бул авам дагы кеткен сөксөн жылдан,
Бошонуп калып калбай келсе дагы.
Борошо согуш колдон сынган,
Бой тиреп арт жагында балдар калды,
Боорукер болгон адам Жумабайдан.

СУЛАИМАНОВ КОЗУБАЙ

Кош дедик, кошо журуп Козубайды,
Кокустан өлүм берип алып алды.
Коштошуп кош айтышып узатышты,
Катарлап карап буруп уул-балдары.

Кыдырып кытай жерин келген эле,
Кымындай кылапчылык кылбай элге.

НАЗАРОВ МАМАЗАИР

Кайраттуу кажыбаган адам эле,
Кошоктоп ыр чыгарган авам эле.
Кол берип учурашсаң чоң сүйлөбөй,
Кадимки төрт бурч өңдүү жаван эле.
Бул киши Мамазаир токсондордо,
Кеткенин жакшы билем узук жолдо.

МАМАЗАКИРОВ РАИМБЕРДИ

Калдырап калыс сөздүн жаагын жарган,
Кадимки Шаршен куудул аты калган.
Көп мезгил оору менен алпуурушуп,
Кайратын каруу мээнет сууруп алган.
Айкырып-кыйкырса да Раимберди,
Артында калып кетти бир топ арман.

БАЗАРБАЕВ НҮРДҮН

Базарбаев Нүрдүн өткөн катардан,
Басып өткөн аз өмүрдү катаал жан.
Балбан мүнөз, балбан билек болгон дейт,
Кыска жашап, кеткен экен сапардан.
Перзент көрбөй турмуш көрбөй өтүптүр,
Бээчи болуп калба бала аталган.

АБАКИРОВ ТАЖИК

Бир адамга узак сүйлөп айтпаган,
Ырда десең Шыйкынбай деп баштаган.
Ырамалык өткөн эле эртеле,
Иштеп жүрүп, жалкоолуктан качпаган.
Иши кылып жамандыгы жок эле,
Ичкен, жеген тамагынан башкадан.

ПИРМАТОВ ПИНАЗАР

Токсон жаштан жүзгө жетпей азыраак,
Турган кезде жаш жигиттей азынап.
Токтотпостон алып кетти шум ажал,
Пирмат уулу Пиназарды күзгө маал.
Кайран авам кайратынан кайтканы,
Кап азыраак жетпегени жүзгө саал.

ЖУСУБАЛИЕВ БАЙДЫЛДА

Заматта жатчуу ой-кырча,
Заңкылдап жүрчөө Байдылда.
Агабыз өткөн дүйнөдөн,
Арманың бүтпөс ай-жылда.
Атайлап турмуцш күталбай,
Ага-журт калган кайгыңда.

АМИРОВ ОСМОН

Осокең оң-сол жакка калыс болгон,
Оп берип эмес ишсиз колдон.
Ойкуштап бир карасаң тээ алыстан,
Отурбай бир көрүнсө көчө-жолдон.

Жүгүрүп күздүн күнү дан комбайга,
Жүрөктөн мүрт кеткени тиги жайда.

АМИРОВ ЖУМАН

Бирге басып, бирге жүрүп чоңойдук,
Бара-бара турмуш өңбөй-өңөйлүк.
Бирөө кетип алыс жакка аскерге,
Бирок жакшы иш болбой Жуманга.
Билген жан жок өзүн кыйган курманга.

КУНДУЗОВ ШАНА

Атын Шана өзү шана көңүлчөк,
Айткан сөзгө дайым көнгөн маакул деп.
Арабызда чабан болуп өткөнү,
Айтып акпчуу баары мага жакын деп.
Алып кетти жалгыз чабан жездени,
Адам затты алдабаган акын жок.

КЫДЫРМЫШЕВ ОРОЗМАМАТ

Опур -топур отурбаган тынч алып,
Опураңдап опсуз ашык сүйлөбөй.
Опсуз басып жүрчүү эмес анчалык,
Ою болуп тээ Мадийна, Меккеге,
Оргуп барып келип калды не салып.

ИСИРАИЛОВ НҮРДҮН

Нүрдүн деп сыйы менен жүргөн адам,
Солкулдап анча-мынча күлгөн адам.
Соолугуп соо экенин башка экенин,
Сопуну байкабаган көргөн адам.
Соо жүрүп буту сынып кокусонан,
Сопуга болуп жашоо өтө жаман.
Төшөктөн турбай калып ошол бойдон,
Өмүрү токтоп бүттү күтпөй койгон.

НАЗИРОВ МАТИБАЙ

Чарбада актив болуп аралашып,
Чоң-кичүү керек болсо каралашып.
Чайкалып чатак ишке кийлигишпей,
Көрбөдүм көчө бойлоп баспай шашып.
Көпчүлүк айт намазга чогулганда,
Кош деген менеден кетсе, башын кашып.
Кечеге ошол бойдон чыкпай калып,
Кетти го ошол айдан ашпай-ашып.

АБДЫЛДАЕВ ЖЭЭНБЕК

Эл үчүн отун болсо көмүр деп,
Эмгектенген өмүр бою көңүл деп.
Эркелеткен жалгыз бала чоңоюп,
Эрте кетти болбой жашоо өмүр көп.
Эл ичинде сый-сыпаттуу жашады,
Эрте кечте сүйлөөр сөзү болп төп.

САРЫБАЕВ САЙДИЛДА

Сапаалап ой-ойлонуп өмүр бою,
Самаган көп жакшылык болго ойу.
Амандык болуп турса дечүү эле,
Өткөрүп эли журтка берээр тою.
Өмүрү бир адамга жаман айтпай,
Артында союлбастан калды кою.

АТАШЕВ ЫСАК

Согуштун чоктуу отун аралаган,
Солкулдак өмүр кезин жаралаган.
Ок тийип бутуна ок жаракаттап,
Кайрылган такыр ишке жарабаган.
Бир буттан чолок болуп мүдүрүлүп,
Ойдо жок ойлонбогон санабаган,
Арадан өтүп кетти бул да адам.

ЖУМАЕВ АПИЖАН

Жеңилдик жүрүп желчи эле,
Уучулук кылбай энчи эле.
Умтулуп турмуш жашоого,
Утурлап жетип жеңчи эле.
Унутуп калбай эл журтун,
Чогулаган элге келчи эле.
Ортодо болчу ашарда,
Обдулуп жардам берчи эле.

ЖУМАЕВ БАЗАРБАЙ

Билемин эсте Базарбай,
Албаса болбос назарга ай.
Азыраак жашап өмүрдө,
Алтындай жашоо казалбай.
Аалмадан өткөн эртерээк,
Арманын айтып жазалбай,
Артынан перзент калбады.

КАДЫРКУЛОВ САМАТ

Темирди сындырбастан сымаптаган,
Бул киши кем болбогон алааматтан.
Колунан көөрү келген чексиз тегүп,
Кармаса, эмне тийсе жамактаган.
Караанын көрүп калса өрдөк-каздын,
Кайрылбай учуп жетип тамактаган,
Карааны кайранымдын эрте кетти,
Кантейин кадимки эле менин тагам.

КАРАТАЕВ ЗАКИР

Зыңкыйган адам эле Закир авам,
Заарланып сүйлөбөгөн сөздү жаман.
Чоюлуп басканыңа кезүң түшүп,
Жок болгон ал учурда андай адам.
Созулуп жүгөрүнүн жөөгүн бойлоп,
Суу койуп өмүр бою жүргөн авам.

КУЛТАЕВ КАПАР

Өзүнө болгон бекем абдан макам,
Бул киши кичи пейил капар акам.
Балдарын багып койду чаи тийгизбөй,
Баарыдан тамашага өткүр чыккан.
Азилди сүйлөп коюп келиштирип,
Тымызын күлүмсүрөп кала турган.

БАКАЕВ КУЛТАЙ

Ак сакал Култай ава болгон эле,
Менимче токсондорго толгон эле.
Ар дайым Бакай калпак кийип алып,
Аралап жүргөн кезде жолдон эле.
Көрчү эле орто бойлуу аксакалды,
Кадимдей билими бар молдо беле.

АМАНБАЕВ ЭРКЕБАЙ

Каткырып күлүп жүрчүү бир адамды,
Кайраттуу катуу дешчүү эркебайды.
Кашаалап коргон кылган үйдү куруп,
Көрсөңөр жашап турган Трургубайды.
Атанын конушунда өнүп, өсүп,
Абайлап ават кылып отурбайбы.

АМАНБАЕВ ЭРГЕШ

Эң башта отурчуу эле Эргеш ава,
Эсимде элес-булас, чала-була.
Чоң чапан кийип алып узун бойлуу,
Чамасы көрбөдү окшойт перзэн-бала.

Чалкалап басса даты бутту сылтып,
Кетти окшойт бут оорудан ала-сала.

САРЫБАЕВ БАЗАРБАЙ

Жооштун да жоошу эле, момуну эле,
Карсылдап кул гон жайы сонун эле.
Колхозго өмүр бою иштеп келген,
Мен билем ошол өткөн жолун эле.
Кажыбай кайратынан кайтарылбай,
Саламга шилтеп койчу колун эле.

МЫРЗАЕВ СУЛАЙМАН

Молдолук кылып келген чоң Сулайман,
Айылга ата кылып бир кудайдан.
Алыскы Кашкар жерин кыйыр басып,
Айбаттуу адам эле жүзү ыйман.
Алдейлеп асыраган балдарына,
Атайлап таштап кеткен жазып куран.

БЕРДАЛИЕВ ТОКТОИБРАИМ

Тоболоп тоо кыдырып, жоо кыдырып,
Тогопой тоскоолдукту жүйөө кылып.
Тосулуп жолу турса нечен ирет,
Токтолуп туруп калбай коркуп тынып.
Токтобой сооп иштерин кыла берди,
Тоготуп башын ийип калбай сынып.
Тагдырдан кеп тиленди деп ырайым,
Таанысаң молдосу эле Токтоибраим.

МАМАТОВ ААМАТ

Адамдын сапатында бийик туруп,
Атайлап салган эле үйдү куруп.
Ааматтан алып кетип Эминжанды,
Авамын жалгыз уулун колдон жулуп.
Антсө да кайраты куч, адам экен,
Авамда бар экени туруктуулук.

КАДЫРКУЛОВ ИРАЙ

Өз ишин өдө билген Ирай авам,
Өзгөчө чыкыйганы сандык-жаван.
Өтүгүн бир майласа бир далайга,
Өзгөрүп кетпей эле жаркылдаган.
Өзгө деп өзүм го деп бөлүштүрбей,
Өрнөктүү сөзүн сүйлөп, тарбынбаган.

БОКЕЕВ КЫДЫРМЫШ

Кылтактай мойнун созуп былкылдаган,
Кыдырмыш авам өткөн кыр-кырлардан.
Кыйлага чыкса дагы мойун бербей,
Кымтыксыз көп иштерди өзү кылган.
Кайраты кадимкидей болуп жүрүп,
Коштошуп кеткен экен бул жалгандан.

КУЛБАЕВ АЛЖАН

Арылдап ары баскан, бери баскан,
Арадан өтүп кеткен Алжан авам.
Ар иштин төдөсүндө көп жүгүрүп,
Аркалап биргаттикта келген тамам.

Артында айта турган кызматы көп,
Айтканым ушул болуп, келген чамам.

КУЛБАЕВ КОЗУ

Бул адам өтө кызык, кызык-кызык,
Болалбайм бул адамга сүрөт сызып.
Башкача кыял-жорук берген экен,
Баркына баа жеткирбөй кызыктырып.
Байкасам бала кыял козу авам,
Баладай жашоо менен кызык кылып.

МАМАТОВ ТОЙГОНБАЙ

Сүрү бар сүрөтү бар тартып койгон,
Сүлкүлдөп өтүп кетти ошол бойдон.
Сүйлөсө азилине чын кошулуп,
Сүймөнчүк болуп турчуу калбай тойдон.
Бул адам бай Тойгонбай, бий Тойгонбай,
Жоролоп жүргөн күнү кетпөй ойдон.

МАТИЕВ ШАМШИ

Атына аталган дейт жерин талааң,
Ардактуу болгон киши Шамши авам.
Акылын ошол кезде берген экен,
Алтынын ак пахталуу эгин талааң.
Алышып мол түшүмгө, күжүрмөнгө,
Алкашып жетекчилер тынып санааң.

ЖУСУПОВ САДИРБАЙ

Сөзүнөн семтүк таппай эч алдырбай,
Сүйлөсө чала-кемтик тук калтырбай.
Сүймөнчүк киши болгон айлыбызда,
Сүрөттөп айтсам атам бул Садырбай.
Сүрдөбөй туз басканда, туз жашаган,
Азали сөз алдырбай, кеп алдырбай.

РАХМАТИЛДАЕВ ДАДАБАЙ

Эл ичи чогу да бар шогу да бар,
Элимде тогу да бар жогу да бар.
Элине жаман ойду ойлобогон,
Эң эле жөп-жөнөкөй момуну бар.
Дааналап айта турган болсом эгер,
Даданбай авам өткөн жоругу бар.
Артында уулга бергис жолугу бар!

Эстен кетпей эстеликке калсын
деп,

Эстерине эмки жаштар алсын
деп.

Эчак ыткын аваларды унутпай,
Эртеёки к\н жоксуёбу же барсыё
деп.

Калсын дедим кыё\л буруп
элестеп,

Ж\рсъ дедим ж\рыг\ндъ теё эстеп.

Калсын дедим кыё\л буруп
элестеп,

Ж\рс\н дедим унут кылбай мени
эстеп,

Эстеп ж\рс\н бар экенин
булардын.

АЧЫЛА БЕРСИН ГҮЛҮҢӨР

(Жанарбек баламын үй, Байел неверемдин сүннөт тоюнда)

Балдарым турат бөшөнем,
Баарына бирдей ишенем.
Башкарып бийлөп чоңойтуп,
Бапестөп баккан киши элем.

Баркымды билип баалашып,
Байкатпай көптөп талашып.
Бактыма калам сүйүнүп,
Балдарым турса жаалашып.
Жанарбек, атын койгонмун,
Жакшылап байкап ойлондум.
«Жароокер бала болсун»-деп,
Жактырып жүргөн бойдонмун.

Өмүрүн берсин балама,
Өткөрөт жумуш талаада.
Өзүнө койгон максатын,
Өткөрүп жатат чамада.

Тилегиң кудай бергени,
Туугандар толкуп келгени.
Теңирим колдоп силерди,
Кудайдын берген кел-кели.

Жакшылык каалоо ойдогу,
Жактырып кенен тойлоду.
Байэлим сүннөт тойунда,
Баардыгы бийлөп ойноду.

Ак жолтой болуп үйүңөр,
Ак үйдө шандуу күлүңөр.
Алтындай болгон балдарым,
Ардактуу сыйлуу жүрүңөр.

Ар дайым болуп дөн соолук,
Атылып тийсин күнүңөр.
Ак пейил орус элиңде,
Ачыла берсин гүлүңөр.

ТУРСУНБАЙ АДЫШОВГО

(«Өзгөн нуру» гезитинин кабарчысы)

Сөз кылдың булуң бурчка барбагандан,
Сезбедин келбегенин такыр чамам.
Эгерде андай шарап тарткан болсом,
Бир гана сүйдүм-күйдүм ырдап калам.

Сөз кылдың көңүл чөгүп жүрбөсүн деп,
Солкулдап жаш кезиндей гүлдөсүн деп.
Сооптукка ичсем арак эриш кылып,
Ырларым кала бермек колун кезеп.

Сөз кылып жакшы тилек тиледиңби,
Сен айтсаң ошол сөзгө киреминби.
Шылкылдак жаштык кайран учурума,
Чын эле кайра басып келеминби.

КАЙРАН ҮСӨН

Кайран Үсөн, кандай өлүм кычатты,
Кайсы бирөө кайрадыбы бычакты .
Капысынан өлүм жетип түбүңө,
Калтырдыгы нечөндөгөн ушакты.

Качкыс кылып буту колуң тушаппы,
Күтчү элөңго жакшы жашоо узакты.
Кайран өмүр кашайтышып кеткенге,
Кантип жайды өлүмү бар тузакты.

Өлө турган кыялың жок жан элең,
Өз ишиңе түк берилип кам элең.
Өлүм күтүп тургандарды куткарып,
Өмүр бою күйө турган шам элең.

Ким айтса да бул Үсөнбек өлгөн жок,
Караңгыга жер түбүнө көмгөн жок.
Качан болсо жакшы адамды унутпай,
Кырсыгыңа ынап эч ким көнгөн жок.

Көргөн элем эки күндүн муруну,
Күтпөгөнбүз өлүм жаза мунуңу.
Кайран бала капалантып жок болуп,
Кош айтыштың Кара-Кочкор кулуну.

Каргыш уруп, ким болсо да көр болсун,
Көзү көрбөй эки көзү шор болсун.
Кыргызектей кырчын жашың кыйгандар,
Кылым бою жашоо көрбөй кордолсун.

СЕН ҮСӨНБЕК

Арманың калды ачылбай,
Аттанып көттиң жашыңда ай.
Ачылып ички сырларың,
Айтылса болмок жашырбай.

Тарс этип мынтык атылбай,
Теңдешсиз элең алтындай.
Таптаза жүрүп, соо туруп,
Түбөлүк калдың талпынбай.

Артыңдан салдың кайгы муң,
Аябай болду кайгырууң,

Айласыз көңүл салкындап,
Айланып келбес жай мунуң.
Арманың бүтпөй артыңда,
Аттиң ай үсөн кайгылуум.

Себепкер ажал ким болду,
Сездирбей буруп оң жолду.
Серпилип бычак сайылып,
Силкинттип бузуп олжонду.
Убалың тийип акыры,
Сыңдырсын оң кол, сол колду.
Убайды салган мыкаачы,
Ушундай өлүм колдонду.
Ойдо жок түшкө кирбеген,
Оо кудай, Үсөн кор болду.
Кор болду Үсөн, кор болду,
Өлүмгө башың зордолду.

ЧЫНАРЫҢА

«Чыкөлөп»-Чынар дебөй эркелетип,
Чыке деп чакырчуу го кел-көл этип.
Чыр чыккан чатак ишти ким баштады,
Чымындай чыркыратып жаның кесип.
Чын эле сен өзүңдү кыйбайт элең,
Чамалап айткан сөздөр ушак дөшип.
Ченемсиз Чыкелетип сөзүң калбай,
Чамасыз өлүм болду деги кандай.
Чыркырап чын ажалга кантип кеттиң,,
Чыңдыгын ким айталат эч жазганбай.
Чыке деп атаң келбейт сага эми,
Чынында адам эле жоктой кеми.

Чын ажал кайдан келди мыкаачылык,
Чыркырап жан бөрүүгө түртүп сени.

Чыкелеп бирге басып бирге турган,
Чыкпастан калды эми ата деми.

Чыкелеп, чакырыппы жаны чыкпай,
Чын эле сени жоктоп сөзүң укпай.
Чынында бир адамга жаманы жок,
Чыктыбы жаны чыгып кетти укпай.
Чындыкты чыркыратпай табасынбы,
Кан төккөн мыкаачыны көп узатбай.

ДАРЫГЕРЛЕРГЕ

Дарыгердин көбүн көрдүм, көп көрдүм,
Догурунуп катуу оору өткөрдүм.
Даба таппай, ойлонушту кыйналып,
Догдурлардын айтканына куп көндүм.

Көп дарыгер Кабыл, Уулкан, Нурмамат,
Көптү сыйлап көңүлүңдү деп турат.
Көркү менен баркы менен кадыры,
Калк ичинде кыйла жакшы көп кылат.

Бишкектеги дарыгерлер жүгүрүп,
Бир аз ойлуу калганымда түңүлүп.
Башкы врач Сайрагүлүм, Раисам,
Баштап карап Кубанычым үңүлүп.
Айыктырып алган кезде аларга,
Алдын тосуп, сүйүнгөмүн жүгүнүп.

МЕНИН АЛКЫШЫМ

*(Медицина илиминин кандидаты, дарыгер
Раиса Исмаиловнага)*

Оорудум Оштон келгиче,
Онтодум жардам бергиче.
Оолактап небак калмакмын,
Оорунсуз жерде эмгиче.

Оюмда болуп ар персе,
Оорума жардам бербесе.
Оокат да өтпөй, суу өтпөй,
Оонамак врач келбесе.

Бараарым менен аянбай,
Басылбай жаным жай албай.
Боорукер врач Раиса,
Баркымды билип кыя албай.
Бир жылга жетип, жетпестен,
Жүгүртүп койду куландай.
Жүгүнүп айтам "рахмат",
Жүргөмүн айла кыла албай.
Жашоомо өмүр уланып,
Жетсем да жүзгө тил албай.
Жалдырап тиктеп ар кимди,
Жабышпайм эми суранбай.

Кесибин сүйгөн Раиса,
Каңдайча врач Айиса.
Кыйылбай жардам тийгизет,
Кимде ким жаны кыйналса.
Кылымга жетсин өмүрү,
Кымбаттуу врач Раиса.

ТУУЛГАН КҮНҮНӨ

Туулган күнүң жай этектеп күз болот,
Алтымышка кыркты кошсо жүз болот.
Алкап-тилеп өмүрүңө өмүрдү,
Айткан тилек бир өзүңө түз болот.

Туулган күнүн алтымышка так толот,
Туугандарың Кара-Кочкор жак болот.
Ушул чакта туш тарапта, алыста,
Утурумдук уул-кыздарга үй толот.

Бишкектен да чыкты балдар үндөрү,
Куттукташып жакшы тилек үндөдү.
«Картайбастан кадимкидей жүргүн»-деп,
Каалоо сөзүн каалайбыз деп биз деди.

Амандыгын алкап сага тиледи,
Алдыңдагы Курстан балаң тилеги.
Ат арытып келип турат жаныңда,
Арнап тилек апкаарыган жүрөгү.
Аталаштан Салипа эжең сүйлөдү,
Сөз табалбай сүйүнгөндөн бийледи.

Мен да турам сөз таба албай аптыгып,
Элестетип өткөн күндү жат кылып.
Өмүрүңө өмүр кошсун кудай деп,
Өпкүм келип, күлүп-жайнап каткырып.

Ооруба да, сыркаба да, жүрө бер,
Оңу келсе ооз толтуруп күлө бер.
Анча мынча өткөндөргө өкүнбөй,
Асыраган турмуш өмүр сүрө бер.

ДИНАРАГА

Турган кезде ооруп –сыркап,
Телефонду берди чуркап.
Неберемден алып угуп,
Суу ичкендей болдум чаңкап.

Сурап менин абалымды,
Суктандырып жамалыңды.
Алыскы жер Россиядан,
Алып койдун жаманымды.
Айланайын, Динар кызым,
Айтып мага саламыңды.
Ыраазылык айтпай сага,
Ырга кошпой каламынбы.

БАЛДАРЫМ

Кыйналсак да кысталсак да бакканбыз,
Кудай берген уул кыздарды тапканбыз.
Катарында элдей кылып чоңойтуп,
Качан болсо тегиз мээрим чачканбыз.

Окутканбыз мектеп жашка жеткенде,
Андан ары келечек деп кеткенге.
Акырындап чоңоюшуп жетилип,
Жогорулап чоң окууга жеткенге.

Бүткөн сайын үй-бүлөбүз сүйүнүп,
Бир көңүлдөн жакшы пикир үйүлүп.
Билимдерин турмуш менен сынашып,
Аттанышты алыс жака түйүнүп.

Сыйын көрүп, ызат көрүп турабыз,
Сүйүүбүздү небереге бурабыз.

Алыс жактан чогулушуп келишсе,
Апалаган ата сөздү угабыз.
Чексиз толкуп чексиз болуп сүйүнүч,
Чеке жылып токсон жашка чыгабыз.

АСКАР АКА

(Мезгил үнү гезитинин жооптуу катчысына)

Ассалоом алейкум дейм Аскар ака,
Алдыңда аска-зоолу таштар ака.
Алыстап Алайкууну көздөп барсаң,
Асманы башка өлкө Кашкар ака.

Ылдыйлап ылайыктап бассаң ака,
Ырастап дөмдөп койгон аш бар ака.
Ырысың келип калса келечекте,
Ылайым бир мекеме башкар ака.

Жарыгы жарык чыгып ар бир күндү,
Жашоондо бирге көрдүң «Мезгил үндү».
Жарашып жарык нуру чыга берсин,
Жакындап калган өңдүү сунар гүлдү.

НЕБЕРЕМ АЙЗАТ

Жумулуп көзүң ачылбай,
Жылдызың күйүп чачылбай.
Жайнапсың жалгыз жатканда,
Жаныбек болбой жаныңда ай.

Жүрөгүң кармап уйкуңда,
Жүдөтүп кеттиң сөн кыйла.
Жарк этип күлүп койчу элең,
Эркелеп өдө ылдыйда.

Бишкөккө бараар күндөргө,
Чыдабай кеттиң жүргөнгө.
Чынарым кызым Айзатым,
Чыкпадың чындап күлгөнгө.

Көпөлөк болуп учканың,
Көрүнбөй балам уктадың.
Көйкөлгөн кызым Айзатым,
Кыйкырсам кеттиң укпадың.

Арчаны эктим алдестеп,
Алыс го эмес белес деп.
Аккуудай аппак Айзатым,
Периштең консун сени издеп.

БУРУЛУМА

Шүгүр деймин бешөнемде турушуң,
Шүгүр деймин бешөңдө турушум.
Турмуш чиркин өөдө-ылдый турбайбы,
Турсам мейли, уксам дагы урушуң.

Урмат көрдүм сөн төрөгөн уулунун,
Учуратпай сенден башка сулуунун.
Ушул күндө картайсаң да өзүмө,
Укмуш карап ызаттаймын Бурулум.

Ызат көрдүм, сыйды көрдүм кызыңан,
Ылдыйлабай өйдө көздөп сызылам.
Арыбайлы, чарчабайлы улгайып,
Ызат кылып жаш кезектей кыз улан.

АЙНУРА

Айдын нуру, айтсам дагы айтпасам,
Асман менен жер жаркырайт байкасам.
Айды карап бир тиктөшип алганың,
Ак жүзүндү аалам көрүп ар качан.
Атап койгом атың коюп Айнура,
Айтып жүрөм, ай нурундай таптазам.
Айга теңеп, нурга теңеп ар качан,
Айдын нурун тилек менен жактасам.
Акылы көп, ар тарабы келишкен,
Ашык эмес, кем да эмес мактасам.
«Аман жүр»-деп бир өзүңдү тилеймин,
Атаң айткан акыл сөзүн сактасаң.

СИРЕНГЕ

Сирен, Сирен калган эле сиз делип,
Качандыр бир кезигээрсин изделип.
Карбаластап көрүшө албай калганга,
Калды агайың бир азыраак сезгенип.

Сирен гүлдөй калган кезде ийилип,
Сырдай сындуу жасанганың кийинип.
Сагынгандай столдоруң сумсаят,
Сирен кыздын жок экени билинип.

Сүрөттөрүң жасап берген илинип,
Сүйлөгөнүң калып жүрөк түйүлүп.
Сырттан шашып кирип барып көргөндө,
Өзүң барда калчуу элем сүйүнүп

Ырларымды шыдырата басканың,
Ыр сыяктуу ыктуу көңүл ачканың.

Ырга кошуп жазып койдум өзүңдү,
Ылдый көздөп Кочкор-Ата качканың.
Ыгы жоктой бир өзүмө сезилет,
Ымдасам да колдон келбей башканын.

ВРАЧ НАЗАРОВ НУРМАМАТКА

(Медиктер күнүнө карата)

Айтайын чындык ымандай,
Ардактап иштөн булганбай.
Алыстан күндөп барса да,
Астейдил иштейт буйдалбай.

Көп эле бойлоп ашпады,
Хирургдан ишин баштады.
Канчалык түйшүк тартса да,
Кыйналып таштап качпады.
Кадырын билип кесиптин,
Жемиштүү болду баш жагы.

Кыраакы билип арбашты,
Канча ажал менен кармашты.
Кылдаттап кылган аракет,
Кайталап ооруп калбасты.

Кайтарып өмүр ажалдан,
Кайдыгер болбой жармашты.

Өмүрдү берген канчага,
Көңүлүн бурбай башкага.
Көп жылдап иштөп келсе жатат,
Көөнөрүп өзү калса да.
Көркүнө эмес ишине,
Көмүскө сыйлык алса да.
Колдоймун ушул врачты
Кырк, элүү жашка барса да.

ЗУЛУМБЕК

(Алым тагаман калган жалгыз уул эле)

Зулумбек уулуң болуп, тунуң болуп,
Зор болуп, чоңойбоду учуп конуп.
Зыркырап, Жамбы калган жерге берип,
Чыркырап айла таппай тоголонуп.

Жамбынын Алым аттуу жалгыз уулу,
Жанындай жакшы көргөн бул кулунду.
Чырайлуу жигит эле, акылы көп,
Чыр-чатак билген эмес булкунууну.

Алымды үйлөп койду Пашаканга,
Анчалык узашпады жашаганга.
Ортодо Зулумбекти тереген соң,
Айласыз бизге берип таштаганга.

Ошентип, экөө тыңды ажырашып,
Аскерге Алым кетти жылдар ашып.
Зулумбек Жамбы эненин багуусунда,
Эрте-кеч чоңойгондо бажырашып.

Кеч күздө эмнегедир ооруп калды,
Баланы катуулантып тооруп калды.
Беш жаштан алты жашка өтөөрүндө,
Зулумбек түбөлүккө соолуп калды.

ДАРЫЯМ

Тереңиндей болсо деймин Алиям,
Так ошентип атың койгом Дарыям.
Аңдан башка эркелетем эрмектеп,
Ар качанда чакырган ат жарыям.

«Пепе»-деймин көкөлөтүп асманга,
Картайганда күсөп көңүл ачканга.
Көнжетайым ушул кызым эркелеп,
Бирге жүрүп, бирге туруп басканга.

Мен билемин Исламбегим акылын,
Анжелина таятага жакынын.
Кудай берип, береке-кут дөөлөттү,
Уул балалуу болсо деймин акырын.
Утурлашып урматташып тосушаар,
Жүрсө дагы жүздөн ашуун чакырым.

КАНЫКЕЙ ЖОРОВАГА

(Өзгөн райондук «Өзгөн нуру» гезитинин жооптуу катчысы)

Компьютерден тыкан карап текшерип,
Күн-түн дебөй карап чыгып эңшерип.
Кайра-кайра ката кетип калбай деп,
Көрө албастыр Каныкейим сенчелик.

Маанисине, мазмунуна терменип,
Макулдашып оңдоп-түзөп көм жерин.
Мыйыгымдан карап коюп өзүңө,
Миң рахмат сенин берген эмгегиң.

Бул ырымда түрлүү мазмун жыйым бар,
Башкасынан «Венера» деп ыйым бар.
Баардыгына терең маани билгизген,
Бата берип, Каныкейге сыйым бар.

Бакыт берсин кагылайын Каныкей,
Бар экенсин бир башкача жөнөкөй.
Баш кошконуң бакыт берип экөөңө,
Балалуу бол, жыл айланып күн өтпөй.

ДОСУМ МЕНЕН

(Досум Асанга арналат)

Бир досум бар эки кулак дөлдейген,
Бөлө чапса экөө чыгат мендейден.
Бала-чака турмуш шарттар келишип,
Бир айылда бирге жашоо сөңдөй мөн.

Бакылдашып сүйлөшөбүз талашып,
Бассак турсак мезгил турат жарашып.
Балалыкты бирге өткөрүп айылда,
Бардык биз да жетимишке жанашып.

Бирге басып, бирге катар олтуруп,
Болбогонду болгонундай болтуруп.
Бака-шака күлүп айтып азилди,
Баарлашып баш сергитип, толтуруп.

Бир мезгилди жаштык кезде өткөрдүк,
Бирге жүрүп ачуу-таттуу көп көрдүк.
Бара-бара өмүр кетсе картайып,
Баш оорутат кайран күндөр өткөөлдүк.
Баарлашып ачык сүйлөп ойлонсок,
Болгон эмес жаштык кезде көпкөндүк.

ЖЕҢИШБЕК

Угузуп уктук белен сөздөрүңдү,
Утурлап ушул жашты көздөдүңбү.
Умтулуп жетимишти жетелебей,
Унчукпай кантип жумдуң көздөрүңдү.

Ачылып ырчылыгың Алай-Куудан,
Артыңда кайгырышып канча тууган.
Ашырбай алтымыштан жетимишке,
Аттиң ай кандай ажал жолуң бууган.

Көл дедиң, көлкүп-балкып ырың менен,
Кош дейбиз, кол үзөбүз кантип сенен.
Кылымдар кыйма-чыйма өтсө дагы,
Калкыңда кала берет Жеңиш деген.

НЕБЕРЕМ ЖАСМИНАГА

Эрте туруп, эшик-элик шыпырып,
Сары майын кошо салып ичирип.
Зарыктырбай бир курсакты тойгозот,
Зыңкылдаган Жасим калбай кечигип.

Төшөк жыйып, төрдү жыйнап шыпырып,
Төргө өткөрүп, төшөк жайып кымтынып.
Жамбашыма катташтырып жөлөнгүч,
Жакты карап, тейлеп калат умтулуп.

Дасторконун жайып салып дайыма,
Даяр чайын тамак коюп алдыма.
Нан сындырып, «алыңыз»-деп ийилет,
Жаси кызым чоноюп да калды да.

Үй жыйынып, полун таза карманат,
Кээ бир күнү тамак жасап камданат.
Кир жууганын көрүп туруп сүйүнүп,
Жазган ырым Жасминага арналат.

Апаң ким деп сураганда айда дейт.
Атаң Эрлан сөз кылганда кайда дейт.
Биз чоңоюп жетилгиче иштешсе,
Бизге ошол түбөлүктүү пайда дейт.

КАЧАН БОЛОТ

Алыс кетип, алыс болуп турагың,
Айла таппай, алсыз болгон убагым.
«Алло»-дешип телефондон сүйлөсө,
Анча-мынча сөзүн укпай кулагым.

Алыс жакка иштеп кетти балдарым,
Ал жерлерге союз барда баргамын.
Азыр болсо жетимишке жетилип,
Араң турам күтүп балдар жардамын.

Айталбаймын болушса деп жанымда,
Ата-эне деп бизге көрсө камылга.
Айланчыктап аралашып бир болуп,
Көңүл тойоор болуп турса табылга.

Кайрат күчтөр какшый түшкөн чагында,
Кароол болуп жүрсө балдар багымда.
Кубаттанып көргөн сайын сүйүнүп,
Неберелер тегеректеп жанымда.

Кандай болду өз жеринен кетишип,
Кыйналса да жумуш ишке жетишип.

Карааныңдан кагылайын балдарым,
Кайрат кылып, эптеп-септеп нетишип.

Бөлөк элдин бөлкөсүнөн ак наның,
Бөлөк элдин саманынан пакалың.
Болуп турса жумуш менен айлыктар,
Барбайт эле билип баркын жаканын.

Качан болот жумуш оорун кызматтар,
Кара жумуш кылып кетти физматтар.
Кор болушкан кайран кесип ээлерин,
Качан айтат келгиле деп кызмат бар.

Жыйырма жаш ашса дагы эгемен,
Жалчыбады калбай адам дебеген.
Жалпылатып жакшылыктуу баштабай,
Жалаң гана өксүбөдүк жөгөндөн.
Жакшылашып бирин-бири колдоду,
Жарытылуу жакшылык жок дегөндөн.

ЖАНАРЫМА

Жанарыма Пумпулушка бул ырым,
Жашай берсин өмүр өтөп бир кылым.
Жарашыгың төп келишип өзүңө,
Өмүр берсин бузулбасын бул сының.

Жанарыма жакшы жашоо жакшылык,
Жыргап куунап бара-бара жакшырып.
Кайда жүрсөң кайсы жерде болсоң да,
Каалаганым байлык бакыт барчылык.

Көп нерсени күтүп жүрөм баламан,
Көрөгөч бол көп ишине жараган.
Мен көргөндөй, мен билгендөй үй-бүлөң,
Берекелүү болсо экен деп самагам.

КҮЧҮГҮМӨ

Сенсин балам көкүрөгүм күчүгүм,
Сен болосун түбөлүктүү түркүгүм.
Сабырымды зарыгымды баалаган,
Силерден мен акыл эстик күтчүүмүн.
Санаа чегип, алыс жерде жүрсөң да,
Кубаттанып силер менен күчтүүмүн.

Кагылайын карегимде күчүгүм,
Карыганда короолум деп жүрчүүмүн.
Каптап-саптап бир өзүңө чогултуп,
Качан болсо тарта берем түйшүгүң.
Агаларың эжелериң эрке деп,
Эркелетем күчүгүм деп күлчүүмүн.

Аман болгун эркелеген күчүгүм,
Ала бергин алтын токоч бүтүнүн.
Бүгүңбү же эртең келип үйүңө,
Билдиреерсин максатыңдан күтүүнүн.
Үй-жай оңдоп элдикиңдей үрпөйтүп,
Үмүтүм чоң сенин тартаар түйшүгүң.

Баары калат бир өзүңө түбөлүк,
Берем сага үй-жайыңдан күбөлүк.
Балдарымдан карылык сый көрсөтүп,
Бактылуу жаш ызат-урмат күбөлүк.
Баарлашып кемпиримди жетелеп,
Оорубастан аман-эсен жүрөлүк.

Аттиё ай кызым арманым!

САГЫНДЫМ

Сагыңдым кызым күлгөнүң,
Сарсанаа ойлуу күндөмүн.
Салаалап сылап отурам,
Салкында калган гүлдөрүң.

Сагыңдым, кызым үндөрүң,
Сапары карып күндөрүң.
Саргайып айла таба албай,
Санаанды тарткан күндөмүн.

Кысылып жүрүп таппадым,
Кыйналдым кирпик какпадам.
Кыйла жыл өтүп кетсе да,
Көзүңдү көздөй сактадым.

Жүзүңдү жүздөп тойбодум,
Жүргөнүм сен деп ойдомун.
Жаныңда болдум эки күн,
Жалооруп тиктеп койбодуң.

Көзүңдү бир да ачпадаың,
Күлмүңдөп турган жаш чагың.
Күтүүсүз келген өлүмдөн,
Кутулуп неге качпадаың.

Жаныңдан чыкпай Үсөнбек,
Жалынса болбой кетем деп.
Жамбаштап койбой козголуп,
Койгондой бутуң кишөңдөп.

Врачтар таппай айлаңды,
Астайдыл карап айлаңды.
Армансыз көңүл бөлүшүп,
Тындырбай укол сайгаңды.

Калышпай врач Ош –поштун,
Калыңдап келип топтоштуң.
Капилет өлүм тоготпой,
Кайран бир кызым коштоштуң.

Арманым аттын башындай,
Албадым сени качырбай.
Аттиң ай кандай кыламын,
Калбадым жерге жашырбай.

«Алып кетем» -дедим айылга,
Калбасын Нурлан айынга.
Калтырып Үсөн болбоду,
Кыйналтып мени кыйынга.

Артында калды эки кыз,
Алиге мыкчийт ачуу уу.
Ариет кылды Нурланым,
Ага да көңүл бурбадың.

Арбагы колдоп кызымдын,
Айтпайын кантип кылганын.
Ырларды жаздым ый менен,
Ыдырап калды ички сырларым.

Ырысы калып түгөнүп,
Ыйлатты өлүм күтпөгөн.
Китепке жазып арманым,
Калганы калды бүтпөгөн.

СҮРӨТҮҢДҮ ЖАШТАГЫҢ

Эстеликте сүрөтүңдү тиктеймин,
Эстей берип алыстабайм кетпеймин.
Эңшерилип алдан-күчтөн тайсам да,
Эсен калып, арман кылам эстеймин.

Сен алыста адырдасын, дөңдөсүң,
Сен билээрсин сенсиз такыр көнбөсүм.
Кагылайын карегиңди унутпайм,
Жолугаарбыз жумулганда мөн көзүм.

Алыс жерге айласыздан таштадым,
Аттиң кылып, айыл көздөй баштадым.
Айла таппай, акыл таппай мукурап,
Асып алдым сүрөтүңдү жаштагың.

ВЕНЕРА ТҮШКӨН СҮРӨТКӨ ЭСКЕРҮҮ

Тиктейсин, кызым тиктейсин,
Тиктеген көзүң талыды.
Тиктейсин, кызым тиктейсин,
Тиктөшкөн атаң карыды.

Карайсын, кызым карайсын,
Карегің мокоп талыды.
Карайсың, кайра карайсын,
Картайсам билбей алымы.

Сүрөтүң сүйлөп бербеди,
Сүрдөнүп болбой эрмеги.
Суурулуп чыгып тирилип,
Суранам кызым кел бери.

«ВЕНЕРА»-ДЕП

«Венера!»-деп отурамын алкыйып,
Же болбосо жете албасам жан кыйып.
Жан баламан айрылганым айталбай,
Жаным көйип, оозум ачып аңкыйып.

«Венера!»-деп эстегенде шалкыйып,
Белим кетти түзөнө албай кайкыйып.
Беките албай бул өлүмдөн жашырып,
Бөй күнөөкөр кетип калдың жан кыйып.

«Венера!»-деп сүрөтүңдү тиктесем,
Бүт денеме жүрөк мыкчып көктөшөм.
Алым куруп, амал издеп таба албай,
Алпурушуп ажал менен беттөшөм.

«Венера!»-деп атың атап эстесем,
Сени издеп ағын сууну көчпесем.
Эч болбосо түшкө кирбей койгонуң,
Эриктирет эрте күндү көч десем.

«Венера!»-угуп калсам башкадан,
Эргип кетем айтып аны жакшы адам.
Элестетип тирүү кезиң көзүмө,
Элөңдөйм да, билгизмексен таш кабам.

ӨЗҮҢДҮ ЭСТЕП

Өлөөрү өлдүң,
Өкүндүм көмдүм.
Айласыз жашоо,
Арманга көндүм.

Кетээри кеттиң,
Келеби депмин.
Амалың таппай,
Бул күнгө жеттим.

Жетээри жеттиң,
Жер муштап төптим.
Жалдырап күтүп,
Жабыркап кеттим.

Бараары бардың,
Бечера жанмын.
Башымды мыкчып,
Безилдеп калдым.

Түтөгөн отмун,
Унуткан жокмун.

Үмүтүм өчпөй,
Түбөлүк чокмун.

Кайпаңдап күлөм,
Кайсы эле күнөөм.
Өзүңдү эстеп,
Өлгүчө жүрөм.

ӨКҮНҮЧ

Өлөөрүң кызым өлдүң го,
Өлтүрбөй мени көмдүңгө.
Өкүнүч болуп өмүргө,
Өксүгөн күндү көрдүм го.

Өлүмгө бараар сен белең,
Өкүнтөөр жанга тең белең.
Отуз бир жети жашыңда,
Ажалга түшкөн жем белең

Табууга болбой айланды,
Таң калып, башым айланды.
Такылдап жүрчүү атакең,
Такалуу буттан тайгалды.

Сөзүңдү укпай кыйылдым,
Сайраган тилден тыйылдым.
Санаалар санга бөлүнүп,
Сакайбай жүрүп ыйымдын.

Көзүңдү ачпай өчөштүң,
Кошулуп ооруп күчөштүң.
Кайрылып көзүң ачпастан,
Камында болдуң жөнөштүң.

Бассам да, турсам ойлоном,
Беш уктап кантип ойлогом.
Бешенең тайкы экенин,
Бир дагы ойлоп койбогом.

Кабыргам кайгы толгоду,
Кабарсыз өлүм болгону.
«Катарда жашап тургун»-деп,
Кайрыбай сени койгону.

Жүрөтгө элең балам ай,
Жүргөндөй катар баладай.
Жүргөнүң шайыр күлгөнүң,
Жүрөмүн кантип самабай.

Жан биргем ашык кулунум,
Канткенде, кантип табам ай.
Кайгырбай кантем жадабай.
Кагылам балам сага ай.

БЕШИНЧИ ФЕВРАЛЬ

Коштошкон күнүң ушул күн,
Кош айтып, кызым үшүдүм.
Кайгыга салып атаңды,
Көтирдин кайрат күчүмүн.

Кайгырткан күнүң ушул күн,
Кабыргам кайрып мүчүдүм.
Кантейин кызым кантейин,
Көткөндөй болуп күчүмүн.

Капыстан кеттиң билгизбей,
Калакат жолтоо тийгизбей.
Карааның калып көрүнбөй,
Каалганды жаптын киргизбей,

Карааның калды көрүнбөй,
Карарган дөңиз көлүндөй.
Катарда жүрсөң кана эле,
Каректен кетип белүнбөй.

Жүрөктүн суусу азайбай,
Өпкөмү көрсөң казандай.
Өксүүдө калган атакөң,
Өкүнүп ырды жаза албай.
Артыңдан жетпей кечигип,
Атайлап чукур каза албай.
Арманы толуп ичинде,
Апакөң зорго басалбай.
Алсырап араң жүрөбүз,
Алтыным сага жете албай.

НЕГЕ КӨЗДӨП ҮЙ ЖАГЫҢА КАЧПАДЫҢ

Ошол күнү эрте шашып жумушка,
Такыр күтпөй тамактанып турушка.
«Отчет берем, иштерим көп бүгүн» деп,
Опсуз шашып жөнөгөндөй урушка.

Кулундарың калды куушуп желөңдө,
Күндөкүдөй тамак жасап жөгөңгө.
Күтө берип «апам азыр келет»-деп,
Кабар укпай эмне болду дегөңгө.

Бул күн кетип, кайра көлбес экенин,
Бир кудайдан башка билбейт экенин.
Байкап турам, көз алдыма элестеп,
Баскан жолуң асфальт менен чекенин.

Кулагымда асфальт бойлоп басканың,
Күттү, күтүп эң акыркы асманың.
Калып калбай адаштырган жолуңда,
Капилетти билип неге качпадың.

Ажал көздөп ошол күндө шашканың,
Отуз жаштан араң эле ашканың.
Отургуча ажал күтүп зарыкпай,
Оо, Венера үйдү көздөй качпадың.

Ойкуштаган отуз жети жаштагың,
Оңуп кетти, жулуп кетти жаш чагың.
Отурбастан зарыкпастан ажалга,
Оо, Венера үйдү көздөй качпадың.

Билбединби балдар эшик ачканын,
Кандай болду кайырлашпай шашканың.
Кудай колдоп келе берсең кана эле,
Күтөт балдар кетейин деп шашканың.
Эч болбосо ата-энеңди элестеп,
Элүү эмес жетимишче жаштагым.

Же болбосо бир үн кошуп сүйлөшүп,
Телефондон неге доошуң ачпадың.
Айткан сөзүң убаданды аткарып,
Алысыраак айыл көздөп качпадың.

КЫЙЫН БОЛДУ

Кыйын болду, ыйым болду кыз үчүн,
Кыйып жаның кете берди өзү үчүн.
Кырчын жашың отуз жети куракта,
Кыйноо болдуң, ыйлоо болдуң биз үчүн.

Сүрөтүң бар жарык чачат илинген,
Сүйлөбөйсүң сөзүң чыкпайт билинген.
Сүрдөп кетем көзүң көзгө урунса,
Сабыры жок, жүрөк ыйлап тилинген.

Жолукпайсын же түшүмө кирбейсин,
Жаным кейип жүргөнүмдү билбейсиң.
Же болбосо мусапырлар жайыңда,
Жалооруймун жалынганым билбейсин.

Артыңдагы эки кызың элестейм,
Абдан окшош болсо гана деп эстейм.
Айырмасыз бир өзүңдөй сезилип,
Атаганат бул Венерага эмес дейм.

Жүрө берем, жүрөк туйлап тутулуп,
Жүдөгөмүн калгам сен деп умтулуп.
Жарыкчылык бул дүйнөдөн коштошуп,
Жакын барсам сар-санаадан кутулуп.
Жаркыраган баягындай элестеп,
Жанга жакын урунаармын тутунуп.

ВЕНЕРА

Теңегемин эң сулуусу жылдызга,
Теңи жок деп бул ааламда бул кызга.
Тээ алысты, өтө бийик элестеп,
Койгон элем «Венера»-деп бул кызга.

Эрке өстү Элмирама теңешип,
Эгиз козу жарашыктуу тең өсүп.
Эби келсе митамираак кыз болуп,
Эрте кечте турчуу дайым кеңешип.

Эки кызга болуп апа-энеси,
Эч бир жанга тең болбостур денеси.
Эбегейсиз берип акыл, сулуулук,
Эрте сынып, сүзбөй калды кемеси.

Отуз жети жашты ченеп бериптир,
Оолуккан дарт омкорултуп кетиптир.
Ойлонсун деп, кыйналсын деп башыма,
Оордун тапкыс кайгылуу муң жетиптир.
Ойдон кетпей ойлономун чыдабай,
Отурамын оордун таппай көңүл кир.

25-июль, 2012-жыл.

АКЫРКЫ САПАР

Жерге түштүң , көрүп турдум көз менен,
Жүрөгүмдөн айта албаймын сөз менен.
Жаштыгыңда кырчын өмүр кыйылып,
Жаным кызым сен өлүмгө тең белең.

Колум барбай, ыраа көрбөй өзүңдү,
Кадимкидей укпай калдым сөзүңдү.
Койду жайга Мамат укам көтөрүп,
Кыяматка көрбөйм эми жүзүңдү.

Кошкун дедим бир ууч кармап топурак,
Көпкө турдук көпчүлүк эл топурап.
Куран окуп молдо сөзүн бүтүрүп,
Калган атаң, какшап куурап отурат.

Эстелигиң эстеп дагы коюлду,
Эч болбосо бир көрбөдүң тоюңду.
Эсеби жок күндөр өтүп баратат,
Эч ким билбейт ичимдеги оюмду.

КЫЗЫМДЫ ТУРАМ ЭСКЕРИП

Болбогон бир оюмда мындай зыйнат,
Болкулдап неге сокту мынча кыйнап.
Билгендөй жамандыкты боло турган,
Боор этим, жүрөк сезип турду туйлап.

Буркурап көздүн жашы нөшөрлөнүп,
Бойсулап калмак бөлөм боздоп, ыйлап.
Бир жума жөнөткөнсүн абдан сыйлап,
Бир кыйла сөздөр айтып, акыл жыйнап.

«Бул күнү барам ата» деген элөң,
Болдубу барган күнүң мени кыйнап.
Баладай бала бөлөң кагылайын,
«Тенеңим, тенең кызым» калдым ыйлап.

Бул күндү түк унутпайм, унуталбайм,
Булганган жүрөк суусун тунута албайм.
Бук болгон көңүлдөгү көз жашымды,
Болду го түбөлүккө жылыта албайм.

Жаз да күттүм, күз да күттүм,
Жаркырап жанып жүрчүң,
Жай да күттүм, кыш да күттүм,
Жабылды өчкөн бойдон шайыр күлкүң...

ТЕНЕҢ КЫЗ

Ээ Венерам, Ээ Тенеңим, Тенеңим,
Келчи эле го ай-чолпонго теңегим.
Сенден калып бул жашоодо кыйналып,
Кантип балам, кайгы муңду жеңемин.

Ээ Венерам, ээ Тенеңим, Тенеңим,
Тиер кезде эрмектөшээр кезегиң.
Таппай калып, такыр айла-амалды,
Кетпей койду көзүмөн көз карегиң.

Бала кезден байкалбаган шок болдуң,
Бала бойдон кыркка толбой жок болдуң.
Байкабастан бул жашоого кош айтып,
«Балам»-деп жатып күйүп чок болдум.

Балалыкта байкоо бербей шум болдуң,
Бала бойдон жерге түшүп күл болдуң.
Баркың билбей атаң менен апакең,
Баалай албай, чын ишенбей тим болдум.

Бала кезден жарык чачкан күн бодуң,
Башка пейил, башка муңдуу үн болдуң.
«Балам ай» -деп миң кайгырып өрттөнүп,
Балам үчүн күйүп өчкөн күл болдум.

Бала кезден атыр жыттуу гүл болдуң,
Байкоо бербей бир заматта түн болдуң.
Башым катып, айласы жок зарыгып,
Байкай албайм азыр мына ким болдум.

Баштан эле «атакөлеп» зор болдуң,
Бара-бара унута албай зар болдум,
Бассам-турсам элес кетпей көзүмдөн,
Бул дүйнөдө чырмалышкан тор болдуң.

Башка жашоо кызыгы жок тар болдуң,
Балам сен деп көксөп ыйлап зар болдум.
Башкачараак турмуш жашоо келээрде,
Баш бербестен ташып аккан суу болдуң,

Башкалардай турмуш күттүң жар болдуң,
Кыздуу болдуң, уул балага зар болдуң.
Өмүр берип, кырк-эликте жашабай;
Кайран балам жерге түшүп кум болдуң.

АРМАНЫМ

Ошол күнү кандай кеттиң жумушка,
Жамандык иш болобу деп жумушта.
Түш көрдүңбү же сездийби кулунум,
Болбодубу башка жакка бурушка.

Келем деген сөзүң калып унтулуп,
Калдыңбы же балекекке умтулуп.
Курстанбекке келсең болмок Өзгөнгө,
Ошондо сен калаар белең кумтулуп.

Же келгенде Нурлан менен көтпөпсиз,
Ажал жокто үй-жайыңа жетпөпсиз.
Отурбастан шылтоо кылып бир нерсе,
«Оппо балам»-катуу мензэт төпсөпсиз.

Аттиң, балам Нурланды сен «кет»-депсиз,
Канткенде да ажалды сен «кел»-депсиз.
Ошол кезде аба-ырайы бузулуп,
Балдарыңа бачымыраак жет депсиз.

Кандай мээнет сени калган кубалап,
Же койгонбу кимдир бирөө дубалап.
Катуу мээнет өтө шаштың кетирип,
Алып кетти шумдук ажал сугалак.

Билбей калдың, кандай болуп кеткенин,
Бир өзүңө тилиң барда жетпедим.

Мен барганда көзүң ачпай калыпсың,
Айтмак турсун аталаган көптөриң.

Ар бир таңды-тосом балам ый менен,
Жүрө албадым сен сыйлаган сый менен.
Аттиң балам арман күнгө калтырдын,
Караңгыда жарык нуру тийбеген.

БАЛАМ АЙ

Калган экен ээгиң бекем таңылып,
Капысынан ок тиңгөндөй жаңылып.
Кайран балам, көз ирмемдин ичинде,
Калыптырсың шум ажалга багынып.

Калган экен манжа бутуң байланып,
Кыймылдабай муздай жанга айланып.
Кагылайын карегинден дегиче,
Кетиптирсиң оо дүйнөгө жайланып.

Ушул күндү уккум келбейт таптакыр,
Атта балам дары-дармек жакпаптыр.
Аракети врачтардын пайдасыз,
Себеп болуп дабалыкты таппаптыр,

Көргүм келбейт бешинчисин числонун,
Жүргүм келбейт ачылбастан бүркөөмүн.
Кабак-кашым чагылгандай чартылдап,
Ошол күндөн өмүр бою үркөөмүн.

Айдын бешин душманымдай көрөмүн.
Адаш кетти ошол күнү желөгүм.
Сени издеп таба турган жер болсо,
Мен артыңдан дароо келет жөнөгүм.

Ошол күнү өрттөнгөнмүн, күйгөмүн,
Ошол күндө кайгы башка үйгөмүн.
Арманыңды, элесинди, өзүңдү,
Кансыратып жүрөгүмө түйгөмүн.

КЫЙНАП КЕТТИҢ

Кыйнап кеттиң, бул дүйнөдөн бөлүнүп,
Койсоң гана бир айда бир көрүнүп.
Кайгы менен кайран атаң кыйналды,
Кабыргасы качыр-кучур сөгүлүп.

Кыска жашап, кыска өмүр көрүлүп,
Күндөр өтүп, бизден кеттиң бөлүнүп,
Кандай болуп, кандай кудай иш кылды,
Калдың балам жер астына көмүлүп.

Жүрө албаймын сени саамга унутуп,
Жүрөгүмдү койдун балам оорутуп.
Колдон келсе кайра жаса демекмин,
Бир кудайдан оңдоп-түзөп жуурутуп.

Жүрө албаймын сени таштап көңүлдөн,
Сен кымбатсың мен жашаган өмүрдөн.
Мени кыйнап, мага жасап кайгыны,
Сага бербей дөн-соолукту темирден.

МЕН БАРСАМ

Эшигиң барсам жабылуу,
Жарыгың турат жагылуу.
Шылдырап добуш угулат,
Чоргодон суу агылуу.

Үйүңө кирдим, ичим чок,
«Кел ата»-деген кызым жок.
Сүрөтүң турат жалдырап,
Өмүрүң кетип алсырап.

Үй ичиң турат жалдырап,
Ээси жок, толбой аңгырап.
Төрүңө өтүп отурбай,
Турдуго атаң каңгырап.

Сумсайып карап турамын,
Сүрөтүң көрүп баламын.
Сүйүктүү көңүл мурдагы,
Сүйлөбөйт эмне кыламын.

Кысылып зорго турамын,
Кызымдын жоктоп ыйладым.
Кыйлага чейин кылгырып,
Кыстоодо турган убагым.

Көзүмдүн жашы токтобой,
Канткенде коём жоктобой.
Түн ичи такыр уйку жок,
Кагылбайт кирпич онтобой.

Казанда тамак кайнабай,
Дасторкон толуп жайнабай.
Куну бир кеткен үйүңдүн,
Кандай бир кылам айлам ай.

ВЕНЕРА-ЧОЛПОН

Жылдызга төңөп ат коюп,
Кетезэриң билбей от коюп.
Колумдан учуп жылдызым,
Кыя албай турам бут коюп.

«Чолпон»-деп жанган ат коюп,
Чыркырап кетиң от коюп.
Чыдабай кеттип баратам,
Чычала күйүп чок болуп,

Ашыра мактап ат коюп,
Аттанып кеттиң от коюп,
Айламды таппай жүрөмүн,
Артыңда калып койкоюп.

Өзгөчө сүйүп ат коюп,
Өлүмгө кеттиң от коюп.
Өзүңдөн калып артыңда,
Өрттөнүп жүрөм шоңшоюп.

Арманым чексиз аралдай,
Артыңдан жетип бара албай.
Ажырап калып кызымдан,
Ашкере сулуу маралдай,
Атакең калды табалбай.

УНУТПАЙМ КЫЗЫМ ВЕНЕРА!

Ушул күн мени кыйнады,
Учу жок кайгы жыйнады.
Ултунуп койсоң унут деп,
Убайым ичке сыйбады.

Ушул күн жанды какшатты,
Унутпай кызым баш катты.
Улантып өмүр жашабай,
Убалга койду жаш чакты.

Ушул күн мени эзди да,
Улгайган кары кезде да.
Улгайып барган убагым,
Унуткус убай бердиң да.

Унутпай кызым койдум да,
Улгайган жанга тойдум да.
Утурлап албай Венера,
Унутуп мени койдуң да...

ТҮҢҮЛБӨЙ

Күндөр өтүп, түндөр өтүп билинбей,
Күтсөм балам такыр койдуң тирилбей.
Кайгы капа тарткан атаң безилдеп,
Күтө берет, күтө берет түңүлбөй.

Күндөр өтсө, түндөр өтсө түңүлбөй,
Келеби деп кире келип күлүндөй.
Күтөт атаң өмүр өтүп бүткөнчө,
Көлөкөндөн көзүм алып үзүлбөй.

Көрүп сени жаздын жарык күнүндөй,
Көрөм кызым байчечекей гүлүндөй.
Карегине карай берем элестеп,
Калам балам көз өткүчө түңүлбөй.

АКТАЙ АЛБАЙ

Арман ай өмүрүңдү сактай албай,
Аталык милдетимди актай албай.
Болбосо ооруганын алдын-алып,
Билбестик кетирипмин тактай албай.

Билгизбей жүрө бөрсө сактай албай,
Бир жери ооруганын байкай албай.
Баламын арман-сырын сөзбөй жүрүп,
Аталык милдетимди актай албай.

Атайлап бара берип каттай албай,
Ата-эне милдетимди актай албай.
Армандуу күндү башка үйүп алдык,
Алганда кудай сени жок дей албай.

Ай кызым, кыз эле го аткан таңдай,
Алтындай жаркыраган жарык маңдай.
Ажырап калышымды билгенимде,
Аттиң ай, кабар алып тез-тез барбай.
Асырап эркөлөшип жүрбөйт белек,
Айласыз арман күндө чокто калбай.

АТТАА!

Өзгөчө кызым дебестен,
Өзүмдөй эле көрсөмчү.
Өткөрүп ирбей өмүрүң,
Өкүттө калбай өлсөмчү.

Алтындай кызым дебестен,
Адамдай эле көрсөмчү.
Алдырып ийбей жашоодон,
Алдыңда кетип өлсөмчү.

Айрыкча кызым дебестен,
Ар кимдей эле көрсөмчү.
Айрылып ыйлап калгыча,
Атадай мурда өлсөмчү.

Кыйын бир кызым дебестен,
Кыйналбай жатып өлсөмчү.
Кыйкырып кошок сен айтып
Карааным көрбөй көмсөңчү.

Элдей го кызым дебестен,
Экилеп мактап сүйүнбөй.
Эби жок артык баалабай,
Жүрөр бир элем күйүнбөй.
Жүрөккө кайгы үйүлбөй,
Түбөлүк калып түңүлбөй.

КЕЛЧИ КЫЗЫМ

Кайда кеттиң, кабары жок каякка,
Карыз белең, тез ал жакка барышка.
Кайгы таштап, кетээриңди билдирбөй,
Кандай болдуң, шек билдирбөй бул жакка.

Кыш кетээрде шашып кеттиң каякка,
Кош дебестен коңул айтпай бул жакка.
«Келет кайра»-деген үмүт атаңда,
Көп ишенип «келет»-деген сыякка.

Жаз келди го келчи кызым жаныма,
Жалбарамын, жалынамын жаныңа.
Жаш өмүрүң жабыр кылып таштабай,
Кел кайрылып гүлдөп оскон жагыңа.

Келчи кызым кел-көлегой айланып,
Келсең турат ата-энең шайланып.
Кеткен өмүр кайра келип калды деп,
Калсын көңүл түбөлүктүү жайланып.

Кеттин кызым кыштын кызуу кезинде,
Кыркка толбой кыйбай турган кезинде.
Кудай таала бир адилет иш кылып,
Келип койчу жаз келелек сезимге.

Келчи кызым бир кайрылып артыңа,
Келсең кызым жетээр элем баркыңа.
Кылым каалап жашоо омүр өзүңө,
Берээр элем өз өмүрүм тартууга.

Жаз келбесең жайда келсең сүйүнөм.
Күтүп чыгам күүгүм кечте үйүңөн.
Кудай талаа кайра өмүр жаратса,
Бул жашоодо бактым ашып сүйүүмөн.

Жай келбесең күз келсең да келе бер,
Алда кудай тирилтип жан бере көр.
Айла болуп, амал болсо канаке,
Кудай колдоп бир өзүңө көмөңгөр.

Күз келбесең кыш келбесиң билемин,
Анда калат аткарылбай тилегим.
Арман күндөр унутулбай түбөлүк,
Жарат бойдон калат кайран жүрөгүм.
Өмүр бою какшап куурап жүрөмүн,
Түбөлүккө кайгылуу өмүр сүрөмүн...

СҮРӨТҮҢӨ

Сүрөтүң турат илинип,
Сүйлөбөй сөзүң билинип.
Сагына турсам зарыгып,
Садагам келчи тирилип.

Сүрөтүң турат асылып,
Сүйлөбөй үнүң басылып.
Саргая күткөн атаңын,
Мойнума калчы асылып.

Жалдырап көзүң ирмөлбөй,
Жүрөгүң жансыз термөлбөй.
Жүдөдүм балам ойлонуп,
Жаныңа башка тең келбөйт.

Карайсың тиктеп күнү – түн,
Күтөмүн бүтпөй күйүтүм.
Кайрылып карап өткөндө,
Карегим сенде үмүтүм.

КИМ БОЛДУМ БАЛАМ

Күйүп бир, күйүп күл болдум балам,
Ойлоп бир, ойлоп тим болдум балам.
Болгон бир элем Жаныбек балам,
Эми мен эми ким болдум балам.

Эстеп бир эстеп тим болдум балам,
Эсимден кетип күл болдум балам.
Элесин кетпөй көзүмдөн такыр,
Эндиреп барып тим болдум балам.

Кыйналган катуу күндөмүн балам,
Кыя албай муңдуу үндөрүм балам.
Кабарсыз кайра көлбөдин балам,
Күнү жок жарык түндөмүн балам.

КҮТҮП ЖАТАТ

Кайран күндөр өтүп жатат, өтүп жатат,
Күн-түндөп өмүр чиркин кетип жатат.
Карааның бар, элесиң бар башкасы жок,
Кантсө да кайран атаң күтүп жатат, күтүп жатат!

Картаң өмүр, өтүп жатат, өтүп жатат,
Кайран турмуш кантсө дагы бүтүп жатат.
Карааныңдан үмүт кылып атаң-апаң,
Күн санап, түндү санап күтүп жатат, күтүп жатат!

Кайгылуу күндөр деле өтүп жатат, өтүп жатат,
Кыш күнүң жазга айланып кетип жатат.
Кайрылып карааныңды көргөн сымал,
Кайран чал Венерасын күтүп жатат, күтүп жатат!

Какшанган кайгы муңдар өтүп жатат, өтүп жатат,
Кабарсыз күндөр, түндөр кетип жатат.
Карааның сүрөт менен алмаштырып,
Какжайган атаң сени күтүп жатат, күтүп жатат!

Карайлап кадим күндөр өтүп жатат, өтүп жатат,
Калтырган жумуштарың бүтүп жатат.
Кайкаңдап кадимкидей эки кызың,
Кайрадан келеби деп күтүп жатат, күтүп жатат!

Күн өтүп, жылдар толуп өтүп жатат, өтүп жатат,
Күйүттөп күдөр күтүү бүтүп жатат.
Кез өтүп түгөнгүчө атаң-апаң,
Кубалап бараар күндү күтүп жатат, күтүп жатат!

ЖАЗ КЕЛДИ

Өлбөгөн жанга жаз келди,
Өрдөктөр жана каз келди.
Өзгөчө быйыл мөн үчүн,
Бириси кемип аз келди.

Тирүүлүк жанга жаз келди,
Түмөндөп учуп каз келди.
Тиктесем көзгө көрүнбөй,
Мен күткөн келбей аз келди.

Күткөнүм кызым жаз келди,
Каркылдап учкан каз келди.
Карасам көзгө көрүнбөйт,
Кабарсыз бирөө аз келди.

Жаз деген жазың жаз келди,
Бир өзүң келбей аз келди.
Жалдырап күтүп турсам да,
Өзүң жок жалгыз жаз келди.

Жаз келди сени издеди,
Үмүттү сезип биздеги.
Абыдан сени сурашып,
Көк, жашыл болуп издери.

Жаз келсе жоксуң чырагым,
Жай таппай күтүп турамын.
Жалдырап жашып чыдабай,
Жаш өткөн көздө курагым

АТАҢ МЕНЕН АПАКЕҢ

Сооронуп-сооронушпай солкулдашып,
Сооронуп бүт денеси толуп -ашып.
Сооротуп бирин - бири аягандай,
Сооронуп кайрат кылып жашып - жашып.

Басылып-басылбастан башын кашып,
Кайгылуу капалыгы ашып – ташып.
Кайгыны кайрат менен жеңели деп,
Каректен көздөрүңөн жашын- аарчып.

Үшкүрүп, үшкүрүшөт чоктой жалын,
Үңкүйүп отурушса төшөк калың.
Үнү жок, үн чыгарбай жылып -жылып,
Үшүбөй отурсак деп көрүп камын.

Онтошуп, онтоп калат алмак – салмак,
Оозунан сөз айтылбай жалмап - жалмап.
Ооруган жерлеринин аты жоктой,
Кудайым койсо экен деп жалгап - жалгап,

Ченемсиз билинбеген арманының,
Чыдабай тиштөп коюп бармагынын.
Кудайдан басса-турса тилешкени,
Өмүрдүн узактыгын балдарынын.

ГҮЛҮҢДҮ ТИКТЕЙМ ЖАЛАБАЙ

Өз колуң менен өстүрүп,
Күүтүмдөп күнүң кечкирип.
Өстүргөн гүлүң муңайып,
Өң-түстөн кетти эскирип.

Гүлүндү тиктеп турамын,
Гүлгүндөй кезде курагың.
Гүлчөлүк өмүр жашабай,
Гүлдөбөй кеттиң чырагым.

Гүлүндү карап турамын,
Гүлдөбөй кетти курагың.
Гүлчөлүк болбой өмүрүң,
Көрүстөн болду турагың.

Гүлүндү карайм жалдырап,
Күйүгүп денең шалдырап.
Гүлчөлүк болбой өмүрүң,
Күтүүсүз кеттиң алсырап.

Гүлдөрүң өсүп сумсаят,
Күткөнсүп карап кылчаят.
Өзүңдү издеп жаткансып,
Муңкаят балам муңкаят.

ӨМҮР ТИЛЕЙМ

Эркелетип эки кызың эгиздей,
Эрмектешип эки дүйнөң тегиздей.
Эркелетип өтө катуу сүйүнүп,
Эргичи элең кайгы капа жегизбей.

Күн-түн дебей кыздарым деп камыгып,
Күн өткөрбөй калчы элең го сагынып.
Кабактарын карай бөрип кайталап,
Калчы элең го баш ийкөшип багынып.

Анда эмесе жүргүлө деп жетелеп,
Алып баскан күндөр эстен кете элек.

Атайылап дүкөндөрдү кыдырган,
Ал күндөргө бул күндөрү жете элек.

Кир жуугузбай, сөз тийгизбей асырап,
Кыздар калды кыйла өмүр жашыраак.
Кайда кеттиң, такыр жүрчүү бөлүнбөй,
Калчы элең го кучак жайып кашылап.

Канттиң эми кыздарыңан ажырап,
Калды сенин эркелериң асырап.
Кайра келээр жерге барбай түңүлтүп,
Какшасам да көлбөй койдун ал сурап.

Калды кыздар какшап ыйлап түңүлүп,
Канча күндөр күткөн менен үңүлүп.
Кайрат кылам кыздарыңа ишенип,
Кагылайын карааныңа жүгүнүп.

Өмүр тилейм, акыл тилейм балдарга,
Өтө берсин, өлчөө бербей жылдарга.
Өкүнсөм да кайгырсам да сен үчүн,
Өмүр тилейм, бакыт тилейм кыздарга.

ЭСТЕЛИК КҮНҮ

Ак сурптан кийим кийинип,
Түшкөнсүң жерге ийилип.
Айласыз амал табылбай,
Сүрөтүң калды илинип.

Өлгөнүң чындап билинип,
Келбесиң билдим тирилип.
Эстелик куруп үстүңө,
Арман сөз калды илинип.

Бара албай турдум жаныңа,
Карадым абал – алыма.
Кантсем да ушул сап менен,
Кабарым берем баарыңа.

Балдарым барды жабыла,
Карасам абал табыма.
Баштарым ооруп чыдабай,
Жете албай калдым жаныңа.
Таш белги калды чегилип,
Төрт түптөп арча тигилип.
Бейишиң тилеп кудайдан,
Ата-энең калды жеңилип.

КЫЙНАДЫҢ

Кыйнадың кызым кыйнадың,
Кыя албай сен деп ыйладым.
Отурган жерде ойлонуп,
Оопасыз жайга сыйбадым.

Кыйнадың кызым кыйнадың,
Кыйналып көз жаш тыйбадым.
Катарда басып жүрсөм да,
Карааның кетпей ыйдамын.

Кыйнадың кызым кыйнадың,
Калды го тапкан жыйганың.
Капилет кетип жашоодон,
Бул эмне мага кылганың.

КУДАЙ АЙ

Неге мени, неге мынча кыйнадың,
Незге айланып, кайгыланып-ыйладым,
Нечен күндөр өтүп жатат билинбей,
Капалыктан көздүн жашын тыйбадым.

Алда кудай ал кетирип кыйнадың,
Айла жоктон акыл эсим жыйбадым.
Амалым жок, бир өзүңдөн түңүлүп,
Атта балам бул дүйнөгө сыйбадым.

Төрөлгөндө сүйүнгөнмүн өзүңө,
Төрт айланып, төгөрөнүп көзүңө.
Тамтаң-тумтаң басканыңа кубанып,
«Ата»-деген, «апа»-деген сөзүңө.

Чоң кыз болуп эжесинин артынан,
Канат күүлөп аккуу сымал калкыган.
«Акыл-эстүү бир башкача кызым»-деп,
Кубанычта кучак толуп балкыгам.

Окуп-чокуп чонойгонсун жетилип,
Балалыгың, эркелигиң кетилип.
Ой мүдөөңө жеткен чакта кулунум,
Алыс калдың жер астына бекинип.

Неге кудай эрте алып шашылды,
Ичип бүтпөй жасап койгон ашыңды.
Менден албай ошол кыздан албадың,
Көлдөй төккөн көздөн аккан жашымды.

Ой максаты калды бүтүп бүтпөстөн,
Ойлогонго жеткирбедиң күтпөстөн.
Келечекке көңөйтирип жандырган,
Үйүң калды жарык нуру өчпөстөн.

Тоюң калды күзде болуп өтпөстөн,
Айдай калды бойго жетип көчпөстөн.
Эркелешээр эрмек кызың Айгерим,
Эрте калды бир өзүңдү өппөстөн.

Нурлан калды ара жолдо алсырап,
Көп ойлонуп, капа болот калтырап.
Канткен менен амалы жок түңүлүп,
Калды жалгыз кыздарына жалдырап.

Үй-жай калды бир өзүң жок аңгырап,
Үй-мүлктөрүң сени жок деп жалдырап.
Үзүр кылып, кайра койсоң ордуна,
Оо кудайым, Венерага жан курап.

Сени берип, сен жоксуң деп түңүлбөйм!
Сүрөтүңдү тиктеп карап үңүлбөйм.
Ыраа көрүп аркы дүйнө жүзүнө,
Кудайым ай, кулдук уруп жүгүнбөйм.

Тирүү жүрсөм, бирге басып турасың,
Тиктей берип сүрөтүңө бурасын.
Тагдырыңа туура келген кудайга,
Таарынсаң да кандай айла кыласын.

Салдың кызым сасык тумоо убайга,
Арманым бар айтып бүткүс кудайга.
Алып кетип ай чырайлуу кызымды,
Адашты го алмаштырып кудай да.

Алтымыш төрт жашка келсем дегеле,
Калган жашым сага берсем эмине.
Капа болуп ызаланып жүргүчө,
Калсам болмок жер астыңда мен эле.

БУРУЛГА

Барганда оорумун деп айтып бердин,
Турбастан бир-эки күн кайра келдин.
Акыры Венеранын турмушуна,
Ушундай унутулгус кайгы бердин.

Сен үчүн «оору апам»-деп жүрө берди,
Сага дейм өткөн бардык күнөлөрдү.
Саргайып сырын айтпай курган кызым,
Сыртынан билмексенип күлө берди.

Сыр айтып сырдашпастан кызы менен,
Сынашып кабар албай жүрө берген.
Сүйлөшсөн жакын бол деп айткан сөзгө,
Берген жок бир да жолу акыл терең.

Мерездик мээнет беле сага деги,
Мээнети жеңип кетээр болгон чеги.
Эгерде сен ичкендей дары ичсе,
Жашамак өлүп калбай азыр эми.

Жүгүрүп билгенимде ата болуп,
Жүрмөкмүн бир жанында жетип конуп.
Алдымда жүрөр элең аман-эсен,
Алтындай күлүп жайнап аман болуп.

Билбедим түгөнөөрүн катып соолуп,
Билгемин жүрөт го деп кызым күлүп.
Бар дүйнөм түгөнгүчө алдын алсам,
Жүрмөк го кызым кошо адам болуп.

Ушундай арман күндөр өтүп калган,
Бул дүйнө жашоо үчүн болуп жалган.
Боор ооруп, түшүнгөндө сезим менен,
Апада арман күндө бир чоң арман.

ӨРТ ЖАЛЫНЫ СЫЗЫЛДЫ

Абалымдан кабар алып турчу эле,
Абдан көңүл, абдан көңүл бурчу эле.
Айтпай коюп жашырганда эмиңе,
Арасында балдарымдын курчу эле.

Аталаган үнү чыгып турчу эле,
Апаң тынбай сөзүн тыңшап укчу эле.
Аттиң кылам, айла таппай түңүлүп,
Арасында кыздарымдын курчу эле.

Айткан сөзгө маани берип укчу эле,
Атайылап сүйлөп дайым чыкчы эле.
Аттиң кызым үнүң калды угулбай,
Арасында туугандардын курчу эле.

Атайылап азил сөзүн кылчы эле,
Абайлап ашып кетпей тынч эле.
Аралашып эл ичинде жүргөндө,
Аныгына байкоо билген сынчы эле.

«Азыр көлөм, күткүлө»-деп турчу эле,
Айтканыңа так мамиле кылчы эле.
Аралашып той-тамаша майрамда,
Аргөңдөй үн созо билген ырчы эле.

Аттиң арман өмүр өтүп кыйылды,
Аталаган сөз угулбай тыйылды.
Атаганат ала качып бир кудай,
Алдың неге алтынга тең кыйынды.

Аттиң кызым атың өчүп сызылды,
Алдың кудай алтын ашык кызымды.
Арман күндү таштап атаң-апаңа,
Атайлаган арман-күндөр чызылды.

ӨЗҮҢДҮ ЭСТЕЙМ

Карагат кара көзүңдү эстейм,
Какшыктап айткан сөзүңдү эстейм.
Карааның кетпей көзүмдөн такыр,
Каралдым кызым өзүңдү эстейм.

Булбулдай чыккан үнүңдү эстейм,
Буралып өскөн гүлүм деп эстейм.
Жарыктан жашап кеткиче балам,
Жашоомдо көргөн күнүм деп эстейм.

Отуз бир жети жашыңды эстейм,
Түтөгөн кара кашыңды эстейм.
Меймандап барсам үйүңө балам,
Мейизин кошкон ашыңды эстейм.

Жаркырап турган тишиңди эстейм,
Жалтанбай кылган ишиңди эстейм.
Жароокер мүнөз, акылдуу деген,
Жактыра айткан кишиңди эстейм.

Туптунук таза ыраның эстейм,
Туш болуп кирген карааның эстейм.
Кантсем да эми кулунум балам,
Кайгыртып кеткен баралың эстейм.
Түбөлүк муздап өзүңдү эстейм,
Капкара жанган көзүңдү эстейм.

АРМАН

Жер-сууда атка теңебей,
Жерде жок укмуш немедей.
Асмандан издеп атыңды,
Жамандык күтпөй кенедей.

Алтындан ашык көргөнмүн,
Айрыкча көңүл бөлгөнмүн.
Атыңды айтып «Ак-Чолпон»,
Айрыкча сүйүп көнгөнмүн.

Күтчү элем шайыр күлгөнүн,
Каткырган катуу үндөрүн.
Түбөлүк болот дечүүмүн,
Теңирим берген күндөрүн.

Берчүүмүн жакшы батамды,
Берилип укпай апаңды.
Улгайып калган кезиңде,
Таштадың кетип атанды.

Артыңда калды кыздарың,
Айрыкча чөгүп сыздадым.
Аманат жаның кучактап,
Ак чолпон кызым муздадың.

Уйкудан койдун ойгонбой,
Сүрөткө тартып койгондой.
Түбөлүк кеттиң коштошуп,
Жашоону жашап тойгондой.

Үшкүрүк кылдың үшкүрүк,
Көзүмө толо жаш кылып.
Кайгыга салып боздотпой,
Калтырсаң болмок таш кылып.

ЭСТЕЛИККЕ ЖАЗЫЛГАН

Неге келдин эрте шашып бул жерге,
Атаң да жок, апан да жок бул жерде.
Нурланыңды, кыздарыңды калтырып,
Таап алчуудай жер тубүнөн бирдеме,

Эми таппайм, айланып да үргүлүп,
Чонойтконмун чаң жугузбай гүл кылып.
Айланайын алтын кызым Венерам,
Өрттөп кеттиң ата-энеңди күл кылып.

ЫРАА КӨРБӨЙМҮН

Такыр мөн ыраа көрбөймүн балам,
Тагдырга ийип көнбөймүн балам.
Таасири таштай болсо бир дагы,
Тирүүлүк жандан бөлбөймүн балам.

Жамандык жакка көнбөймүн балам,
Жаныңдан кетип бөлбөймүн балам.
Карегич менен түбөлүк балам,
Калп эле жашап жүрбөймүн балам.

Каткырып такыр күлбөймүн балам,
Кадимки тирүү гул деймин балам.
Кайсаңдап басып жүрсөм бир дагы,
Чок болуп өчкөн күлдөймүн балам.

Караңгы тийген күндөймүн балам,
Элесич кетпей күлбөймүн балам.
Кабыргам какшап кайышып турат,
Тескөйгө кетип күнгөйүм балам.

Жанымды сенден бөлбөймүн балам,
Жамандык ишке көнбөймүн балам.
Топурак басып турса да сени,
Таптакыр ыраа көрбөймүн балам.

Көрбөймүн балам, көрбөймүн балам,
Өлүмгө дешсе көнбөймүн балам.
Түбөлүк сен деп кайгырсам дагы,

Өзүмдү сөңдөн бөлбөймүн балам,
Таптакыр ыраа көрбөймүн балам,
Бул дүйнө жашап өлмөймүн балам.

МҮРЗӨДӨ

Кайгырып капа келгемин балам,
Айламды таппай алдастап турам.
Топурак жытын сылаган болуп,
Кантейин балам, кантемин балам.

Кандайча кылам айламды кызым,
Түбөлүк ыйга айландым кызым.
Чыдамым кетип айламды таппай,
Чыркырап мүрзөң айландым кызым.

Кандай бир кылам айламды кызым,
Көрсөтөөр көзгө жай барбы кызым.
Көңүлүм жаман кыйналып кетет,
Көргөндө дөңсөө жайларды кызым.

Кандайча кылам айламды кызым,
Кайгырып башым айланды кызым.
Капага толуп жүрөгүм сыздап,
Оргуган суудай кыйналдым кызым.

Кандай бир кылам айламды кызым,
Өткөрдүм кыйла айларды кызым.
Жүрөгүм тынчып кыйнабай калаар,
Мен бара турган жай барбы кызым.

Күндөр бир айга айланды кызым,
Жаныңда жатаар жай барбы кызым.
Чыдамым кетип турамын ыйлап,
Таба арбай такыр айламды кызым.

ОШОЛ КҮН

Отурган жерлериңди билбей калдың,
Ондогон формаларың кийбей калдың.
Отуруп офисинде капысынан,
Ойдо жок жетөлгөндө тилден калдың.

Сан частын врачтары жардам берген,
Саат алты чамасында кабар келген.
Шашылыш апаң болуп жөнөп калдык,
Ойлонуп эмнелигин билбей сенден.

Барыпбыз эси-учуңдун жогун билбей,
Жүрөгүм сезип калды кирип-кирбей.
Айланып алды-артыңдан карап жаткан,
Тагаңды көргөнсүдүм сезип-сезбей.

Көзүңдү көрө калып тиктебеген,
Көрө албай күлүндөгөн элес сенден.
Калчылдап акыл-эсим жете бербей,
Кайгырып туруп калдым муздап денем.

Кучактап кармаладым колдоруңду,
Жылуусун сезейин деп жондоруңду.
Кармалап тегеренип денелериң,
Кайрылып карегиңде болбодумбу.

Кантсөң да бир кайрылып караганга,
Таптакыр көзүң ачпай койбодуңбу.
Көрбөгөн врач калбай көрүштү го,
Карашып ынтызар ой болушту го.

Кадимки күчтүү дары, укол берип,
Кайтарып алабыз деп көрүштү го.
Уйкудан ойгонбостон сынадыңбы,
Утуру жакса экен деп чырагыңды.
Умтулуп күтүп жаткан ата-энеңе,
Ушинтип жатканыңча чыдадыңбы.

КЕТПЕДИҢ БАЛАМ

Оюмдан такыр кетпедиң балам,
Ойлонгон максатыңа жетпедиң балам.
Оору а салып атаңды балам,
Ойдо жок мынча кектедиң балам.

Көзүмдөн такыр кетпедиң балам,
Көздөгөн максатыңа жетпедиң балам.
Көрүнүп жүрбөй жанымда балам,
Көксөтүп мынча көктедиң балам.

Жанымдан такыр кетпедиң балам,
Жаш туруп ойго жетпедиң балам.
Жарадар кылып атаңды балам,
Жанымды кыйнап көктедиң балам.

Жакындап көрөм сүрөтүн балам,
Жөнөкөй шайыр мүнөзүң балам.
Жашырын сырын ичиме алсам,
Жаркырап жайнап күлөсүң балам.

Күлөсүн балам, күлөсүң балам,
Каңдай бир шартта жүрөсүң балам.
Кайрылыш келээр жан болсоң балам,
Ордуңа кетсем бир өзүм балам.

Ойноп бир күлүл кетпедиң балам,
Оору эмес кезде жетпедим балам.
Онтоткон оору берсе да сага,
Оюңду айтып кетпедиң балам.

Оорудум деген сөзүң жок балам,
Онкулдап турам өзүң жок балам.
Онтойсуз шартка туш бодум балам,
Ойдо жок жаман иш кылып балам.
Ойноктоп күлгөн көзүң жок балам,
«Аталап»-айтчуу сөзүң жок балам.

ЖОКТУГУҢ СЕЗЕМ ӨЗҮҢДҮН

Көрөөр бир кезде жыргалды,
Көксөгөн муңдуу ыр калды.
Кызымдан калып ажырап,
Кыйналып жаздым ырларды,

Балдардан көрүп жыргалды,
Бара албай тоолор кыр калды.
Байкабай кыздан ажырап,
Бел бошоп атаң кыйналды.

Балдардын тилейм өмүрүң,
Байкаймын бардык көңүлүн.
Бар болуп, жашап турмушта,
Балдарын багып өзүңүн.
Жоктугуң гана билинет,
Венера кызым өзүңүн,

АЗЫРКЫ МЕНИН АБАЛЫМ

Кайгыланам капаланам түн ичи,
Каңдай айла кылам эми дегичи.
Ойлой берип, ой-санаага жете албай,
Оттой күйүп өрттөнөмүн жең ичи.

Капа болوم, сөңдөн мурда мени албай,
Көчө бойлоп баскан менен теңселип.
Кайран кызым сени жүрөм таба албай,
Эл катары сүйлөгөңдөй боломун.

Кайгыланам бассам-турсам жеңе албай,
Капа болум сөңдөн мурда мени албай.
Көчө бойлоп баскан менен теңселип,
Кайран кызым жүрөм сени таба албай.

Эл катары сүйлөгөндөй боломун,
Теңеңим жок ичим бугуп толومун.
Теңтуштардын телегейи тегиздей,
Теңдеше албай термелемин солومун.

Күлкүм келип, күлүп коюп адашып,
Күүгүмдөймүн жакшы-жаман карашып.
Кичирейип өкүнөмүн чыдабай,
Калбагандай күлгөн мага жарашып.

Анткен менен күтө берем балам ай,
Айлап-жылдап ар бир секундда жадабай.
Ары-бери эшик асты басканда,
Сүрөтүнө көзүм койбойм кадабай.

СӨРҮДӨ ЖАТЫП ЖАНЫҢДА

Көзүм тоюп тиктейинчи биротоло канганча,
Көздөшөйүн сүрөтүнө мөн да артындан барганча.
Карайынчы карегинди тирүү жүргөн кезиндей,
Кадап-кадап алайынчы кирпик какпай калганча.

Карайынчы көзүм канып чарчаганча-талганча,
Карайынчы көзүм тоюп бир өзүнө барганча.
Карегинче карегимди адаштырбай тиктейин,
Качан менден кудай таала өмүрүмдү алганча.

Тиктейинчи элестетип балалыгың, жаштыгың,
Тиктеп-тиктеп жүрөк сезсин өмүрүңдүн аздыгың.
Телмиресин типтик карап кирпигиндин жаны жок,
Сездиргенсип айткан өңдүү карай бербө аз мунуң.

Көк кофтаны кийген бойдон гүл аралап турасың,
Көңүл суубай, тирүү болуп көңүлүмдү бурасың.
Койкойгонуң көздөн кетпей унчукпастан үнү жок,
Кантсем дагы кучак жайсам жетпей койду кулачың.

СЕН БОЛГОНДО

Айдай го, Айдай деп жүрдүң,
Асырап багып үлгүрдүң.
Астына алып кара жер,
Арманда кеттиң түңүлдүң.

Айдай го, Айдай ай кызың,
Акылга көнөн бай кызың.
Апасын жоктоо катарда,
Арманын кылаар ай кызың.

Акыркы болуп коңгуроо,
Алдыңда турат чоң сыноо.
Айласыз барып турамын,
Болбос деп жоктоо каңыроо.

Сен болсоң барбайт элем го,
Сени эстеп билбейт элем го.
Сүйүнүп-сүрдөп кызым ай,
Сүлкүлдөп тураар элең го.

Санаасы болбой саргайбай,
Саксаңдап кызың дардандай.
Сумсайбай сулуу Айдайың,
Суктанта турмак жайдандай.

Кучакка толо гүл алып,
Куттуктап турам суранып,
Эгерде кызым сөн болсоң,
Тураар го элең буралып.

Турмушуң кетмек уланып,
Форманды кийип буралып.
Жаркырап жайнаар кезиңде,
Жабыштың жерге куланып.

Аттиң ай кызым, аттий ай,
Арманда калып кеттиң ай.
Ачылып сөзүң айтпастан,
Ай тийбес жерге жеттиң ай.

ТАГДЫРЫҢ КУРСУН

Айла жок тура тагдырга,
Жапкандай нанды таңдырга.
Амалым таппай күйүгөм,
Алоолоп өчпөй жамгырга.

Турмуш шарт ишен тагдырга,
Толтура көз жаш жамгырга.
Тууралап айтсам эгерде,
Тутулуп чыгам ой кырга.

Ойдо жок кыздан ажырап,
Ойлоном башты кашылап.
Оңколоп кайгы жесем да,
Отурам өмүр жаш улап.

Айламды издеп таба албай,
Аттиң ай кеттиң шамалдай.
Жарыгың чачкан чырагым,
Жалп этип өчтүң жаналбай.

Моокумум канып-канапбай,
Мезгилсиз өчтүң жана албай.
Мерт болгон кызым Венера!
Мүрзөңө барсам табамбы ай.
Кайгыртып кеткен Венера,
Үйүңө кирсем табамбы ай.

«Аталап» мени көмбөдүң,
Ажалдан кача көрбөдүң.
Алтындай кызым Венера,
Алдыңда кетип өлбөдүм.

ТҮШҮМӨ КИРИП КЕЛБЕЙСИҢ

Боздодум ыйлап келбейсиң,
Боор оруп түшкө кирбейсиң.
Бооруман бүткөн кулунум,
«Атеке»-дебей ким дейсиң.

Сагындым түшкө кирбейсин,
Саргайды атаң билбейсин.
Санаада жүрүп кыйналган,
«Атамбы?» дебей ким дейсин.

Алтыным кызым келбейсин,
Асманда соккон желдейсин.
Айланды таппай муңайган,
«Атаке»-дебей ким дейсин.
Түшүмө такыр кирбейсин,
Түйшүктө жүрөм билбейсин.
Түгөнүп өмүр баратат,
Түн уйку күтсөм келбейсин.
Түнөрүп жата бербестөн,
Түңүлтпөй кызым келсеңчи.

СЕНСИЗ КАЛДЫ

Сенсиз калды казан-аяк калдырап,
Сенсиз калды, эшик төрүң жалдырап.
Өзүң барда каралбаган чоң сүрөт,
Эми турат көзүн албай жан сурап.

Сенсиз калды эки кызың жалдырап,
Сүйлөнүшүп өздөрүнчө балдырап.
Сенсиз калды әркелеткен кыздарың,
Жасасак деп сендей апа жан курап.

Сенсиз калды эгиз өскөн кыздарың,
Эгер билсең айла таппай сыздаарың.
Эптөп- септөп күндөр өтүп чоңойсо,
Сенсиз ичтен эстеп өткөн жылдарың.

Сенсиз калды атаң жазып ырларың,
Сени көрбөй кетти өмүр жыргалың.
Сенсиз жүрүп, бир үйлөнөт акыры,
Жүрмөк беле жалгыз калып Нурланың.

АТТИҢ!

Айттигиң кылам деп турам,
Айласыз кайгы жеп турам.
Атыңдан атаң айланып,
Артыңда калып көп кылам.

Айттигиң кылам деп турам,
Арманым бүтпөй көп кылам.
Айласыз жашоо өткөрүп,
Көз жашым төгүп сөл кылам.

Айттигиң болот деп турам,
Ачуулуу кайгы жеп турам.
Артыңдан колум жайылып,
Окулат кызым коп куран.

Айласыз зорго турамын,
Алтымыш ашып курагым.
Алладан тилеп акырет,

Аманат бөйпил сурадым.
Артыңдан жетип баралбай,
Айла жок кандай кыламын.

КУТ КЫЛГАН КҮНҮ КЕЛЕСИҢ

Тыпылдап жүргөн элесиң,
Тынчытпай мени жеңесин.
Таппадым такыр амалын,
Тентегим качан келесиң?

Шыпылдап баскан элесиң,
Шылдындап мени жеңесиң.
Шар аккан суудай кулунум,
Сагындым качан келесиң?

Суйкайган сулуу элесиң,
Эстебей мени жеңесин.
Тозокто жүргөн атаңа,
Толгонуп качан келесиң?

Шумданган балам элесиң,
Шумкардай учсаң келесиң.
Шумдугу курган ажалды,
Суурулуп качан жеңесиң.

Алтындай болгон элесиң,
Атакең кандай билесиң.
Алмашып ажал жан бәрсе,
Алдыңан чыксам келесиң.

Койкойгон короз элесиң,
Койгунуң кызым дебессиң.
Кудайдан кулдук тилесем,
Кут кылган күнү келесиң.

КАЛА БЕРДИМ

Жашоо болмок жарашыгы билинип,
Жакшы тилеп жаргым жазып сүйүнүп.
Бай турмуштун баркын билип кайгырбай,
Жүрбөйт элем жабырланып күйүнүп.

Жашоо болмок жадырашып, карашып,
Жаным балам бирге бассак жарашып.
Жарыкчылык бир келет да, бир кетет,
Жулуп кетти оң колумдан талашып.

Кала бердим кайгы-муңга жан ачып,
Кана болсоң жүрбөйт белек жанашип.
Картайганда кайгы суунун боюнда,
Кайкып барам алтымыштан бел ашып.

Кайпып турам ошол күндү унутпай,
Калсаң болмок калайын деп талашып.
Каңдай сонун болмок эле жарашып,
Жүрөөр элек далай-далай бел ашып,
Күлөөр элек көздөр тике карашып.

КАНТСЕМ ДА КАБЫЛ КЫЛАМЫН

Басчы элек бирге Оштошуп,
Баладай эмес достошуп.
Байкасам ыйлап калчы экен,
«Бар бол»-деп ата коштошуп,

Жарыкты байкап билбедиң,
Жалыңдым кайтып келбедиң.
Жаңылбай койсоң болбойбу,
Жакшыбы жерге киргениң.

Жамандап өзүм тилдедим,
Жаныңда жүрүп билбедим.
Жарыгың өчүп калышын,
Жактырбай көзүм ирмедим.

Кайгырсам кайтып келбедин,
Кайгылуу түндөр термедим.
Кабыргам сынып кайышып,
Кантөйин кызым эрмегим.

Сабырым сыздап баратат,
Саналуу уктап таң атат.
Сакайтпай койсо пөндесин,
Зардатып неге жаратат.

Айла жок басып жүрөсүн,
Амалсыз зордоп күлөсүн.
Артыңда калып унуткус,
Айрыкча балам мүнөзүң.

Жашоонун жандуу мүнөзү,
Жакшылап айтам бир өзү.
Жараткан кудай эркине,
Жан балам жоктур күнөөсү.

Жарыкты көрбөй энтөлөп,
Жашындың балам эртөлөп.
Жаннатта болуп бейишиң,
Кудайга жүргүн эркелеп,
Кансем да сабыр кыламын.
Кетсең да балам эртерээк.

КЫЗЫМА

Дебей калдым «айланайын кызым» деп,
Дебей калдың айтып бөрчүү кызык көп.
Дебей калдың үнүң чыкпай үзүлүп,
Дебей калдым ыйга айланып безилдеп.

Жебей калдым сен бышырган тамагың,
Жебей калып кайгыруудан жададым.
Жебей калдым дасторконуң жайылбай,
Жебей калып капалуу муң азабын.
Жалтандабай жалган турмуш жашоонун,
Жабырланган жагын күйүп жазамын.

Баспай калды байыр алган кадамым,
Баспай калып байчечекей адамым.
Баспай калды сен тарапка бурулуп,
Баспай калып, көргүм көлбөй тажадым.

Күлбөй калды шумданганым, адамым,
Күлбөй калып өчтү гүлдөй жамалың.
Күлбөй калды күлгүн өмүр эртелеп,
Күлбөй калган бул турмушуң жазамын.

Сөзүм калаар үнүм жетпей калса да,
Көзүм калаар жүрөгүмдү алса да.
Көрүшөөрбүз жаратканың чын болсо,
Күндү билет дагы калды канча да,
Күтө берем айтаар сөзүм болсо да.

ОШ ДЕГЕНДЕ

Ош дегенде Венера деп билчи элем,
Оодарылып жигулини минчи элем.
Ойлонбостон, тартынбастан барганда,
Оң бурулуп, эшик ачып кирчи элем.

Ошту көздөп Венерага барчы элем,
Оокат-ашты кенен камдап алчы элем.
Оор жүгүмдү колдон алып утурлап,
«Оо атам»-деп, сүйүнүчтө калчы элөң.

Ош шаарына сени теңеп көрчү элем,
Ой кырына назар-үмүт белчү элем.
Оокат алып берчүү жериң унутпай,
Ошол жерге дайым кирип келчи элем.

Ойрон болдуң, Ошту көздөй баспаймын,
Ошол күндөй көңүл-кабак ачпаймын.
Оокат эмес оюм канбай таптакыр,
Ошко десе ойлонбоймун шашпаймын.

Оо, Жараткан! алсаң болмок шашылбай,
Ошол кыз жок, эшик калды ачылбай.
Омкорулуп үмүт ойлор түңүлтүп,
Калат тура үйүң-жайың ачылбай.

Күтүп калдың бозала-боз адырда,
Күндөп барам сен күтүнгөн адырга.
Күүгүм кирип, кечкиргендей сезилет,
Күйүтүндөн эч ким жетпей кадырга.

Куран окуп, эки колум жазамын,
Кудайдан дейм көргөн менин азабым.
Көз жашымды шорголотуп куюлтуп,
Кайра көздөп үй жагыма качамын.

ЭСТЕЙ БЕРЕМ

Эстей берем аллей болуп төрөлгөнүң,
Эстей берем ак бешикке бөлөнгөнүң.
Энтелеп эркелетип чоңойтконбуз,
Эсимде тай-тай басып желөнгөнүң.

Эстеймин эркөлөгөн эрке сөзүң,
Эстеймин кадимкидей кетпей көзүң,
Энтигип ыйлап калсаң эрте кечте,
Элирип жүгүрчүүмүн күйүп өзүм.

Эстеймин эрте күндө басканыңды,
Эстеймин көңүл-чериң ачканыңды.
Эргитип ого бетер шайыр болуп,
Эч кимге жеткирбестөн качканыңды.

Эстеймин балдыр сүйлөп калганыңды,
Эстеймин кучак жайып алганымды.
Эртелеп эмчек сүтүн таштап коюп,
Оозуңа кургак-упчу салганыңды.

Эстеймин жүргөнүңдү, басканыңды,
Эриксем эрке көңүл ачканыңды.
Эстеймин Тенең деген Тенеңимди,
Билбестен токтугумду, ачтыгымды.

Эстеймин сен чоңойгон күндөрүңдү,
Эстеймин акыл-эстүү күлгөнүңдү.
Эркөлөп эки жашка жетип-жетпей,
Эки уул удаа көрүп жүрбөдүмбү.

Эстеймин окуп калган күндөрүңдү,
Эстеймин оңдоп-түзөп жүргөнүмдү.
Алдыман тосуп чыгып күндөн-күнгө,
Абайлап байкоочусуң бүркөөлүүмбү.

Эстеймин көздөрүңдү, сөздөрүңдү,
Эстеймин бара-бара өзгөрүүңдү.
Эстеймин айдай болгон ыраңыңды,
Эч кимге теңдешпеген жүздөрүңдү.

Эстеймин турмуш жолуң ачканыңды,
Эстеймин Курманжандай басканыңды.
Эркелеп эки кызың чоңоюшуп,
Эркиңче өткөргөнүң жаш чагыңды.

Эстеймин иш үстүндө болгонунду,
Эстеймин сунуп чыккан оң колуңду.
Энтигип «атам келди»-деп сүйүнүп,
Эстеймин бугуң артып толгонунду.

Эстеймин сүйлөшкөнүм эзилишип,
Эстеймин ата-бала сезилишип,
Эми мен кетейин деп калганымда,
Айтчы элең туралычы кезигишип.

Эстеймин отурганым машинага,
Эстеймин кыйылганың шашылганга.
Эңкөйбөй эки колуң көкүрөктө,
Байкасам көзүң калчуу жашылдана.

Эстеймин сендей бирөө жаралганын,
Эстеймин акыл-сөзүң жагалдарың.
Эртөлөп алдын алып бир өзүңдүн,
Амалын издеп көрүп таба албадым.

Эстеймин күлгөндөрүң, жүргөндөрүң,
Эстеймин сулуулугуң, түстүү өңүң.
Эркелеп бир кайрылып келсең гана,
Жашооңо теңээр элем бир көргөнүм.

Эстеймин эрте күндө, түн ичинде,
Эстеймин күйгөн отту мен ичимде.
Өмүрүм өтсө дагы күндөр өтүп,
Теңебейм балам сени эч-эч кимге.

Эстеймин эстеп сени жоктой берем,
Эндиреп эс-акылдан токтой келем.
Эртелеп кеткен кызым сени эстеп,
Эмшиндеп жаш балага окшой берем.

УКПАДЫҢ БАЛАМ

Уктадың балам уктадың балам,
Умтулганын атаңдын уктадың балам.
Укалап бутуң кармалап тынбай,
Убара тартып ыктадым балам.

Уктадың кызым, уктадың,
Уйкудан бери чыкпадың.
Унутка коюп биз жакты,
Унчукпас жакка ыктадың.

Көзүңдү ачпай уктадың,
Кыйкырсам үнүм уктадың,
Кыйнала кылган аракет бекер,
Кайтарып бери утпадың кызым.

Көз ачып тиктеп койбодуң кызым,
Көөнүңдө эмне ойлодуң кызым.
Койкойгон сулуу өзүңдү карап,
Көңүлгө толо тойбодум кызым,

Кеттиң го балам үнү жок болуп,
Күүгүмү түшүп күнү жок болуп.
Күйгүзүп өрттөп жалының чыгып,
Калдык биз чокто күлү жок болуп.

КЕТКИМ КЕЛЕТ ШАШЫП, ШАШЫП

Жашыңа жаш кошулуп тайбой калдың,
Жашабай жакшы оюңда болбой калдың.
Жадырап үй тоюңа жете келип,
Жалпылап жакшы союш сойбой калдың.

Жадырап жашоо, өмүр көрбөй калдың,
Жайкалтып кыздар чачын өрбөй калдың.
Жакында боло турган тоюңарга,
Жакшылап чын көңүлүңдү бөлбөй калдың.

Жаңылап келген жылда болбой калдың,
Жакшылап сыйлап, союш сойбой калдың.
Жаныңда жакын болбой куса жазып,
Жан кызым, жамалыңа тойбой калдым.

Эл жүрөт капары жок жыл тосушуп
Эркелеп эне-бала үн кошушуп.
Эсимден бир гана сен кетпейт балам,
Эмшиңдеп бугум толуп кошок кошуп.
Отурам ыр чиймелеп кезүм жашып,
Атурсун чыдай албай абалыма,
Алыстап кетким келет шашып-шашып.

ЭСТЕЛИГИҢ ЖАНЫҢДА

Турасын ташта так болуп,
Ысыган күнгө как болуп.
Эскерип барып жаныңа,
Эсимден кетем дак болуп.

Ээн адыр сага жак болуп,
Элесиң турат так болуп.

Энтиге барып өзүңө,
Эндиреп кайтам дак болуп.

Жалдырап тиктеп таш болуп,
Жашооңо отуз жаш конуп.
Жаньңда турам ийилип,
Кезүмө кайгы жаш толуп.

Карайлап карап сүрөтүң,
Кантейин эстейм мүнөзүң.
Кадалып карайм түңүлбөй,
Каректе сенсиң бир өзүң.

Кармалап ташта сүрөтүң,
Каралдым жаман жүдөттүң.
Картайган кезде атаңдын,
Кайраты кетти жүрөктүн.

Кармалап тиккен арчаны,
Кайгырып көңүл калчады.
Үмүтүү сени күткөндөн,
Үңкүйүп атаң чарчады.

АТА-ЖУРТКА АРНОО

КЕҢ АЛА-ТОО

Кең Ала-Тоо кендигинде шегим жок,
Кирпигиңе кир жугузам дегим жок.
Кылымдарга камырабай түбөлүк
Картайбастан жашаарыңа шегим жок

Сууларыңдан алтын агып аралаш,
Суктандырып ачык көңүл тарабас.
Сулуулары Ыссык-Көлүң, Чатыр –Көл,
Соң-Көл жана башкалары али жаш.

Кокту-колот топ келишет жарашат,
Көпчүлүк эл,суктанышат карашат.
Качан болсо торт мээгилиң топтошуп,
Курортторуң кел берилеп талашат.

Айыл чарба-дыйканчылык, мал жагы,
Аянбастан өсүп жатат ал дагы.
Ала-Тоомду салыштырып карасам,
Аябай зор кыргызымдын салмагы.

Бирок бийлик барган сайын бошоңдоп,
Байлыгына байлык артып кошом деп.
Биригишпей чиновниктер азыраак,
Бири башта,бири башка осолдоп.

Байлыгыңды билип колдо кармабай,
Барчылыкты бардай берип алдабай.
Бышык закон,бышык тартип биригип,
Бирге болуп-түндүк-түштүк тандабай.

Балдарыбыз батыш , чыгыш тентибей,
Бөлөк элдин болко-нанын жалмабай.
Бололучу ырыс алды ынтымак,
Бизди турсун кең Ала-Тоо каргабай.

ЖИЙДЕ ЖЕРИ

Жериң жетпейт, Жийде деген жериме,
Элиң жетпейт ынтымактуу элиме.
Ашыкчалап мактап жатат десөңөр,
Айта берем айтпай турган эмине.

Суусу көнөн кышы-жайы тоңбогон,
Сулуулукту кудай жасап сомдогон.
Жерим сонун, элим сонун жарашып,
Жарык кылып, жазык кылып оңдогон.

Шагыл,кум,таш түгөнбөгөн сайы бар,
Шагыраган кургак отун жайы бар.
Араласан арапат жыт буркурап,
Анча мынча оору дарттан айыгаар.

Эс аласың курорту жок жан жыргап,
Эркин согуп шамал өтөт кол булгап.
Эркелешип эркин өскөн токойдо,
Экөө келгин жалгыз келбей солкулдап.

Канаттуулар учуп жүрөт көкөлөп,
Келсөң бизге жалгыз келбей жетелөп.
Кезек менен күтүп алат сүйүнүп,
Куш көргөндөй куштай тосуп бөлөлөп.

МЕН ЫРААЗЫ

Мен ыразы Кара-Кочкор элиме,
Канат кагып күч алгамын демиме.
Качан болсо жүрөгүмдө сакталат,
Кайтапангыс жаштык өткөн кезиме.

Мен өткөрдүм жаштыгымды өзүңдө,
Эрте жазда, кыш чилдеде, күзүңдө.
Эстен кетпей өмүр бою унутпайм,
Эркелеткен элес кетпей жүзүмдө

Мен жактырган Кара-Кочкор айылы,
Миңдеген жыл мурда жашап дайыны.
Карап көрсөм төп келишип өзүнө,
Кандай сонун таптакыр жок айыбы.

Мен окуган мектеп эле Фрунзе,
Мээге куюп сен суугардың билимге.
Максатыма, тилегиме жеткирген,
Мээнети чоң Зайна агайы дилимде.

Бул мектепте өткөрүлгөн күнүм ай,
Башчы агай, тарбиялап Дүкөнбай.
Балдарына кандай кылса мамиле,
Болбогондур бирдей тегиз Атандай.
Бакыт таптым, келечеке бул жерден,
Бала күтүп, мөн турмушка термөлгөм.
Башкача жер, бир башкача көрүнүп,
Балалыктан баш көтөрүп сермөлгөм.
Бата берип, бакыт жолду көрсөткөн,
Ашык көрөм, артык көрөм көп жерден.

КАРА КОЧКОР КӨЧӨСҮ

Кара Кочкор көчөсү чоң уг-узун,
Канча көргөм сулууларын, көп кызын.
Кагаз алып калем кармап колума,
Жазгым келди өткөн күндөн бир сызым.

Өткөн сайын өдө-ылдый жагыңда,
Гүлдөй жайнап кыз келиндер багыңда.
Катарлашып, катар басып жаштары,
Калган элес, кайран жаштык чагымда.

Иймендегөн, ийменишкен кыздары,
Көңүлүмдү көкөлөтүп кылдады.
Канча жолу өткөн сайын көчөңдөн,
Жай табылбай жүрөк толкуп сыздады.

Өйдө жактан ылдый өтүп бүткүчө,
Өтө карап, көңүл бөлүп күткүчө.
Өрдөк моюн сулууларды көрчү элем,
Өлчөмү жок жарык болуп бүт көчө.

Элестетип, эстеп өтүп кыз кезин,
Элесимден алыс кетпей бир сезим.
Эркелешип бирге баскан күндөрүм,
Бурул менен өткөн күндү эстедим,
Бирге жүргөн жаштык мезгил кечтерин.

Азыр өтсөм сулуу кыздар көрүнбөйт,
Эмнегедир сулуулугу билинбөйт.
Андай болуп сезилгени менимче,
Картайганың, карыганың сенин дейт.

ТОГУЗ БУЛАК

Тогуз булак, тогуз булак,
Жийде гүлүң тегиз бурап.
Турган кезде бардым сурап,
Тээ тетиги өзгөн жактан.
Төркүн келип неге кулап,
Жыгылгандай болуп сулап.

Калды неге буту сынып,
Кетиптирго зорго жылып.
Кагылайын Тогуз булак,
Бул кылганың кандай кылык.
Келгендерге кучак жайып,
Болчу элеңго абдан сылык.

Жакшы көрүп калганыңбы,
Жаман ишке барганың бу.
Кандайлыгын билбей калып,
Көрсөтө албай жардамымды.
Кокустуктан болгон иш деп.
Көрсөттүңбү салмагыңды,
Кап дедим да капа болуп.
Кабар укпай калганымды.

ОЙ КЫРГЫЗ

Ой кыргыз, кандай күлүкбүз,
Айдарды мактап жүрүпбүз.
Маанисин билбей аныктап,
Майрамын мактап жүрүп биз.
Маңкурттан бетер байкабай,
Мактаса мактап билипбиз.

Ой кыргыз, кандай күлүкбүз,
Максимди мактап жүрүпбүз.
Жакшылап терең ойлонбой,
Жанышты жактап күлүпбүз.
Жармашып жандап түшүнбөй,
Жасакер мезгил сүрүпбүз.

Оңтойлуу иштин эби деп,
Он төртү чыкты сени деп.
Ойунча бийлик жүргүзүп,
Ой-кырды кырып жегилеп.
Оолуга берип убада,
Оңдойбуз толук эми деп.

Ой кыргыз, кандай көңүлчөөк,
Оңго да солго бөлүнсөк.
Акаев менен Бакиев,
Алдаптыр бизди ичип жөп.
Азыркы келген бийликке,
Алдансак кантет жеңилсөк.
Алдыра бербей кайталап,
Акыры биз да өнүксөк.
Ашкере болбой башкага,
Адилет ишке көнүксөк.

СУУСАМЫРДЫН КЫМЫЗЫ

Суусасаң суусун кандырган,
Тамшантып берген кымызы.
Суктантып көздү талдырган,
Суусамыр жердин жылдызы.

Жетимиш жетип калганда,
Жериңди көрдүм жетинип.

Сексөндөн аша барганда,
Көрөөрмүн балдар жеткирип.

Кымызың татып алганга,
Кылбастан айып чекилик.
Кыдыртып жолду салганга,
Кыйкырып күлсөм секирип.

Кырына чыгып алганга,
Карылык жаштан бекинип.
Кумарым калбай арманда,
Кымызың татып алганга.

Кашымда турса балдарым,
Кумарсыз калаар арманым.
Кут кылып жерим суусамыр,
Кубалап жетип барганым.
Куп келишеер ошондо,
Токсонго чыга калганым.

ТУРАТ ЭЛИҢ

Ким бийлейт эли-журтун көзү таза,
Ким бийлейт сүйлөй билип сөзү таза.
Көпчүлүк көрөгөч го көрүп турат,
Ким-кимдин бийлик үчүн өзү таза.

Бийлик бул , биле келсе элдики деп,
Билбесе ажыратсын кимдики деп.
Башкарып бардыгына тегиз болуп,
Байлыкты баалай билүү эмдиги көп.

Аралап эл байлыгын ортолотуп,
Ар кимге туугандарга корголотуп .

Ач калган карышкырга окшобостон,
Ак ниет атка минип жорголотуп .

Бири айтып Швецария болобуз деп,
Бири айткан эркин басып оңобуз деп.
Үчүнчү бирөөлөрү айткан эле,
Үч айда айга жетип конобуз деп.

Төртүнчүсү бийлик кылып бийлөй албай,
Тартипти төгиз коюп ийлөй албай.
Таарынып таалайына капа болуп ,
Түрүлүп турат элиң ыйлай-албай.

ЧАКАН НАСААТ

Кудай көрөт, кудай билет шашылба,
Көйрөңдөнүп, көпкөлөңдөп ашынба.
Көптү көрбөй, көптү сезбөй баратсаң,
Көрөгөч эл карап турат кашыңда.

Адам болсоң, алкынба да жулкунба,
Ашык сезип, бир өзүм деп умтулба.
Айланаңда улуу да бар кичүү бар,
Абайланып, этияттап былкылда.

Сезе билип семиздикке ачынба,
Сенсирешип сексен жашка асылба.
Сынап турган, карап турган кудай бар,
Секирбегин, секин болгун жашыңда.

Урмат кылгын улуулардан уялып,
Учурунда алган жакшы сый алып.
Утурумдук дүнүйөгө мас болуп,
Учуп кетпе бышаар кезде кыярып.

Калып калба улуулардан назарга,
Калың элди айландырба базарга.
Качан болсо менин сөзүм сөз дебей,
Катуу кетпей төмөн түшүп басаңда.

Демократ болуп кетпе ченемсиз,
Дардаңдабай демиңди бас деген биз.
Дабасы жок, дарысы жок бош койгон,
Дагы айтайын кыргыз эли көнөнбиз.

Эркиндик деп, эп-сынына карабай,
Эбиң бузуп, эл сыйына жарабай.
Элди карап, журттту баалап, ийменип,
Эл алдында, элди сыйла, абайла.

МАНАС АТАМ УРААНЫ

Атың Манас, жериң Талас жарашып,
Алаксытып алпурушту талашып.
Арабызга арам оюн салгандар,
Алыс калды, алыс жерден карашып.

Атам Манас кыргызымдын баатыры,
Айдай-күндөй ачык тийип акылы.
Адашпастан Ала-Тоого мекенге,
Алып келген алыс жерден акыры.

Кыргыз жерин Манас атам таштаган,
Кылкылдаган эли журтун баштаган.
Кылымдардан кылымдарга түбөлүк,
Коргойт элин коргойт жерин башкадан.

Ошондуктан Манас атам урааны,
Ойдон түштөн кетпей анын карааны.

Ойлонбостон айта турган сөзүбүз,
Ошол сактайт эли-журтту калааны.

Манас ата арбагына сыйынып,
Майда-чүйдө болбос иштен тыйылып.
Мамилени кыргыз элим түз кылып,
Мактаналы бир тилекке жыйылып.

ЖИЙДЕНИН ЖЫТЫ

Жийденин жыты жыттанат,
Жийделик элим мактанат.
Жигерлүү то лук шарты бар,
Компьютер өндүү автомат.

Көркөмдүү менин жеримди,
Көргөндөр айтып, макталат.
Суусу бар тунук булактан,
Суусаган жаңды кубанткан.

Артынан алтын аралаш,
Көк жардын суусу шар аккан.
Көңүлүң калат ачылып,
Көксөгөн күчтүү шараптан.

Көкөйлөй айтаар шарты бар,
Көркөмдүү туш-туш тараптан.
Кай жагын айтпа топ келген,
Кудайым берип жараткан.

Алдында токой, тоосу бар,
Аркайган төөчү зоосу бар.
Арманда кал бай туугандар,
Айылдап келгин бошуңар.

Аралап жутсаң абасын,
Аргөңдөй чыгат доошуңар.
Отуну көнөн ташы бар,
Аксакал сыйлуу жашы бар.

Аралаш токой четинде,
Атактуу көлдүн башы бар.
Кумдары менен шагылы,
Кулжанын күчтүү агымы.

Кучактап тосуп алгыдай,
Кут кылсын оскон жагымы.
Кубантаар толук шарты бар,
Кыйналбай кураар тамымы.

Кылбаттап келип көргүлө,
Кымбаттуу менин жагымы.
Орточо жаштын курагы,
Жетимиш чама улады.
Жеримин атын чыгарган,
Жетээрлик байлык сугарган.

КОРРУПЦИЯ

Коррупция салам айтам кандайсың?
Кантип эле тирүү жанды алдайсың.
Качан болсо жулайын деп жулкунуп,
Кайрымдуулук өмүр бою кылбайсың.

Коррупция кандай десем кандайсын?
Карап турсам кадимки эле жандайсың.
Карапайым калктын соруп акысын,
Качан болсо жалган айтып алдайсың.

Коррупция амал жолун тандайсың,
Коркуп, сезип капыстыкка барбайсың.
Кадимкидей калктын жулуп мээнетин,
Кыл жугузбай култулдатып жалмайсың.

Коррупция чырмалышкан жылаандай,
Жашап жатат эл ичинде уялбай.
Жалпы журтум киришпесе буларга,
Жүрө берет бийлик күчү тыялбай.

ЖУЛУНУП ЖАТЫП ЖУЛУШТУ (Ачуу чындык)

Кең пейил кыргыз элденбиз,
Көп турмуш көрүп келгенбиз.
Көркөмдүү Союз тараса,
Көчүрүп сарай бергенбиз.

Кең байлык кенен жерденбиз,
Кеңири жашап келгенбиз.
Кыйналып согуш көрсөк да,
Кыштоону бузуп бергенбиз.

Зордуктап бузуп албадык,
Законсуз дедик алгандык.
Зор турмуш курам дегенге,
Зоңкойуп туруп алдандык .

Бузушуп сатып сарайды,
Бургулап тапты далайды.
Бузуку кылган иш экен,
Билелбай көздөр алайды.

Башынан бирге чогулткан,
Байлыктар кетип карайды.

Билдирбей элдин мүлкүнө,
Беш колун салды жарайбы.

КЕРЕГЕ УУГУМ САГА АЙТАМ

Кайран күндөр, өтүп кетип келбейсиң,
Кечээкини бүгүн айта билбейсиң.
Кабыргасы кайыш болуп турса да,
Калыс болбой кайра аны тилдөйсиң.
Качан болсо жалган сүйлөп уялбай ,
Көптүн айткан акылына кирбейсин.

Кайран гүлдөр кышын-жайын гүлдөйсүн,
Көркөмдөнүп биз ачылдык, бил дейсин.
Көргүң келбей көлөкөдө калганды ,
Көрмөк турсун адамбы деп сезбейсин.

Көңүл бөлбөй гүлү бары, жогуна,
Катар басып жүрө турган кез дейсин.
Кайран үндөр кыйкырыгың таш жарып,
Катуу чыгып, көпчүлүктү башкарып.

Калыс болбой өз капчыгың толтуруп ,
Калың элдин ой-максаты ташталып .
Кетип барат карбаластап өмүрлөр,
Кайра келгис, кайран мезгил жашты алып.

КЫМБАТЧЫЛЫК

Ченеми чак, бей-бечара айлыгыбы,
Жетишпеген кыргызымдын байлыгыбы.
Четинен чебер колдор кумтулашып,
Чеги жок өзү жакка кайрыдыбы.

Каякта кыргызымдын байлыгы бу,
Кат-каттап кагаз кылып айрыдыбы .
Миллионду батыралбай чөнтөгүнө,
Миңдеген жаштар жолун кайрыдыбы.

Бөтөндө жүрүшкөнчө бутуң сынып ,
Бул күндө кылбаганда мигрантчылык.
Бөлүнбөй үй-бүлөлөр бөлөк-салак,
Болушуп бай турмушта мейманчылык .
Өз мүлкүн тең ортолоп короткондо,
Өзгөчө болмок эмес кымбатчылык.

СЕЗИМ СЫРЛАРЫ

БИР ГҮЛГӨ

Кайран күндөр, кайран гүлдөр жадырап,
Кылтылдашып, жарашыктуу бажырап.
Көрүп калдым жалбыракта гүлүң жок,
Калыпсыңго карааныңдан ажырап.

Кайран күнүң, кайран гүлүң суз болуп,
Калган экен жылуусу жок муз болуп.
Карсылдаган, жаркылдаган учуруң,
Калыптырго ачуу болуп туз болуп.

Кайран гүлүм мынча неге жүдөдүң,
Көргүң келбей, үзгөн элөң күдөрүң.
Кадимкидей көңүл бөлбөй кеткөниң,
Сезген элем ушундайча бүтөрүң.

ОКШОШТУРУУ

Мен сени ким бирөөгө окшоштурам,
Өзүм да ошол күнгө окшоп турам.
Көргөндө көз алдыма элес берип,
Өкүнүп өткөн күндү «кош» деп турам.

Көрүнүп көз алдыма элес берип,
Кадимки өткөн күндөр элестелип.
Кайрылып ошол мезгил келсе кана,
Кайталап окшогондой элестенип.

Кайрылып карай берем кайра-кайра,
Каректен окшоштуруп таппай айла.

«Окшошсоң окшош бойдон жүрө бер»-деп,
Отурам карап –карап оңсуз жайда.

Өзүң жок окшоштуруп карай берем,
Өзгөчө бир башкача жандай элөң.
Өтсөм да бул жашоодон көз жумулуп,
Өкүнүп окшоштугуң жазбай сенен.

Элестеп өңү-түсүң кучак жагың,
Эркелеп келгим келет кучактагым.
Эмпиче өчпөй жүрөт көңүл тагың,
Эң алгач сүйүү берген бала чагың.

ЖАРЫМА

Күлмүндөп тийген күн белең,
Күтүүсүз ийген гүл белең.
Күн өтөп сенин айлыңа,
Күүгүмдөп келгем сен менен.

Көргөндө көзүм сен менен,
Көгүчкөн көркөм сен белең.
Көбөйтүп сезим ойготкон,
Көөдөнүм бирге тең белем.

Бет орой келген сен белең,
Бетиңден сүйүп термелем.
Бейчээки басып жүгүрбөй,
Башкага сени бербегем.

Турмуштун болдуң туткасы,
Тутулуп өмүр нускасы.
Туу тутуп сени мактаган,
Түбөлүк жашоо устасы.

Түк көтпөйт сенин жаштыгың,
Түпкүлүү сөздүн кыскасы.

Ушундай белең, гүл белең
Сулуулук жагың көлишкен,
Суктанган элең периштөм.
Суурулуп жүрөк берилип,
Сүйүүнүн гүлүн теришкөм.

Окуучум элең «А» класс,
Ойкуштап кийип атилас.
Ойнодук, күлдүк бир жүрдүк,
Ошол күн кайтып табылбас.

Экөөңө турмуш окшошпойт,
Эжели-сиңди баш кошпойт.
Энеси айтып бул сөздү,
Экиге бизди бөлдү окшойт.

Ошондон көңүл муздады,
Онтотуп жүрөк туздады.
Оң болбой биздин сүйүүбүз,
От болуп күйүп сыздады.

Ийилген ичке белиң ай,
Иймендеп баскан теңим ай.
Ичимден сыздап кучактап,
Акыркы ыйлуу дөмиң ай.

Жүрөсүң азыр ким менен,
Жоругуң башка гүл белең.
Жароокер сулуу болалбай,
Жарашып гүлүң ,гүл менен.
Жабыркап ооруп калыпсың,
Жараксыз калган гүл белең.

КЕМПИРИМЕ КАЙРЫЛУУ

Мен кетейин сенден мурун эртерээк,
Менменсинип жүрө бербей эркелеп.
Мейман болуп токсон жүздү өткөрүп,
Мен кетейин илкип-силкип төмсөлөп.

Мен барайын үй-жай салып курганга,
Сен экөөбүз бирге жашап турганга.
Сен шашылбай, сабыр кылып тура бер,
Баш көз болуп чеберелер, балдарга.

Үйдү куруп, толук ремонт бүтөйүн,
Үй эмерек, казан аяк түтөйүн.
Төшөк-орун жаңылайын жумшактап,
Төп келтирип анан сени күтөйүн.

Мерс алайын ары-бери жүргөнгө,
Марс алайын киши келсе үргөнгө.
Мебел-себел колдо жасап бүткөрүп,
Сен артымдан бара турган күндөргө.

Жубаз салып, гүрүч актап турайын,
Жууна турган мончосун да кылайын.
Жайдын күнү жеңилирээк эшикке,
Жыла турган сөөрүкана курайын.

Сен шаштырбай тезирээк бол дебегин,
Сана тартып кайгы-капа жебегин.
Салкындатаар, саябаялуу бак тигип,
Калтырбастан бүтсөм деген себебин.

Сен баргыча салып коём сөрүңдү
Сен иштетээр бир чоңураак дүкөндү.
Шаштырбагын мен баарына үлгүрүп,
Шаар үйүндөй тегерете гүл кылып!

Шартын кылып түбөлүктүү жашоого,
Чакырамын керек болсоң үн кылып.
Чарк айлантып караңгыга калтырбай,
Ток чыгарып жарыктатып күн кылып.

БИР СУЛУУГА

Сен берип бир өзүмө сулуулукту,
Сезчүүмүн сөңдөн өткөн жылуулукту.
Сезгенип сүйгөнүмү сездире албай,
Сезилип болгондугум улуулукту.

Көрбөсөм көргүм келип оолукчумун,
Көчөдөн өткөн сайын жолукчумун.
Көркүңө көзүм түшүп үмүт менен,
Кайрылып айтса экен деп колуктуңмун.

Кабарсыз ошол күндө алыс кеттим,
Кадимки аскерликке кызмат өттүм.
Кайрылып мен келгиче айылыма,
Кабарлап угуп көрсөм дайыныңа.
Кетипсиң турмуш гүлүн кармап алып,
Келечек жашай турган айылыңа.

Сулуулук келбетиңе тойбой калдым,
Сулууга өмүр жары болбой калдым.
Суусаган жаштыгыма элестетем,
Алиге жүрөгүмө сактап келем.
Артыңа бир кайрылуу жашоо болсо көтөм.

СЕНИН ҮНҮҢ

Сенин үнүң такыр башка башкача,
Сезим козгоп чер жазылып таптаза.
Сергип калат сөрүүн болуп дүнүйөм,
Сөз болбойтго эгер мага жакпаса.

Сенин үнүң жүрөгүмө жеткендей,
Серпилишип чукул чочуп кеткендей.
Сага жакпай калса эгер бул ырым,
Сабыркалай муздак сууну сепкендей.

Сергип калам сенин үнүң укканда,
Сезим калат бир тамчы суу жутканга.
Сүйлөшкөндө «сөз түгөнбөй турса»-деп,
Суусап турам кайра баштан укканга.

ТАППАЙ ЖҮРӨМ

Өзүңдөн башкаларга жакпай жүрөм,
Өңүттөп издеп сени таппай жүрөм.
Өңүңдү элестетип сүрөтүңдөн,
Өзгөрбөй бир өзүмдө жоктой күнөөм.

Айланып адыр бойлоп таппай жүрөм,
Артыңдан унутпастан өмүр сүрөм.
Ал кезде айтып берчүү сөздөрүңдү,
Албырып алыстабай жетпей мүдөөм.

Унутуп унуталбай таппай жүрөм,
Умтулуп жетсем кана бир түн түнөм,
Учурап жолукканда айтаар элем,
Урматтап бир өзүңө жоктой күнөөм.

Кол берип жолугушсак кана деймин,
Койкойуп койсоң боло жага деймин.
Кокустан издеп жүрүп жолугушсак,
Колума бир тийгениң мага деймин.
Коштошпой кош айтышпай бөлүнүшпөй,
Койнумда соккон жүрөк сага деймин.

КАБАРЫҢ БИЛБЕЙ ОЙЛОНУП

Көрөмбү сени көзмө-көз,
Сүйлөшүү болуп сөзмө-сөз.
Сүйкүмүм күтөм өзүңдү,
Сырдашсак бекен оозмо-ооз.

Жолугуу кыйын болгондой,
Жүрөгүм туюп ойгонбой.
Жүдөтүп мени кыйнадың,
Жүгөндөп сени койгондой.

Кезикпей күтүү кыйнады,
Көкүрөк күсөп туйлады.
Көзүмөн кетпей элесиң,
Күүгүмдөп жүрөк ыйлады.

Кабарың билбей ойлонуп,
Канатсыз үмүт ой болуп.
Калгандай мени унутуп,
Кайгырам уктап ойгонуп.

СУЛУУЛУК

Чексиз сенде, шексиз сенде сулуулук,
Бир аз гана менде болуп улуулук.
Качан болсо көрүшкөндө өзүңдөн,
Бир өзүмө өтсө деймин жылуулук.

Жарашат да карегинде сулуулук,
Жараштырып койсоң мен деп улуулук.
Жан дүйнөмдү дүүлүктүрүп тиктесөң,
Жулуп кетет жалгыз жүрөк суурулуп.

Жаралгансың кандай кудай жаратып,
Жакшы көрөм картайсам да баратып.
Жаштыгымдан өткөн жалгыз жүрөктү,
Жабырлатып жараладың канатып.
Жаңыланып жаш кезиме оңдосо,
Жашаар элем бирге түнөп таң атып.

СЕН СУЛУУСУҢ

Сен сулуусуң ыраңың серт болсо да,
Сен сулуусун сүрөтүң тез оңсо да.
Сенин жүзүң айдай жарык көрүнүп,
Сен сулуусун үшүп суука тоңсо да.

Сен сулуусун өңүң кара болсо да,
Сен сулуусун жашың өтүп толсо да.
Сен сулуусун өмүр бою өзүмө,
Экөөбүздү башка бөлүп койсо да.

СЕНИ ИЗДЕП

Сени издеп, мен картайып калдым го,
Сен деп жүрүп алдан-күчтөн тайдым го.
Сени издеп, көп айылдан, тоолордон,
Сени издеп, күйүп, өчүп жаңдым го.

Сени издеп, өйдө-ылдый бастым го,
Сени таппай карбаластап шаштымго.
Сени издеп, базарлардан шаарлардан,
Сени издеп, эчен кыя аштымго.

Сен издеткен бооруң катуу таш беле,
Сени албай баягы кез жашта эле.
Сенденби же менден кетип каталык,
Сүйгөндүгүң билбептирмин башта эле.

Сени издеп, бир көргөнгө ашыгам,
Сенин сүйүүң сөзбөй калып жашыңан.
Сени менен, мени менен турмушта,
Сезбептирмин көздөн аккан жашыңан.

Кайда экениң кеткен жагың из билет,
Кабарың жок жүрөм, жүрөк эзгилеп.
Колдон келип бир өзүңдү таба албай,
Кабарыңды билсем экен тезирээк.

ТАКЫР СЕНЕН

Тээтиги алыс калган кайран учур,
Төмсөлөп ээрчигенсийт утур-утур.
Тарсылдап табышмактуу кайран жаштык,
Тартылып көз алдыма келип отур.

Таасири улам-улам кайталанып,
Табылбай туталанам кайгыланып.
Жакындап көрүнгөндөй элес-булас,
Жете албай, кала берем жай куланып.

Бул учур сөндөн калган элестериң,
Баягы бирге жүрчүү бөлестериң.
Батпастан унутулбай көңүлүмдө,
Басканым турган күнүм элестедим.

Ал кезде жактырганым башка эле,
Келгенсиң араң он үч жашка эле.
Карабай көңүл бөлбөй ал учурда,
Көз кырым түшкөн эмес такыр неге.

Өтүлүп күн сапары бара-бара,
Өкүнүп сага болдум мөн убара.
Артыңдан бой жөткөниң көргөнүмдө,
Ашыктык ашып кетти күйүп жана.

Жашыңда жалтак карап күлгөнүң бар,
Жашырган бир ошондо билгениң бар.
Жактырып жаш жүрөгүң жүргөн экен,
Жалт берип таарынгандай күндөрүң бар.

Суктанып сугум түшүп арта берди,
Сулууга жүрөк булкуп тарта келди.
Акыры айтылууга мезгил келип,
Ашыктык сүйгөндүгүн айта берди,

Ортодо тардын суусу ага берди,
Ой-тилек экөөбүзгө жага берди.
Айлыбыз алыс жерден көрүнсө да,
Атайлап барып туруш мага келди.

Окудуң Оштун кыздар мектебинде,
Ошондо армияга кеткенимде.
Он бирди бүтөөр жылың келип жетип,
Ойлонбой ала качып кетпедим не.

Сен мага жыты кетпес Жыпар элең,
Алиге элестетсем ысыйт денем.
Алтымыш ашып барып жашасам да,
Үмүтүм үзбөй жүрөм такыр сенден.

ӨТКӨН ҮМҮТ

Сакадай бой сага берген турбайбы,
Санаа тартып ойлонупмун кур кайгы.
Сагынычтуу күн өткөрбөй секиндеп,
Сен деп жүрүп өтүп өмүр улгайды.

Эрте кечтеп сүрөтүңө үңүлүп,
Саамал ичип жүрчүү күндөр түңүлүп.
Алып кетпей, салып кетпей качырып,
Алдырыпмын айла тапбай жүгүрүп.

Эми көрсөм бир башкача болупсун,
Арык чырай ыраңың жок толупсуң.
Эстеп жүрүп көргөнүмө кубансам,
Эчак эле мени унутуп коюпсуң.
Не болсо да жүрөгүмдө сакталган,
Эсимдеги көрөөр көзүм оюмсун.

«Аман бол»-деп кош айта албай кайрылдым,
Анык болуп чындап келбей айрылгым.
Ашыктыктын арман күнүн сактаган,
Алыс калып кетээримде кайгымдын.
Аман болсом бир кайрылып келем деп,
Аттиң жаштык армандуу деп кайгырдым.

БЕЛГИСИЗ КЫЗ

(Армиядан отпускага келип кайра кетип жаткандагы окуя)

Жашап жүрүп көпкү азбы,
Көргүм келди ошол жазды.
Болгон менен бирге болуп,
Билбей калып көңүл азды.

Жөнөгөмүн атам менен,
Ош аэропорт деген элем.
Аты-жөнүн сурап билбей,
Абдан жаман жемеленем.

Ким болгонун атын билбейм,
Кайра-кайра өзүм тилдөйм.
Кайткан күнүм отпускадан,
Кошо барган бул кыз ким дейм.

Ким болду экен бирге барган,
Кеткен элем таппай аргам.
Кетип, келип кайрылсамда,
Кимден алам кандай жардам.

Сурап албай аты жөнүн,
Студентмин деген сөзүн.
Угуп калган кабарым бар,
Ушул бойдон көрбөй көзүн.

Солдат формам улам карап,
Сөз айталбай эки тарап.
Көздөр менен үнсүз гана,
Калган жалгыз кол булгалап.

Кош айтышкан, бейтаанышым,
Алигиче ооруйт башым.
Эгер эстеп, билген болсоң,

Көрсөтүп кой кирпич кашың.
Күтүп, эңсөп көргүм келет,
Кетсе дагы өмүр жашым.

1966-жыл май айлары Өзгөн-Ош аэропорт.

УНУТПАЙМ СЕНИ ДЕЧҮҮ ЭЛЕҢ

Жыпарыңдын жытын билип жыттанган,
Жылга бойлоп жыл өткөрбөй мыктанган.
Жылдыз жанган бир сулууну көрүшүп,
Жан аянбай көп жигиттер суктанган.

Жыпарыңды жыпар экен деди элем,
Жыттанганың жыты кетпей денемен.
Жаштыгымдын мастыгынан берилип,
Жандай көрүп, жанган кезим сен элең.

Жамалың да абалың да тең элең,
Жакшы көргөн, жаш кезегим сен элең.
Жарашыгың бирге бассак жарашып,
Жакының да акылың да мен элем.

Мен аскерде сен студент медикиң,
Мен келгенде тоого качып кетипсиң.
Мелтирөгөн мезгил өтүп ченемсиз,
Жолугууга отуз жылда жетиштим.

Эсте калды Оштон окуп жүргөнүң,
Эркелешип автобуста күлгөнүң.
Эч убакта унутпаймын дечи элең,
Эрте күздө килем сокчуу күндөрүң.

ОТУЗ КЫРКТА ЖАКШЫ ДА

Айдай сулуу чырайыңда жолуктум,
Арман кылам, болбой калган колуктум.
Ашык болуп амалыңды табалбай,
Алып качып кетсемби деп олуктум.

Аралашып бирге басып, бир жүрдүк.
Анча-мынча айрым ишке үлгүрдүк.
Арабызды ажыратып армия,
Көрүшпөскө көңүлдөрдү көндүрдүк.

Күндөр өттү ал бирөөнүн бүлөсү,
Болбой калдым бир жашаган күйөөсү.
Бала-чака катар өсүп чоңойтуп,
Жол жабылып мүмкүн болбой жүйөөсү.

Жаштыгында баары экен жакшына,
Жете албадым жакшынакай, жакшыга.
Өтө кызыл тез өзгөрөт дегендей,
Эми көрсөм бир кызыкча акшыя.
Аттиң өмүр отуз кырдан өтпөстөн,
Тура берсе кандай сонун жакшы да.

ЖАН ЭРГИТИП

Бир кыз көргөм көчө бойдон алайган,
Ошол бойдон көрбөй калгам далайдан.
Кийин көрсөм жолуктуруп үйүнөн,
Турмуш күтүп келдим деди Алайдан.

Өппөгөнмүн колун кармап саамайдан,
Өтүп күндөр айып көрдүм таалайдан.
Кичинекей кыз экенде кызыгып,
Сендей сулуу жок дечүүмүн алайган.

Жортуп жүрүп жоготконум билинбей,
Жок болдуң сен жолдон көзгө илинбей.
Жолукканда картайсаң да унутпай,
Жакшы көргөн жарым дедиң ийилбей.

Жака бойлоп, жандап басып өзүмө,
Жан эргитип жыргап келдиң билинбей.
Жарашыгың жанды буруп жаңылып,
Жар болгондой түбөлүктүү сүйүүмдөй.

ЖАШАЙ БЕРСИН

Сырттан тиктеп жөп жөнөкөй көз эмес,
Сырдуу сөздөр катардагы сөз эмес.
Суктандырып качан болсо көрүнсөң,
Сулуулугуң бир башкача жөн эмес.

Зарыктырып көрсөм деген элесинң,
Бир башкача көрүнгөнсүп келесиң.
Такыр мага бир башкача сезилген,
Таалайыма чыктың кайдан сен өзүң.

Көчө бойлоп көркөмдөнүп өтөсүң,
Жаралгандай бир башкача сен өзүң.
Жактырамын теңештирип ай, күнгө,
Жаркылдаган жарык берген мүнөзүң.

Жакшы көргөн жүрүп сезим сакталат,
Жанып күйүп өзүң эмес сен тарап.
Жарашыгың жаным менен түбөлүк,
Жашай берет жалт бурулсаң бир карап.

КИМДИР БИРӨӨ БИРӨӨГӨ

Кайрылып тийген таң менен ,
Кадырды билген жан белең.
Кармап бир алаар колума ,
Кайрылып өчпөс шам белең.

Кылчайтып көңүл бургузган ,
Кылкылдап жарык жылдыздан .
Кыялың менен мүнөзүң,
Кандайча чыктың кыргыздан.

Кыйытып сөздү таштадың,
Кай жакка келет баштагың.
Кайберен окшоп колума ,
Кантейин берсең жаш чагың.

Колтуктап басып жүрсө дейм ,
Кошулуп бирге күлсө дейм.
Кош айтып кетсе бирөөгө,
Кантсе да сезип билсе дейм.
Көңүлү чындап берилсе ,
Көмүскө өмүр сүрсө дейм.

СЕН ГАНА

Көзүмө сен өзгөчө көрүнөсүң,
Күн болуп жарык чачып төгүлөсүң.
Ойноккон оюнума моюн сунуп,
Ойкуштап качан мага көнүгөсүң.

Сен мага качан эрип көбүрөсүң,
Сүйүүмө сүйүлгөндөй көрүнөсүң.
Манастын Каныкейи болсоң дагы,
Магдырап качан мага өбүлөсүң.

Булуттан чыккан күндөй көрүнөсүң,
Булактап балык болуп көзүмдөсүң.
Билинбей качан болсо алыстабай,
Бир жүрүп аралашып сөзүмдөсүң.

Сен мага качан келет кези дейсиң,
Секирип кача турган сезилесиң.
Сездирип сезиминди өзүм үчүн,
Сарп кылып махабатың эзилбейсиң.

Жашырба бир өзүңө жетеминби,
Же сен деп суудай сиңип кетеминби.
Жактырып жабыркаган жүрөгүмө,
Жарашып жарык берип өтөмүнбү.

Редактордон

Жаныбек Мурзаibraимович өзү география мугалими жана поэзиянын күйөрманы катары улуу акындардын ырларынан таасир алып, өзү да калем кармап ыр жазып келет. Бул инсандын жан дүйнөсүнөн төгүлгөн ырлар райондук, облустук ошондой эле борбордук гезиттердин беттеринен орун алып, деңгээлине жараша пикир жаратып келүүдө. «Талант кайсы мезгил болсо да, ордуштап чыгат»-демекчи бул киши кызы Венеранын өлүмүнөн улам күйүтүн ырдан чыгарып, армандуу ырларды жарата баштаган. Албетте, бул инсан ырдын уйкаштык жагына көп маани бербейт. Сөздөрдү да маанисине карабай колдонуп койгон. Андыктын, кээ бир ырларда мүчүлүштүктөр кездешет. Автордун каалоосу менен ырлары оңдолбой берилди.

Мазмуну

Мугалим-акын.....	3
Мен болсом.....	5
Мен мугалим.....	6
Арактан болсо досуңар.....	7
Карылык.....	9
Менин оюм.....	10
Меңден калат.....	11
Менин ырым.....	11
Өтүптүр өмүр.....	12
Мен жашоого тутулдум.....	13
Аксакалдар кетишпестир теригип.....	14
Сен ойлобо.....	15
Тирүүлүктө.....	16
Ойноо күн.....	16
Ай жыландар.....	17
Неге чачы агарды.....	18
Ноорум кел!	19
Мен өзүмдү.....	20
Мен ойлоном.....	21
Урулар бар.....	22
Кыялдануу.....	23
Сүйүнүштүү.....	24
Ушакчы ким.....	25
Чабалекей келгенде.....	25
Сагызган.....	26
Бүркүтүм сен.....	27
Булбулум.....	27
Менчиктештирүү.....	28
Кайрадан келет ырдагым.....	28
Көркөмүн билип жазымдын.....	29
Калбасынчы муңайып.....	30
Эси жок өмүр өткөрбө.....	31
Азыр заман.....	33
Кел досум.....	33
Тагдырга болгон тилегим.....	34
Турам сизге.....	35
Калат күндөр.....	36

Алтымыш бөш жаштамын.....	37
9-май.....	38
Эстеп жүрүү.....	39
Бийлигиң менен байлыгың.....	40
Тилек да.....	41
Уйкудан чык ойгонуп.....	42
Ата болуш.....	43
КТРКга.....	44
Ажың да.....	45
Чымындар.....	46
Балалыгым.....	47
Бир кудайга.....	47
Биринчи байлык.....	48
Каңдай болот келечек.....	49
Кошуп бөр.....	50
Мейли берсе кечигип.....	50
Өмүр экен.....	51
Баарыбыз бир адамбыз.....	52
Өзү билет.....	54
Адамдын баркын билейли.....	55
Жарашпаган жарыңа.....	56
Кыркынчы жыл.....	57
Билип ал.....	58
Көрө албастык, калыстык.....	58
Бул өмүр.....	59
Узатуу.....	60
Күтүү.....	60
Мен өзүмдү.....	61
Кыздарга.....	62
Ырлар жазам.....	63
Адам затка окшоштук.....	63
Мен баратам.....	64
Билбейбиз жана сезбейбиз.....	65
Мен келдим.....	67
Баары калат.....	67
Аа, курган эшек.....	69
Карылык, кайран карылык.....	70
Өмүрлөр.....	71
Жүрөөрсүң кийин эскерип.....	72

Үч пейил.....	73
Көзгө сүйкүм.....	74
Узатамын кыйылып.....	75
Аял, аял.....	76
Билип кой сен.....	76
Дайым күтсөм шыңкылдап.....	77
Кошмок саптар.....	79
Арноо ырлары.....	81
Бактым бар менин балдарым.....	81
Сашка, Жорка.....	82
Сүйүнүм.....	83
Элмирама.....	83
Курстаным.....	84
Кайран авам.....	85
Арман кылып.....	86
Үсөнбекке.....	87
Кайрат кылгын.....	89
Аваларды эскерип.....	90
Абдыразаков Аташ.....	90
Саракматов Молдотай.....	90
Жусубалиев Кожо.....	91
Одуров Ашим.....	91
Эсекеев Омар.....	91
Жеенбеков Жунусалы.....	92
Өмүралиев Парпы.....	92
Эсенбаев Тайчык.....	92
Касымбеков Дөөлөт.....	92
Өмүрзаков Мамат.....	93
Эргөшов Акмат.....	93
Сыдыков Нүрдүн.....	93
Сулайманов Төлөнбай.....	94
Таштемиров Мамазакир.....	94
Матазимов Мырзакмат.....	94
Нуров Макамбай.....	95
Калыкулов Алим.....	95
Сулайманов Камил.....	95
Базаров Токтосун.....	96
Сабирали Касымов.....	96
Мамадиев Осмонали.....	96

Кененов Мадан.....	97
Жумаев Сатыбалды.....	97
Исираилов Пусу.....	97
Машаев Мамасали.....	97
Төөлөсбаев Мырзаканы.....	98
Атагараев Сами.....	98
Бердалиев Мырзаibraим.....	98
Маткаримов Абил.....	99
Култаев Жумабай.....	99
Сулаиманов Козубай.....	99
Назаров Мамазаир.....	100
Мамазакиров Раимберди.....	100
Базарбаев Нүрдүн.....	100
Абакиров Тажик.....	101
Пирматов Пиназар.....	101
Жусубалиев Байдылда.....	101
Амиров Осмон.....	101
Амиров Жуман.....	102
Куңдузов Шана.....	102
Кыдырмышев Орозмамат.....	102
Исираилов Нүрдүн.....	103
Назирова Матибай.....	103
Абдылдаев Жээнбек.....	103
Сарыбаев Сайдилда.....	104
Аташев Ысак.....	104
Жумаев Апижан.....	104
Жумаев Базарбай.....	105
Кадыркулов Самат.....	105
Каратаев Закир.....	105
Култаев Капар.....	106
Бакаев Култай.....	106
Аманбаев Эркебай.....	106
Аманбаев Эргеш.....	106
Сарыбаев Базарбай.....	107
Мырзаев Сулайман.....	107
Бердалиев Токтоibraим.....	107
Маматов Аамат.....	108
Кадыркулов Ирай.....	108
Бокеев Кыдырмыш.....	108

Кулбаев Алжан.....	108
Кулбаев Козу.....	109
Маматов Тойгонбай.....	109
Матиев Шамши.....	109
Жусупов Садирбай.....	110
Рахматилдаев Дадабай.....	110
Ачыла берсин гүлүңөр.....	112
Турсунбай Адышовго.....	113
Кайран Үсөн.....	113
Сен Үсөнбек.....	114
Чынарыңа.....	115
Дарыгерлерге.....	116
Менин алкышым.....	117
Туулган күнүңө.....	118
Динарага.....	119
Балдарым.....	119
Аскар ака.....	120
Неберем Айзат.....	120
Бурулума.....	121
Айнура.....	122
Сиренге.....	122
Врач Назаров Нурмаматка.....	124
Зулумбек.....	125
Дарыям.....	126
Каныкей Жороевага.....	126
Досум менен.....	127
Жеңишбек.....	128
Неберем Жасминага.....	128
Качан болот.....	129
Жанарыма.....	130
Күчүгүмө.....	131
Аттиң ай кызым арманым!	
Сагындым.....	132
Сүрөтүңдү жаштагың.....	134
Венера түшкөн сүрөткө эскерүү.....	135
«Венера»-деп.....	135
Өзүңдү эстеп.....	136
Өкүнүч.....	137
Бешинчи февраль.....	138

Неге көздөп үй жагыңа качпадың.....	139
Кыйын болду.....	140
Венера.....	141
Акыркы сапар.....	142
Кызымды турам эскерип.....	143
Тенең кыз.....	143
Арманым.....	145
Балам ай.....	146
Кыйнап кеттиң.....	147
Мен барсам.....	147
Венера-Чолпон.....	148
УнутпайМ кызым Венера!.....	149
Түңүлбөй.....	150
Актай албай.....	150
Аттаа!.....	151
Келчи кызым.....	152
СҮрөтүңө.....	153
Ким болдум балам.....	154
Күтүп жатат.....	155
Жаз келди.....	156
Атаң менен апакең.....	157
Гүлүңдү тиктейм жалабай.....	157
Өмүр тилейм.....	158
Эстелик күнү.....	159
Кыйнадың.....	160
Кудай ай.....	161
Бурулга.....	163
Өрт жалыны сызылды.....	164
Өзүңдү эстейм.....	165
Арман.....	165
Эстеликке жазылган.....	166
Ыраа көрбөймүн.....	167
Мүрзөдө.....	168
Ошол күн.....	169
Кетпедиң балам.....	170
Жоктугуң сезем өзүңдүн.....	171
Азыркы менин абалым.....	171
Сөрүдө жатып жаныңда.....	172
Сен болгондо.....	173

Тагдырың курсун.....	174
Түшүмө кирип келбөйсиң.....	175
Сенсиз калды.....	175
Аттиң!.....	176
Кут кылган күнү келесиң.....	177
Кала бердим.....	178
Кантсем да кабыл кыламын.....	178
Кызыма.....	180
Ош дегенде.....	180
Эстей берем.....	181
Укпадың балам.....	184
Кетким келет шашып, шашып.....	185
Эстелигиң жаныңда.....	185
Ата-Журтка арноо	
Кең Ала-Тоо.....	187
Жийде жери.....	188
Мен ыраазы.....	189
Кара Кочкор көчөсү.....	190
Тогуз булак.....	191
Ой кыргыз.....	191
Суусамырдын кымызы.....	192
Турат элиң.....	193
Чакан насаат.....	194
Манас атам урааны.....	195
Жийденин жыты.....	196
Коррупция.....	197
Жулунуп жатып жулушту.....	198
Кереге уугум сага айтам.....	199
Кымбатчылык.....	199
Сезим сырлары	
Бир гүлгө.....	201
Окшоштуруу.....	201
Жарыма.....	202
Кемпириме кайрылуу.....	204
Бир сулууга.....	205
Сенин үнүң.....	206
Таппай жүрөм.....	206
Кабарың билбей ойлонуп.....	207
Сулуулук.....	208

Сен сулуусуң.....	208
Сени издеп.....	209
Такыр сөнен.....	209
Өткөн үмүт.....	210
Белгисиз кыз.....	211
Унутпайм сени дечүү элең.....	213
Отуз кыркта жакшы да.....	214
Жан эргитип.....	214
Жашай берсин.....	215
Кимдир бирөө бирөөгө.....	216
Сен гана.....	216
Редактордон.....	218
Мазмуну.....	219

Жаныбек Мырзаibraимов

Мен болсом...

Редактору: Каныкей Жороева
Тех.редактору Акылбек Тойчубаев
Корректору: Ыкыбал уулу Элдияр

Терүүгө берилди 05.12.2012. Басууга 20. 01. 2013 ж.
Кагаздын форматы 84х60. 14,25 б.т. Буйрутма №88. Нускасы 1500.
Ош шаары, Курманжан-Датка көчөсү 236.
